

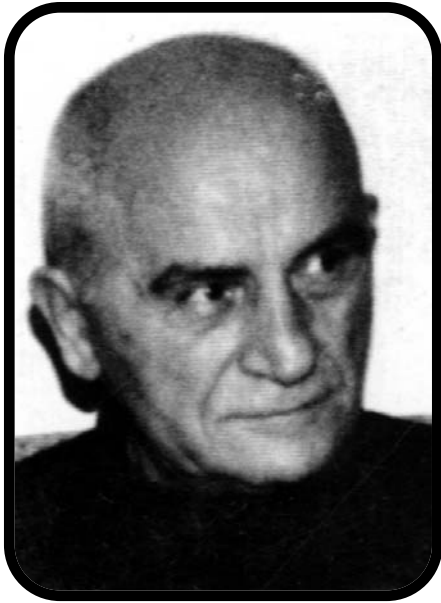
Revistă editată de
Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia”
Nr. 39
Mai 2008

Fereastră

Director: *Emil Pro°can*

REMEMBER

Octavian PALER

În urmă cu un an, la 7 mai, se stingea din viață marele gânditor Octavian Paler. Străbătuse un drum lung prin praful cerului, încercând să discearnă între bine și rău.

Scrisese cândva: „Piramidele sau născut dintr-o credință utopică, încăpățanată, sigură că va învinge moartea. Și dacă n-au învins moartea, ne-au arătat cel puțin că scepticismul nu a lăsat nicăieri un asemenea monument”. Cred că se înșela... Poate că nu există astfel de monumente în piatră, dar în gândire sunt multe, pentru că a fi sceptic nu înseamnă a renunța la speranță.. Un astfel de monument este și opera sa.

Scrisori imaginare

Către Hölderlin

*Ați scris undeva într-un vers: „La ce bun poetul,
în vreme de secetă?”. Și tocmai asta îmi dă îndrăzneala
să mă adresez unui mare poet și să spun că adevăratul curaj,
adevăratul curaj al poeziei nu este probabil să cânte ploile
când toată lumea le vede, adevăratul ei curaj e să vadă
cerul pârjolit și să spere. Și înainte de a fi ploaie adevărată
care udă câmpiile, ploaia să fie astfel speranță și cântec. Poetul
anunță cetății, pământului că ploaia există,
anunță oamenilor că au datoria să spere. Un poet
în fața unui cer ars, în fața unui câmp pârjolit
și care nu e în stare să cânte și să creadă în ploi,
să ne aducă aminte că ploaia există, că ea va înflori pământul bolnav,
așadar un poet care nu e un profet al speranței,
un poet cu buzele arse care nu simte nevoia să cânte ploile lumii
n-a înțeles că poezia e în primul rând o formă a speranței.
La ce bun poetul în vreme de secetă?
Să cânte ploile tocmai atunci,
când avem cea mai mare nevoie de ele, când ne lipsesc și ne dor,
când soarele arde și mâinile miros a îndoială,
când arborii de nisip se risipesc la cea mai mică adiere,
când amintirile au gust de eroare și speranța e un cuvânt dificil
și cel care cântă ploile riscă să fie disprețuit și lovit
chiar cu pietre, urmărit și de zei și de oameni
pentru nebunia și curajul său de a cânta
ploile, care cântă torențele când oamenii ridicând brațele
rămân răstigniți în aer ca pe dealul Golgotei. Cine să anunțe ploile
dacă nu poezia? Cine să aibă curajul de a vedea pe cerul gol nori de ploaie
cine să-și ia riscul de a profetii ploile dacă nu poezia,
cea care a stat cu grecii sub zidurile Troiei
și cea care a coborât cu Dante în Infern?*

Emil PRO^aCAN

Oglinzi paralele

Filă de calendar - Mai

I se mai spune ^oi florar, pentru că în această lună mugurii fac explozie, botezând lumina cu ninsoari de floare. Chiar dacă prea marile ^oi coloratele reclame occidentale ne-au invadat puterea de înțelegere ^oi sfidează firescul anotimpurilor ^oi chiar pe cel al a^oteptărilor - florile dalbe ale primăverii noastre, cu zâmbet ^oi iz de dulce-amar, ne mai împacă, uneori, cu noi în^oine. Au înflorit livezile copilăriei, ca un semn că bucuria căpăratului în cer încă există.

Căutați un cire^o de mai împodobit cu maci ^oi obraji de copil, întindeți mâna ^oi cu siguranță veți simți atingerea dărnicei pământului ^oi a bucuriei rostului a câte există.

Ma! Nume blând ^oi mângâietor, ca un tril de păsăre în adierea de vânt trebuincioasă noilor frunze, dornice de taifas ^oi mângâiere. Lună în care se reinventează verdele ^oi un altfel de cânt al cocoșilor, desăvârșind schimbarea la față a pământului.

Se construiesc cuiburi, prin munți ^oi prin copaci. Pa^oii ^oi strigă chemarea. Vreme de gânduri nede^oarte ^oi drumetii în vis. Bucuria de a fi este pretutindeni în jurul nostru.

În urmă cu un an, în această lună a reinvierii, Octavian Paler pleca în eternitate, de pe un peron numit viață. Trenul lui, ultimul tren, trece ^oi acum prin amintire, iar zâmbetul trist al scriitorului ne e, ca întotdeauna, aproape.

La mulți ani luna mai!

Despre încredere

Încrederea este suportul stării de normalitate ce generează spectrul tuturor activităților noastre. Este sentimentul de siguranță, de stabilitate, de liniște; sentimentul de credință, de sinceritate, de devotament ^oi dăruire. Este posibilitatea de a te bizui pe cineva sau ceva, este starea de disponibilitate absolută.

Încrederea înseamnă prieten, pământ sub picioare, mână întinsă, dorință îndeplinită. Ea poate fi generatoare de frumusețe, poate fi ^oansa sau zâmbetul. Dar, în primul rând, încrederea înseamnă cunoaștere, o cunoaștere obiectivă, relevată de simpu-

rile noastre genetice, ancestrale, universale. Cunoașterea este cea care dă verdictul calității încrederii.

Corpul nostru, cu siguranță, poate fi considerat o perfecțiune ^oi din punctul de vedere a percepției fenomenului de încredere - de cunoaștere. Permanent suntem racordați la mediul înconjurător, încercând printr-o mulțime de senzori văzuți sau nevăzuți - un fel de analizori nativi - o mulțime de conexiuni cu tot ceea ce ne înconjoară. Creierul sufletului nostru sau sufletul creierului nostru pot da imediat verdictul: încredere sau neîncredere. A^oa se întâmplă să ne placă ceva sau cineva, adică să avem încredere fără posibilitatea de a greși, chiar din primele momente ale cunoașterii. De aceea putem spune că încrederea este arta de a recepta realitatea. Încrederea nu este aleatorie sa subiectivă, așa cum nu poate fi o opțiune sau un anumit fel de amabilitate. Încrederea este condiția noastră de a fi sau a nu fi, este modalitatea de a trăi *adevătat*.

Ce poate fi mai frumos decât să fim guvernați de cât mai multă încredere, să avem încredere în prieteni, în rude, în colegi, în cei ce ne conduc destinele, în ziua de mâine, în întregul universul, în Dumnezeu! Foarte important este ^oi să avem încredere în noi! O încredere dată de suma realităților ^oi conexiunilor pe care le realizăm cu mediul înconjurător. Încrederea în noi este definitorie în stabilirea standardului calitativ a ceea ce suntem, iar personalitatea noastră ne stabilește gradul de confort ^oi locul pe care-l putem ocupa pe scara valorică a societății sau a istoriei planetei.

Trebuie - de ce nu? - să sperăm într-un timp ^oi o lume când legile vor deveni inutile ^oi se va decreta starea de încredere generală, de prietenie generală, adică atunci când învățăturile dumnezeiești ^oi cele ale lui Isus vor învinge în mod absolut ^oi ne vor desăvârși.

Despre poporul român

Am avut mereu credința că poporul român vine de undeva din primordialitatea vieții, purtând cu el, pentru eternitate, înțelegerea, răbdarea, sensibilitatea lumii, bunătatea lumii, frumusețea lumii...

Poporul român înseamnă doină, floare, izvor, codru, munte, câmpie, lan de grâu, frunză, ciocârlie, adiere de vânt. Poporul român mai înseamnă zâmbet de copil, mângâiere, îmbrățișare, dragoste, iubire adevărată, lumină. Poporul român mai înseamnă palme crăpate, dreptate, cinste, adevăr. Poporul român mai înseamnă așteptare, vis, lacrimă, victoria supremă asupra neputinței, asupra răului. Poporul român este țipătul pietrei, țipătul izvorului ^oi al luminii.

Prof. univ. dr. Dan BRUDA^aCU

Pentru o poetică a transparenței

Personalitatea covârșitoare a omului politic Octavian Goga a influențat și încă mai influențează, fără nici o îndoială, receptarea operei sale poetice, ajungându-se, sub acest aspect, la practicarea unei lecturi indiscutabil deformante, care nu servește operei; o asemenea lectură are în vedere în primul rând dimensiunea socială a poeziei, văzută ca un manifest mobilizator care nu-și poate decât pierde dimensiunea „utilității”, atunci când idealurile politice - ale omului Goga, în primul rând, ca și cele ale militantului neobosit pentru unitatea națională - s-au împlinit. Consecința unui asemenea mod de a aborda opera lui Goga este, fără îndoială, punerea sub semnul derizoriului a universului său imaginar autentic, înclinând balanța în favoarea ideii de creație bazată aproape în exclusivitate pe un mimesis nostalgic, chiar dacă se acceptă, cu destulă generozitate, virtuozitatea expresivă ori autenticitatea sentimentului de tristețe ce răzbate din textele sale. Tristețe ce ar fi ea însăși motivată social și politic, mai puțin ca sentiment definitoriu pentru un individ care își pune problema rosturilor existenței în general, ca trai al omului în lume. Nu este mai puțin adevărat că marii comentatori ai operei a lui Octavian Goga au abordat-o dintr-un unghi exclusiv estetic, începând cu un Titu Maiorescu, continuând cu Garabet Ibrăileanu, E. Lovinescu ori G. Călinescu (poate semnatarul celor mai originale și mai profunde pagini despre poet), până la contribuțiile recente ale unor importanți critici și cercetători literari. E vorba de comentariile lui Ion Pop dedicate ritualului tradiționalist¹, de studiul lui Mircea Popa, surprinzând un Goga „între colectivitate și solitudine”, cu accent pe singurătatea cu totul aparte a tribunului². E vorba, apoi, de cartea lui Ilie Gușan, radiografie atentă a artistului care: „s-a vrut un poet prin excelență social, hotărât să-și exprime frământările de nativ individual și să se dedice cauzei celor mulți”, dar care s-a văzut trădat, în această intenție, de propria lui inițiativă: „Din examinarea operei reiese că acest proces n-a fost atât de simplu și nu s-a realizat total, contrazicându-l pe poet”, continuă Ilie Gușan, câtă vreme este vorba de drama unui eu „configurat

ambivalent”, opera în întregime nefiind decât expresia zbatelor între acești poli semnificativi: „Aadar, afirmarea de sine și jertfirea de sine: aceștia sunt polii vieții și operei lui Goga, ai dramei lui”³.

Aceste interpretări ale operei vin după o perioadă în care poezia lui Goga pătimea, în interpretare, pentru „păcatele” omului politic, etichetat și el cu destulă ușurință, ca fiind de extremă dreaptă, decenii când, dacă nu a intrat într-un nemeritat con de umbră, poezia a fost cercetată cu mijloace care nu i-au putut surprinde fondul inefabil, de dincolo de suprafață.

Nu este mai puțin adevărat că receptarea poeziei lui Octavian Goga a avut de suferit și datorită felului în care poetul însuși ieșea destul de des în arenă, unde făcea cu generozitate declarații referitoare la propriile intenții, încercând să-și eticheteze creația. Gest nu lipsit de consecințe, asemenea texte, aparținând autorului care-și comentează opera, cu ambiția de a-și „explica” propria creativitate, nefiind înțelese întotdeauna exclusiv ca puncte de vedere auctoriale, adică nu mai pertinente decât altele. Fiindcă, în momentul în care vorbește despre propria-i operă, autorul are de obicei în vedere preistoria acesteia, „nivelul fiind indiscutabil acela al intenției”, pe care, inevitabil, creația realizată din punct de vedere estetic o trădează, prin însăși condiția limbajului artistic.

Militând pentru primatul operei, în interioritatea căreia nu-și motivează valabilitatea elementele extraliterare, să ne oprim puțin asupra unui text al lui Octavian Goga, destul de cunoscut, de altfel, din perspectiva căruia, de obicei, s-a abordat, poezia sa. „Eu, grație structurii mele sufletești, mărturisesc Goga, am crezut întotdeauna că scriitorul trebuie să fie un luptător, un deschizător de drumuri, un mare pedagog al neamului din care face parte, un om care

1. I. Pop, **Octavian Goga și ritualul tradiționalist**, în idem, **Lecturi fragmentare**, București, Editura Eminescu, 1983.

2. Mircea Popa, **Octavian Goga între colectivitate și solitudine**, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1981.

3. Ilie Gușan, **Octavian Goga - argumentul operei**, Partea I, București, Editura Minerva, 1987, p. 11.

*filtrează durerile poporului prin sufletul său și se transformă într-o trâmbiță de alarmă [...]. Am văzut în scriitor un semănător de credințe și un semănător de biruință. O asemenea atmosferă în care trăiam eu nu putea să producă o altă conștiință literară decât aceasta. Mi se pare că în asemenea circumstanțe frământările de ordin pur individuale trebuie să fie puse la o parte; că în forfota celor mulți, și în această măsură a maselor, sufletul său trebuie să fie frământat, trebuie să fie un zbucium care, pe vârfuri de munți, seamănă revolta din culme în culme, din pisc în pisc. Iată care a fost crezul meu literar din acele vremuri.*⁴

Afirmările lui Octavian Goga au fost preluate, devenind un fel de etichetă confortabilă, de aplicat liricii sale, și un mod, relativ simplist, de a-i aborda poezia. În acest caz, textul liric nu este altceva decât expresia (mai mult sau mai puțin fidelă) a voinței unui „luptător”, program al unui om de acțiune, al „unui deschizător de drumuri”, în fine, operă a unui: „mare pedagog al neamului”. Dar cât de fidel reflectă oare „luptătorul”, „deschizătorul de drumuri”, ori „marele pedagog al neamului” condiția poetului? Modifică poetul realitatea, operează acesta în real, asemenea celorlalți? Este oare poezia pur și simplu exprimarea unor idei anterioare textului? Să nu uităm că Goga are în vedere o anumită filtrare semnificativă a realului, în text prințând viața un univers purificat, trecut prin filtrul sufletesc. Evident, poetul poate fi și o „trâmbiță de alarmă”, termen ce transcrie cu certitudine alt efect al poeziei decât acela estetic. Dar poetul nu rămâne, totuși, un: „semănător de credințe și un semănător de biruință”, câtă vreme credința și biruința îl plasează indiscutabil în afara condiției inefabile a poeziei.

Ne vom referi, în cele ce urmează, la emblematicele poezii *Rugăciune*, *Plugarii*, *Noi*, *Oltul*, în primul rând pentru a evidenția faptul că poezia lui Octavian Goga mizează enorm pe o transparență a textului care, dincolo de circumstanțe și de ipostaze fenomenale, lasă să se perceapă un model atemporal. Faptul acesta acordă poeziei unitate, atenuând tensiunea aparentă între elementele unui demers poetic conturat o dată cu acela al lumii, pe care o structurează și căreia îi dă înțeles volumul din 1905, *Poezii*, și în care contradicția dintre structurile de suprafață ale poeziei (lirism cu accente sociale) și cele de profunzime, devine sursă a unui lirism cu accente mistice. Fiindcă realitatea imediată nu face decât să provoace conștiința unui eu dispus și pregătit să meargă dincolo de granițele imediate ale trăirii, într-un domeniu al eternității văzute ca clipă.

Inclusă în volumul *Poezii* din 1905, poezia *Rugăciune* rămâne graitoare pentru acest volum, ca și pentru arta poetică a lui Octavian Goga, prin rela-

ția pe care o stabilește între om și divinitate, înclinând în favoarea expresiei unei drame care nu se consumă în limitele socialului și politicului.

Reține atenția, în primul rând, aici, o anumită precaritate a ființei, uzată vizibil de contactul dur cu lumea fenomenală: „trupul istovit”, „ochii tulburi”, supusă tentațiilor imediatului. Drama eului liric rezultă, fără îndoială, din faptul că și conștientizează condiția (de rătăcitor, lipsit de perspectivă: „ochii tulburi”, negurile limitând accesul la înțelegerea întregului, ca o zare niciodată atinsă), de ins care își pierde traiectoria existențială în labirintul lumii acesteia. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât, înstrăinându-se de modelul stabilit într-o vârstă de aur, lumea mai oferă doar căi degradante, ale calvarului, în ultimă instanță, care consumă în mod inevitabil ființa („trupul istovit de cale”). Aceste căi conduc spre disperare, văzută ca spațiu amenințând însăși viața, din text decupându-se clar nevoia orânduirii unei alte cărări, a salvării, de fapt un drum ce coincide cu schimbarea propriei condiții. Este, în fond, rugăciunea unui om superior care, obosit de trecere și de devenire, consumat de fantasmalele fenomenalului, dorește accesul la o nouă perspectivă asupra lumii: *În drum mi se desfac prăpăstii, / și-n negură se mbracă zarea. / Eu în genunchi spre tine caut: / Părinte, -rânduie-mi cărarea!*

El își refuză iluzia devenirii, condiția pe care o solicită conturându-se pe dimensiunea imprecăției: *Din valul lumii lor mă smulge / și cu povăța ta-nțeleaptă, / În veci spre cei rămași în urmă, / Tu, Doamne, vâzul meu îndreaptă.*

„Dezlegarea” la care se referă poetul permite în fond ascensiunea la tainele originare: *Dezleagă minții mele taina / și legea farmecelor firii.*

Cântecul, lumina, raza soarelui de vară sunt considerate valori esențiale, de care eul s-a înstrăinat. Rugăciunea are în vedere, până la un punct, reintegrarea ontică în infinitatea întregului: *Dă-mi cântecul și dă-mi lumina / și zvonul firii-ndrăgostite, / Dă-i raza soarelui de vară / Pleoapei mele ostente.*

Anularea individualității reprezintă un pas spre redobândirea simbolică a compasiunii empatice, ca înțeles al lumii: *Alungă patimile mele, / Pe veci strigarea lor o frânge / și de durerea altor inimi / Învață-mă pe mine-a plânge.* Eul liric nu are în vedere jalea unei colectivități, a unui grup, ci modelul dramatic al lumii înseși, invocat la modul sugestiv, prin „jalea unei lumi” din care a dispărut speranța. Astfel încât poetul își asumă suferința „robilor de veacuri”, văzând în aceasta ultima limită ce trebuie

4. Apud. Ion Dodu Bălan, *Octavian Goga*, București, Editura Tineretului, 1966, p. 28.

depă^otită, pentru redobândirea condiției paradisiace a individului: *Încheagă-^oi glasul de aramă: / Cântarea pătimirii noastre.*

Ni se pare neîndoielnic faptul că tensiunea ideatică din poezia **Rugăciune**, pe care am schișat-o în linii mari, până aici, reprezintă substanța volumului **Poezii**. Traectoria existențială a eului bântuind universul poetic se materializează aici prin raportarea la nostalgia unei lumi paradisiace, de dinaintea căderii în inevitabila robie a socialului ^oi a politicului, care a înstrăinat natura ^oi omul de esența lor, ca în poezia **Bătrâni**.

Recitind o poezie mult comentată, devenită romanță ^oi înțeleasă pe măsură, avem surpriza de a redescoperi un motiv prezent în **Rugăciune**: *Atunci eu nu mai rătăceam / Pe-atâtea căi răzlețe. „Rătăcirea” ^oi căile răzlețe constituie rezultatul ruperii, al desprinderii de acel centru al lumii care era casa părintească: De ce m-ași dus de lângă voi, / De ce m-ași dus de-acasă?*

Rămânerea în sat ar fi coincis cu integrarea absolut firească în ritmurile cosmosului, ritmuri care-l conțin ^oi pe „împăratul” atât de prezent în poezia lui Octavian Goga: *M-a^o fi-nsurat când isprăveam, / Cu slujba la-mpăratul, / Mi-ar fi azi casa-n rând cu toți... / Cum m-ar cinsti tot satul... / Câpi ai avea azi dumneata / Nepoși să-și zică: „Mo^ou”... / Le-ai spune spuză de pove^oti... / Cu Împăratul Ro^ou...*

Ruperea de centru (total diferită de perspectiva înstrăinării semănătoriste) are consecințe pe măsură, în mod deosebit suferința, care primește conotații grave, cu accente metafizice: *A^oa... vă treceți, bieți bătrâni, / Cu rugi la Preacurata, / ^oai plânge mama pe ceaslov, / ^oai-n barbă plânge tata...*

Ora^oul nu este, în poezia lui Goga, o utopie semănătoristă (cum s-a mai spus, de altfel), ci un spațiu artificial, care trădează substanța armoniei cosmice. De aceea, el se definește prin absența naturalului, aflându-se, în schimb, o strălucire moartă: *Voi n-aveți flori, nici cântece, nici fluturi, / Căci soarele în țara voastră moare, / Voi în zadar cer^oși acolo-n umbră / Din cerul sfânt o rază să coboare. / E frig la voi, ^oi-i moartă strălucirea / Cetăților cu turme de aramă, / Bieți cântăreți cu aripile frânte, / În alte zări cuvântul meu vă cheamă... (Cântăreților de la ora^o)*

Soluția este recuperarea, reintegrarea în ritmurile cosmice, în natural, cu alte cuvinte: *Veniți, veniți să-nngenunchiem cu toții: / Pământul negru-i vechiul nostru tată, / La sânul lui să rădem ^oi să plângem, / Cu sufletul ^oi inima curată. / Să fim copiii iscușiți ai firii, / Să învățăm din sfânta ei cântare, / Să furi^oăm în mintea noastră picuri / Din înțeleapta firii îndrumare (Cântăreților de la ora^o).*

Spațiul autentic, „real”, al poeziei lui Goga îl

reprezintă acela surprins în poezia **Noi**. Este într-un fel țara pe care o are poetul în gând, având „un vâdit aer hermetic. E un purgatoriu în care se petrec evenimentele procesionale, în care lumea jele^ote misterios împinsă de o putere nerentabilă, cu sentimentul unei catastrofe universale. De ce cresc aici numai fluturi ^oi câmpii sunt de inutilă mătase? De ce tot norodul cântă coral? De ce apele au grai? De ce bocesc toți ca într-un apocalips? Pentru ce această tulburătoare ceremonie? Mi^ocarea poeziei este dantescă ^oi jalea a rămas pură, desfăcută de conținutul politic”⁵.

Termenul „ermetic” folosit de Călinescu în legătura cu viziunea lui Goga a fost corectat de critica literară (Al. Paleologu, comentând poezia lui Ion Barbu, se referă la termenul utilizat de Călinescu referitor la universul lui Goga, neînlocuind „ermetic” cu „ezoteric”), rămânând, însă, după cum remarcă Ion Pop, „perfect valabilă remarcă privitoare la caracterul procesional ritualic, inițiativ al mi^ocării din universul lui Goga. Într-adevăr prin sugestia ritmice repetiții a gesticulației, prin «decuparea» unor scene cu valoare emblematică, perpetuând un model arhaic - tot ce se întâmplă în acest spațiu primește trăsăturile unui ritual, a unui «tipic» transmis din generație în generație”⁶.

Poezia **Noi** vorbește despre un scriitor unic, „nepereche”, trăind într-o lume nefirească, în firescul ei (I. Pop), individualizată ^oi separată de celelalte prin „simplul procedeu al repetiției sintagmei inițiale («la noi») prezentă la începuturi de vers sau strofă ^oi încheind, rotund, întreaga compoziție, ^oi prin evidențierea comparativă a unor trăsături ^oi elemente specifice sau de o intensitate diferită în raport cu geografii similare (soarele «mai aprins», hora «mai domoală», fluturii «mai sfioși», jalea, lacrima, plânșul, înduioarea, impregnând întreg universul). Fascinația exercitată asupra exteriorului («Privighetori din alte țări / Vin doina să ne-asculte») ^oi dificultatea despărțirii de pinutul mirific (**Oltul**) subliniază de asemenea condiția lui particulară”⁷.

Acest spațiu ideal, „ezoteric”, conturat de Octavian Goga, reprezintă prin excelență un teritoriu al imaterialității. Îl caracterizează puritatea diafan-efemeră a fluturilor (mai târziu, Lucian Blaga va trimite la un timp mitic printr-un vers sugestiv: „contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu”), dar ^oi a mătăsiilor, autentice iluzii ale concretului: *La noi sunt codri verzi de brad / ^oai câmpuri de mătăsa; / La noi*

5. G. Călinescu, **Istoria literaturii române de la origini până în prezent**, București, Editura Fundației, 1941, p. 540.

6. Ion Pop, op. cit., p. 7.

7. Op. cit., p. 8

atâția fluturi sunt, / ^oai-atâta jale-n casă. (Noi)

Omul lui Goga are conștiința apartenenței la întregul ale cărui elemente s-au legat în chip indestructibil: *Mărită fie dimineața/Ce-a săvârșit a noastră nuntă,/Bătrâne Olt! - cu buza arsă/Și sărutăm unda cărunță. (Oltul)*

Jalea care străbate întreaga poezie a volumului **Poezii** se naște din conștiința înstrăinată a tărâmului edenic, ca o mitul degradat al istoriei potrivnice. Dumitru Micu avea perfectă dreptate afirmând că, în poezia lui Octavian Goga, se poate vorbi de un „eden captiv”, înstrăinat prin istorie. Exemplele nu lipsesc. Oltul poartă amprenta acestei captivități, a acestei „realități de astăzi” (ca prezent degradat), în contrast cu timpul mitic irepetabil: *Slăvite fărmituri a vremii, / De mult v-am îngropat vâleatul .../ Neputincios pari o tu astăzi - / Te-a-ncins cu lanțuri împăratul. (Oltul)*

Vremea ce curge înseamnă, în ultimă instanță, îndepărtarea de un timp paradisiac, al deplinei consubstanțialității a omului cu universul.

Prezentul stă sub semnul unei semnificative curgeri o al ploii ce degradează: *Cu valul vremilor ce curg / Atâtea cântece s-au dus, / ai valul vremilor ce curg / Atâtea cântece-a răpus... / Eu vă sărut, pereși străbuni, / Pe varul alb, scobit de ploaie... (Casa noastră)*

Trecutul idealizat reprezintă, prin excelență, o intuire a Cântecului, exteriorizare a sensibilității individualului, în întâmpinarea sensibilității naturii înseși. Amintirea sa este declanșată, uneori, de un cânt pribeag: *Când, tremurându-și jalea o sfiala, / Un cânt pribeag îmbrășează firea, / ai-un trandafir crescut în umbră moare, / ai soare nu-i să-i plângă risipirea, / Eu plâng atunci, căci tu-mi răsai în zare... (Dăscălița)*

În general, cântecul are rolul de a exprima această condiție degradată a lumii, „cântarea pătimității noastre” devenind astfel reprezentativă pentru întreaga poezie a lui Octavian Goga. „Cântecele” din tărâmul edenic (**Noi**) plâng în ochii tuturor, obligatoriu asociate lacrimilor: *ai câte cântece o lacrimi / Nu duce valul, călătorul...*

În această situație, lăutarul nu mai este „o figură luminoasă” desprinsă din universul rural, câtă vreme muzica sa are în ea ceva obscur ritualic: *Dezgroapă, moșnege, cu mâinile-n tremur, / Comoara ta veche de jale... / Tu porți ferecate durerile noastre / În vaierul strunelor tale. / În ele-mpletit-au străbunii cucernici / Credița visării de arte, / ai-n graiul lor plânga o n-are repaos / Amarul nădejdlor moarte. (Lăutarul)*

Moartea lăutarului Laie Chioru reprezintă, astfel, un eveniment dramatic, întrucât cântecul constituie memoria unui trecut paradisiac. Reprezentativă pentru vraja sa, în poezia lui Goga, rămâne fără

îndoială poezia **La groapa lui Laie**. Aici lăutarul devine mesager către o divinitate ce a uitat suferințele unui neam ce trăiește într-un eden captiv: *ai să cânti un cântec, Laie, / Cum se cântă-n sat la noi, / Când se tânguie ciobanul / După turma lui de oi.*

Cântecul are o forță primară: *S-ar întuneca pământul, / C-ar veni, veni, țigane, / Toate stelele s-asculte / Glasul strunei năzdrăvane. / Bland zămbire-ar Milostivul... / Iar din geana lui de-argint / Lacrim-ar cădea-n adâncul / Norilor de mărăgărit. (La groapa lui Laie)*

Pe de altă parte, petrecerea de sus, de la cărciuma din Dealu-Mare, se situează într-un timp aparte, al sărbătorii, în care individul se eliberează de prezentul degradat. Petrecerea ține nu întâmplător trei zile, băutura o cântecul întâlnindu-se pentru a-i ajuta pe toți cei de față să se sustragă efemerității necrupătoare. Atunci când cântecul primește accente erotice, efectul este, fără nici o îndoială, scontat: *Sus la cărciumă-n Dealu-Mare / De trei zile țin soboru... / De trei zile beau o-mi zice / Din lăută Laie Chioru! / De trei zile, măi copile! / Doru-i greu o jalea-i multă. / ai tot zice, să le-aline, / Laie Chioru din lăută. / Zi, măi Laie, înc-un cântec / De-o cămașă cu altă ță / ai de-un drac cu ochii vineți, / De-o Anișă-cărciumărișă. (Cântece)*

Dincolo de umorul savuros, se prefigurează elementele unui model validat de sacralitate, la care se face de altfel trimitere: *Bea o dumneata, părinte, / Dumnezeu să-ți fie darul, / Să mai poți ceti psalterea / Să mai poți goli paharul. / Că noi bem de patru zile / Cu crâmarul, umfle-l zmeii, / Bem, părinte, ca la nunta / De la Cana Galileii. (Cântece)*

Un motiv deosebit de semnificativ, în poezia lui Octavian Goga îl reprezintă acela al poveștii o al povestitului, prin care, ritualic, „se actualizează universul mitic, edenic, al consubstanțialității individualului” cu cosmicul.

Faptul de a povesti redimensionează ethosul individual o acordă semnificații profunde sentimentului de jale, în general, ce devine o dimensiune a lumii: *La noi de jale povestesc / A codrilor deseri, / ai jale duce Murășul, / ai duc tustrele Crișuri. (Noi)*

A povesti este uneori sinonim cu a suferi: *Iar codrii ce-nfrășiți cu noi / Își înfioară sânul / Spun că din lacrimi e-mpletit / ai Oltul, biet, bătrânul... (Noi)* sau: *Mult iscusita vremii slovă / Nu spune clipa milostivă / Ce ne-a-nfrășit pe veci necazul / ai veselie deopotrivă... (Oltul)*

Apostolul deapănă el însuși povestea unui timp edenic, în contrast cu o istorie potrivnică: *Întreg poporul ia aminte, / Ascultă jalnica poveste, / ai fusul se oprește-n mână / Înduioșatelor neveste. / Moșnegii toți fărămă lacrimi / Cu genele tremurătoare, / Aprinși, feciorii strâng prășeaua / Cupitu-*

lui din cingătoare. (**Apostolul**)

Dealtfel, povestitorul este un mag, o prezență care aduce aminte că vremurile mitice nu au apus: *În frunte, tu păreai un mag din basme / Când soarele, trecând peste fântână, / Blând pătrundea prin strașina de paie / și lumina bucoavna ta bătrână.* (**Dascălu**)

Revenind, povestea dă viață unui univers ideal, ce redimensionează existentul: *Ca strălucirea ochilor tăi limpezi, / Poveste nu-i mai jalnic povestită, / Tu ești din leagăn soră cu sfiala, / Pe buza ta n-a tremurat ispită.* (**Dăscălița**)

Din alt punct de vedere, povestea evocă unitatea pierdută a lumii: *Îl ascult și simt sub gene / Cum o lacrimă-mi învie: / Ni s-aseamănă povestea, / Pui golaș de ciocârlie.* (**Toamna**)

Realitatea are astfel un echivalent ideal, imposibil de reprodus: *Poveste-ntunecată-a pâinii, / Nu-i strună să te ție plânge, / Căci de durerea ta străveche / În suflet cântecul se frânge.* (**Graiul pâinii**)

În egală măsură, modelul ideal al universului lui Octavian Goga are astfel în vedere timpul aproape în întreaga poezie. Ușor către trecut este deschisă de ceaslov, bucoavnă ori, mai ales, de scriptură, toate susținând permanența fundalului spiritual al lumii înstrăinate.

În aceste condiții, trebuie să subliniem că țara lui Goga nu este doar o țară ideală, a amintirii, ci și o țară a ficțiunii: *Cu tine-aduci atâtea nestemate / Din îngropatul vremilor tezaur, / și amintirea-n țara ei mă poartă, / Cu pas încet, în carul ei de aur...* (**Dascălu**)

Trăind într-un univers înstrăinat, omul lui Goga are conștiința limpede a lipsei de speranță, văzută ca nebulie călăuzită de ideal: *Eu sunt un mag fără de țară / Un biet nebun orbit de-o stea, / Ce-am alergat să v-aduc vouă / Povestile din țara mea.* (**Fără țară**)

Sfârșirea lui este evidentă. Nu atât istoria produce suferință, cât conștiința pierderii țărâmului originar: *A voastră-i jalea cea mai mare, / A voastră-i truda cea mai sfântă, / Stăpânul vitreg vă lovește, / Când cerul bine-vă-cuvântă. / Dar dacă-n schimbul pâinii voastre, / Piticul vă plătește fiere, / Îndurător v-ascultă Domnul / și vă trimite mângâiere.* (**Plugarii**)

Totul confirmând, în ultimă instanță, ideea că, în poezia lui Goga, „astfel acoperită, încât abia se bagă de seamă”, dăm „de structura poeziei lui Eminescu”.

Inefabilul „de origine metafizică”, incontestabil în poezia eminesciană, dar și în lirica lui Octavian Goga, invită la lecturi succesive, încurajând abordarea repetată a unei poezii care-și așteaptă receptorul ideal.

70 de ani de la moartea poetului Octavian Goga

La 7 mai 1938, în jurul orei 14¹⁵, se stingea din viață, în castelul său de la Ciucea, Octavian Goga. Corpul este dus la București și depus în aula Ateneului, iar apoi îngropat, cu funerarii naționale, în cimitirul Bellu. După 2 luni, este readus la Ciucea, conform dorinței testamentare, și pus într-o criptă provizorie. După finalizarea mausoleului iubirii (1958), corpul poetului a fost mutat în sarcofagul monumentului. Spiritul său s-a dăruit însă, în eternitate, limbii române și țării, așa cum depun mărturie personalitățile ce i-au studiat opera și viața.

✱

„El va fi un poet local în cel mai înalt și mai adânc înțeles al cuvântului și va ajunge unul din poezii naționali, nu plecând de la teorii sau sentimente generale, ci de la nemărginita dragoste pentru casa sa, pentru brazda sa, pentru biserica sa, pentru satul său, pentru ținutul său oltean și țara sa ardeleană.”

(**Nicolae Iorga**)

✱

„După Eminescu și Macedonski, Goga e întâiul mare poet din epoca modernă, sortit prin simplitatea aparentă a liricii lui să pătrundă tot mai adânc în sufletul mulțimii, poet național totodată și pur ca și Eminescu.”

(**George Călinescu**)

✱

„Întreaga activitate a poetului pleacă din această facultate esențială de contopire într-un grup etnic și din posibilitatea de a exprima astfel, o sensibilitate colectivă în latura ei pur națională sau numai politică. Pentru un astfel de rol social, pe lângă retorică mai trebuia și artă. Poetul le-a avut pe amândouă.”

(**Eugen Lovinescu**)

Cripta provizorie de la Ciucea în care a fost înmormântat Octavian Goga, până în 1958

Ion GHEORGHE

Aflând că n s-a întors Poetul în țara sa de pe Dealul Istriței, acolo unde a întemeiat o mitologie ce stă martoră na°terii cuvintelor m-am grăbit să-i cer domniei sale învoirea unei vizite, dar, înainte de asta, am mai trecut odată prin apa poemelor Domniei Sale, pentru a-mi spăla sufletul de zgură. °i nu pot să nu mă întreb, °i să-i întreb pe toți cei care înþeleg: „Ce facem noi cu nemurirea Poetului, acum, când este în viață?”. Pentru că , acolo, pe Dealul Istriței, pietrele mărturisesc totul despre zborul Poetului

L.M.

POEME ÎN REPORTOFON

Timp de-o floare

În păcuri de gherghini, pomi săraci,
Altare vechi pe Istrița poji să-ntâlne°ti,
Dedicații pe calendele bazileilor daci,
Scara timpului cu trepte °tirbe,
Poji s-o-ntrege°ti cu nume de stirpe,
Faptele lor, pe codul sofic, umblă-n tomurile
de pove°ti:
Cercetând cele de-atunci, din cuget °i fapte,
Poji s-auzi pasul timpului către cine se-ndreaptă.
Adesea pun tâmpla la piatră caldă
S-ascult fluviul venind cu apele-n care multă
lume se scaldă,
Închid ochii, văd focuri sub copita celestului cal,
Pietre cu multe chipuri pe prispa casei
mele se clatină,
Din susul înpumat °i din josul fără mal
Vine rostirea păgână a colindului întru datină
°i mereu acest tropot al piciorului drept
pe lespedea de altar:
ajuns-a la Pom, Cavalerul, cu închinare °i dar.

În grădină, unde-am a°ezat o seamă de statuete,
Totul se umple de chipuri °i larmă,
De bună seamă, energiile vieții nîcîcînd desuete
Nu mai au somn, lucrurile vechi se îndeamnă,
O movilă de înfăți°ări, popor de portrete,
Agonisc pînă vine lumina de toamnă.

Ca Atlas țin omenirea aceea în spate
°i nimenea nu se grăbe°te să ne dea nouă dreptate.
De mult puteam s-o lepăd să se ducă
de-a rostogolul
Nimicnicia fără capăt să-°i pună peste voi golul,
Însă ei, Cavalerii Danubieni, sfinți uzurpați,

Au nume de piscuri, ape, locuri,
cât țin Munții Carpați,
Strigă: a°teptați, nu vă grăbiți, mai îndurați,
Timpul nostru nu suportă măsurătoare.

M'a°ez la lucru cople°it de-o uria°ă răbdare -
Mai este timp de-un mugure,
Mai este timp de-o floare,
Mai este timp de-un măr pîrguit -
Lasă trupul tău să se bucure,
Dă cugetului tău marea înflăcărare,
Orînduit rămîne ceea ce am rînduit.

Pe Istrița se-aude zurgălău la gât,
Caută fluviul de lapte pe care păstorii l-au strecurat;
Ajunge s-ascuți cântecul bronzului nevinovat
Recuno°ti baladele prin care am trecut:
După muntele de ca°i în albe pânze cuprins
Din adâncul turmelor adunat, smuls,
Un popor de stăpâni: care ce-a păscut,
care ce-a muls
Într-o zilnică sforțare °i-o voință de ins.

Cineva respinge omul prea sigur de el.
Este timp °i după noi, pentru toate...
Pe monedă de-argint Călărețul poartă
în brațe un miel,
Între o eternitate °i altă eternitate
Opre°te la poarta pietrelor mele °i-mi
dă dreptate.

În capitolul Perioada celor trei pre°edinți de nimic
Au să consemneze cronicile Istoria
de care eu mă dezic.

27.XI.2006

Crucile Istripei

Calc Istrița toată, pas mărunț pân' acasă,
Dinspre sud bate câmpia, talaze, talaze,
Corabie-i Dealul, se ridică, pe hulă se lasă
Împins către nord în negura mândrei extaze.

Despre crucile de-aici să fi întocmit monografia!...
Scârbit, spiritul meu se lasă în contemplare,
Ființa istorică a popoarelor căzu în teologie,
Izvoarele lucrurilor bolborosesc tot mai neclare.

Iată, columnele-nalte în vârf cu lăzi de zestre,
Casetele cu cenușa Giganților restituită.
Istoria credințelor este un morman de palimpseste:
Răoluite numele mântuitorului cel dintâi și-al acolyților
din sacra suită,
O singură hârcă s-a ales din muntele acelor peste...

Crucile mijlocii, nesculuse complet din trunchi de gorun,
Crucile-n cărduri, ca lebedele cu doi pui plâpânzi,
și-un răstignit, pește de la brâu în jos, morun bătrân,
Fața lui în aură, doi păstrăvi cu blânzi ochi profunzi:

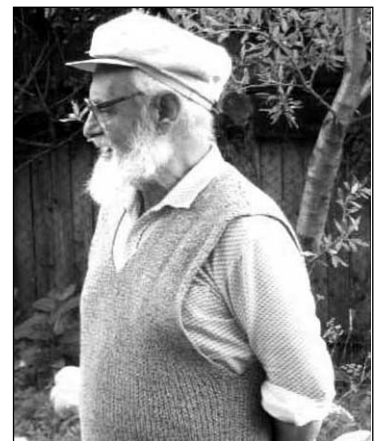
Un principiu înoată în jos, alt principiu se-aruncă-n sus -
Emblema celor două cauze mai dintâi, taoiste -
Care-o fi Cristos și care se-adeverește Isus
Adevărul își duce degetul la buzele arse și triste.

Cum ajungi pe Ciuhoiu, în dreapta porții
Cruce de lespede cu cinci vechi cercuri,
Ai zice: o floare de cireș primeau morții
Din tagma Curierilor la Sfânta Miercuri,

Dar cei din Gnosa Sfintei Vineri,
Dar cei în credința preacuratei Sfintei Duminici,
și bătrânii albi ca mioarele
și cei cu părul de aur curăț și tineri,
Efebii Herei care întruchipau Soarele?

Pineau fie de Bisericile lui Platon, fie de cercurile bravilor cinici,
De frățiile stoicilor așezate în Munții Hercinici,
De pustnicii salmoxieni cu ospețele lor fruste -
Pe vechile pergamente s-au scris viețile mănăstirilor de lăcuste...

Gnosele nordice Circe care pe Ulyse l-a scos din fire
Convertindu-i năierii la mesele cinei de terci
Stăpâneau aceste plaiuri cu cinci cercuri de menhire
Ca-n toată Hiperboreea mănăstirilor de muguri, de flori, de ciuperci.
Grecii spun că i-ar fi vrăjtit preschimbându-i în porci,
Astfel au înbeles ei masa cuminecării de mei fiert și caș
Pe când insulele din Marea Sarmatică li se păreau, o seamă de bărci
Între cele nouă ape ale trufăului plutaș
Al împărăției de unde, oricine-ai fi, nu te mai întorci.

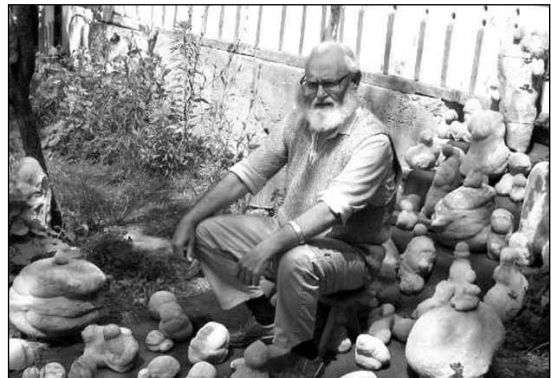
Religiile Dacilor proclamau cultul străbunelor moaște,
Cimitir înseamnă pământul cimerian cu cenuși,
Un ogor semănat din care omul renaște
În pragul toamnei, ca-n poiana Purcărești albastră-roșie de brânduși.

lată, eu calc mauzoleul Istrița sub tulpinile zilelor retezate de coasă,
Ascult timpul troznind putred în toate,
Dintr-odată mă cuprinde amețea periculoasă
Făpă de ceea ce omul încearcă și nu poate,
Iată, astăzi adevărul până la capăt nu face bine...
Eu trag de-o lume de dincolo spre mine,
Cineva ține proptă și smucește timpul spre sine;
În copilărie, mama mă chema să-i dau ajutor
Să-ntindă pânza abia scoasă din lucrare,
Lăsându-mă pe spate, mă sprijineam într-un picior
Trăgând trâmba cu ambiție și fală mare,
La celălalt capăt împătura albe poloage
Lăsându-mă-n voie, cu cercetare, cât pot eu trage,
Când scăpăm pânza din strânsoare, slăbit de efort,
Cădeam răsând pe grămada de tort
Până venea mama să mă despresoare de pânza timpului mort.

Astăzi, încetinind mersul prelungesc vremea ce mi s-a dat,
Trag de trâmba timpului lungind spre viitor.
În toate am avut măsură de simplu soldat
Rămas de pluton și declarat dezertor...

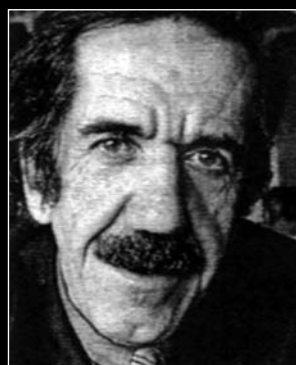
Mi-am umblat viața pe jos în izbânda de duh
A vechilor înțelepți și-a tinerelor sofine
Plecate din Dacia, de la Toc-Cherelu,
Cum umbla mama la muncile câmpului, în ființă cu mine,
Până-n Egipt, la seceriul grânelor, duse de-un spiridu
Fugit cu ele de la cei din văzduh...

În țara Faraonului Ra, pe filacteriile pelazge,
Ele erau fiicele lui Cronos
Din care însuși Cronos se retrage:
Plecaseră de-acasă sprijinite de 'naltul toiag
Până ajungeau la Memfis rămânea un ciot,
Astfel, timpul nemăsurat și vag
Prefăcea lemnul acela în sceptra puterii peste tot;

La-ntoarcere, decum le-adulmecau
Apele tânărului Istru -
Cârja episcopală dădea frunze, făcea flori:
Cele nouă Calfe Alfe ale monastirii și serenissimul magistru
Le-ntâmpinau cu marea Cruce a celor Patru Sori -
Pe drumul în Ether al gătelor sălbatice
Deasupra insulelor cu munții până la brâu
În apele Mării Sarmatice.

22.XI.2006

Aurel GANEA

PROZĂ

Comedia

"comédiei"

La Posobești, un sat uitat de Dumnezeu și de oameni, brădat de râpe clisoase, în prima duminică și luni după Sfânta Maria se făcea, și se face și acum, Târgul de Sântămărie. Pe un tâpșan de câteva sute de metri pătrați, ușor înclinat, așezat în fața bisericii, un loc pe care în zilele obișnuite ciuguleau iarbă găoțele, rașele, curcile și bibilicile satului, începea, cu câteva zile înainte de bălci, construirea barăcilor unde se instalau apoi prăvăli și birturi. Încasările erau incredibil de mari. Se vindeau mărfuri greu de găsit: îmbrăcăminte, pantofi și bocanci, cizme de cauciuc, gumari, stambă și sodă caustică. Cizmele din cauciuc negru aveau mare căutare în zonă; atunci când ploaia pământul devenea clei - clay, vorba englezului - tălpile pantofilor rămâneau prinse în magma rece și doar cu cizmele mai puteau oamenii să-și învingă cerbicia. Acolo orice ploaie mai bogată interzicea circulația și legătura cu restul lumii. În sat era un singur telefon, la primărie, un aparat arhaic, din ebonită neagră, cu manivelă, care, atunci când ploaia mai tare uita să mai funcționeze.

În topul „localurilor” erau și dughenele făcute din pari de salcâm și acoperite cu crengi de ulm. Vindeau bere la halbă, secărică, rom sau coniac, vin „de surcele”, mititei sau cârnați; clienții se așezau la mesele rare sau rămâneau în picioare, lângă tejghea.

Sârbii (grădinarii) se așezau pe latura opusă și vindeau legume rare prin acele locuri: ardei grași pentru umplut, vinete, varză timpurie, roșii nebănuite de mari, țelină pentru murături. Conopida era o legumă boierească și nu se căuta. Pe noi ne uimeau pepenii uriași, cumpărați numai după ce treceau proba „păncușei”. Marfa era întinsă pe câte o pătura sau era luată direct din cărușele cu cai. Într-un colț al tâpșanului baraca de tir atrăgea țința cu premii năucitoare, un ceas de mână „Pobeda” sau un aparat de radio cu tranzistori. Iar undeva, cam prin mijloc, trona impunătoare comedia, jinduită de copii și de mături deopotrivă. O construcție mecanică simplă, artizanală, fără postament, fără decorațiunile kitsch ale „lanțurilor” din Drăgaică. Pe un ax vertical de oțel se fixa un fel de roată uriașă și de ea se legau

8 sau 10 policioare, legate de roata din vârf cu lanțuri pentru câini. Comedia era acționată de un motor de camion care făcea un zgomot infernal.

Evenimentul era așteptat cu nerăbdare un an întreg. Aici se întâlneau cei rămași acasă cu cei plecați la oraș, se adunau neamurile, se încheau prietenii sau se iscau dușmanii... Alcoolul, prost și ieftin, le înfierbânta mințile și chiar dacă odăienii aveau puică bună, adevărată, de prună, nici unul nu venea la târg să bea din sticla adusă de acasă, astupată cu dop din cocean de porumb. Se iscau din senin bătați și belicoși, calmați cu fermitate de cei din jur, se împăcau în fața unui priș. Se furau fete și vestea înfiora mulțimea, până când se afla că fecioara plecase cu un băiat până acasă, peste coastă, să-și schimbe pantofii stâlciți în hora care se încingea într-un loc anume, în jurul tarafului din Cletecina.

În sâmbăta premergătoare deschiderii bălciului satele din jurul Posobeștiului intrau în fierbere. Oamenii se spălau, se „primeneau”, din lăzile de zestre erau scoase hainele de sărbătoare, se lustruiau pantofii uitați în „odaia mare”, sub icoană. Și duminică dimineața, după ce părintele Agapiescu începea slujba, oamenii intrau în biserică să se închine, să plătească o liturghie, să aprindă în grabă câte o lumânare pentru cei morți și cei vii. Pactul cu Dumnezeu era făcut. Saturnaliile puteau să înceapă. Luau anafură, ieșeau din biserică, traversau drumul și intrau în târg. Tâpșanul se umplea încet - încet, comedia începea să se învârtă, bărbaii beau ceremonios primul pahar cu țarie, păziți de la distanță de nevestele vigilente și supuse, copiii îndrăzneau să ceară bani pentru pandișpan și acadele. O pace blândă și binefăcătoare se așeza între oameni.

Pe înserat târgul se golea; la Posobești nu era lumină electrică și degeaba aprindeau gestionarii petromaxurile. Nevestele îi îndemneau pe bărbai să meargă acasă: vitele, porcii, păsările trebuiau „astrucate”, a doua zi era tot sărbătoare și petrecerea putea continua.

A doua zi era hramul. La mesele așezate în

(Continuare în pag 11)

(Urmare din pag. 10)

jurul bisericii se mânca și se bea pentru pomenirea morșilor și, după ce sărbătoarea religioasă se încheia, oamenii treceau, din nou, drumul în târg să se bucure și de sărbătoarea laică, să bea, să mănânce, să tragă cu pușca de tir, să „se dea” în comedie. Spre seară vânzătorii și micii comercianți își adunau marfa și peste tâpăan se lăsa liniștea pentru un an...

✱

În anul acela nea Gheorghe, proprietarul comediei, făcuse bani buni la târg. Era mulțumit și s-a gândit să-i cinstească pe mai marii comunei. Se făcuse seară. A chemat primarul, secretarul, șeful de post, secretarul de partid, doctorul, directorul școlii, președintele CAP-ului... I-a invitat să se urce în comedie, să-i „dea” câteva minute. Benzina din rezervor era pe terminate și, după ce i-a ajutat pe toți să se urce fixând lanțurile de siguranță ale policioarelor, a pornit motorul suindu-se și el într-o policioară liberă. Comedia a prins viteză, mai-marii comunei se bucurau ca niște copii, se râsuceau unul pe altul, chiuiau... Au trecut 10-15 minute și comedia trebuia să se oprească. Dar motorul continua să funcționeze și notabilitățile vegheau insolit tâpăanul întunecat învârtindu-se într-o mașinărie care nu mai voia să se oprească.

Au crezut că este o glumă, dar după vreo jumătate de oră a început neliniștea. „Oprește naibii drăcia asta, nea Gheorghe, că ne-ajunge!” a strigat primarul. Și după el și secretarul, și șeful de post, și președintele CAP-ului, și doctorul... Nea Gheorghe nu înțelegea ce se petrece, de ce nu se oprește motorul dacă benzina s-a terminat. Oricum, nu putea să coboare, și-ar fi rupt gâtul. A mai trecut încă o jumătate de oră... Motorul de Molotov torcea statornic și toată șefimea comunei se rotește în noapte. Secretarul de partid injura și striga că e sabotaj, președintele colectivului își blestema zilele și clipa nefericită când a acceptat invitația lui nea Gheorghe, șeful de post simțea că trebuie să ia o măsură, dar nu știa ce să facă. Poate ar fi fost bine să strige pe cineva să vină să oprească motorul, dar pe cine să strige? A trecut și de miezul nopții și mașinăria infernală continua să se rotească. Spre zori, motorul a tușit de câteva ori și comedia s-a mai învârtit câteva ture, apoi s-a oprit.

Domnea o liniște nefirească. Nea Gheorghe a coborât speriat, a luat o lanternă și s-a oprit în dreptul fiecăruia. I-a coborât unul câte unul și i-a așezat pe câteva pături pătate de vaselină. Era om bătrân, văzuse multe la viața lui. A plecat apoi în sat și l-a trimis pe un sătean la Primărie, să dea telefon la Salvare.

Ajunși la spitalul din Pîrscov onorabilii comunei au primit îngrijiri medicale; nu pășiseră nimic, numai că în salonul unde fuseseră aduși se auzeau din când în când răgușite: „Opriți comedia!”, „Opriți comedia!”.

Nea Gheorghe a dezlegat misterul a doua zi: când târgul se încheiase și el umbla să-i adune pe notabilii comunei, ajutorul lui, un flăcău harnic și cuminte, a umplut rezervorul și a plecat la gazda lor vremelnică, undeva, peste deal, să se culce.

POEME

Anca ELISEI

Întuneric

mă dor pleoapele
și nu mai simt nimic
decât povara asta dureroasă...
sufletul s-a ghemuit
undeva speriat
în spatele pleoapelor probabil
dar eu nu mai simt nimic
decât pleoapele
care se închid dureros
una după alta
și nu știu niciodată
câte pleoape mai am.

Liceul teoretic

credeam că o să intru mereu
pe poarta cu arcade înalte
și uite că trec străină de tot
pe lângă adolescență...
în geamul de la etaj
licăresc ochi
și eu trec mai departe
îngânată de bustul de piatră
al elevului necunoscut
(eu l-am inventat și
l-am pus acolo între
lucrurile nevăzute)
și trec și mereu mă privesc
din spate doi ochi
iar pașii îmi rămân
pușin mai în urmă
căutând ovăielnici prin iarbă
hohotul de râs al ploii de vară.

Răzvan-Costin IONESCU

Ghid pentru nestudenti... Povestea unor gânduri...

Povestea unor gânduri... ăi toate stabile... ătiți voi gândul acela fugar cu care te întâlnești în metrou, pe podurile de pe Dâmbovița, pe pietrele de pe Lipscani, la sala Izvor, în Parcul Ciomigiu... la facultate... în cămin...? (Dacă nu îl ătiți, citiți mai departe... îl veți cunoaște; iar dacă îl ătiți oricum, citiți să vedeți ce a vrut să îmi zică...)

Ei bine a binevoit să stea de vorbă cu mine. Cum adică de ce tocmai cu mine? Păi, tipa în roz era ocupată cu altul, băiatul ăla cu plete se gândea la motocicletă... numai eu umblam hai-hui, fără nici un gând la purtător.

Fiind binevoitor, m-a rugat să mă opresc din goana asta nebună către oriunde ăi să mă gândesc... la „cât” de... a fost trecerea aceasta de la liceu la facultate.

La o primă evaluare (nu e nevoie să fie feminină) senzația este unică pentru fiecare viitor student. ăi pentru că noi suntem mulți, gândurile sunt ăi ele multe. Gândul meu mi a pus la dispoziție o listă cu frați ăi surori (buni sau vitregi) de-ai lui, din care m-a lăsat să subliniez câpiva ăi câteva.

Părerile despre ce au trăit colegii mei sunt diverse: mizeria din cămine, orgoliul cu care unii profesori te tratează („Niciodată n-o să ajungem la nivelul meu”) ăi... cred că dorul de cei dragi; organizarea unor târguri de idei ăi proiecte pe meleaguri diverse, spre care pleci pur ăi simplu ca un străin ăi te întorci prietenul tuturor, cătigarea încrederii de

sine ăi satisfacția lucrului bine făcut; un alt tovară i-a ăoptit gândului meu interlocutor că moartea libertății ar fi o bucată din ce s-a petrecut cu el: inerția pe care a căpătat-o de-a lungul anilor de liceu, cu materiile acelea lejere care au devenit brusc concentrate, predate într-un mod intensiv, nu foarte ușor de suportat; un altul mărturisea că de la începerea facultății, 25 % din viață îi este ocupată cu nerăinare de teme, griji, probleme...

Consultând ăi un gând mai tânăr ăi mai frumos... am ajuns să cunosc ăi senzația, că a trăi pentru a munci e mai ales inversă, că odată cu intrarea la facultate, devii mai detașat, mai liber ăi mai...

Interesant sondaj, dacă mă uit bine... Acum să vă zic ăi partea mea de „impact”... vă voi spune-o astfel încât să o audă ăi gândul de lângă mine, precum ăi gândurile voastre: la facultate se trăiește. Bine... aveți dreptate se trăiește: greu, dar se trăiește. Să mă concentrez strict pe filiera mea, o chestie care se rezumă la patru litere: F.I.L.S. Vi se pare atractiv? Chiar este.

Pentru cei care îndrăgesc informatica, matematica, fizica, chimia ăi alte ramuri cât se poate de exacte ăi de reale... imaginați-vă toate acestea predate în limba engleză, a marelui matematician... Shakespeare. Doamna mea profesoară de engleză m-a învățat un lucru deosebit: „*The sky is the limit*”, adică „*Limita este cerul!*” Vi se pare puțin?

Într-o bună zi, o prietenă mi-a spus în felul următor: „Așa arată studenția, un «loc de vis» unde poți să zbori dacă vrei”. Așa arată când ai 18 ani ăi ești acasă, la liceu.

De fapt studenția este locul unde nu îți taie nimeni aripile, dar te ajută toți să îți le tai singur. Într-o zi vrei să-ți dai doar unghiile ăi-ți dai seama că nu le mai ai. Adică te pregătește pentru viață, pentru că așa sunt oamenii, nezburaători.

Numai că unii nu înțeleg asta... sunt mai încăpățânați ăi cred în continuare în legătura lor cu văzduhul. Sunt în stare să se târască, o viață întregă prin bolovănișul cerului. Dacă vă gândiți la ce mă gândesc ăi eu... vă gândiți foarte bine.

Avancronică la un dublu debut editorial

Poezia ca viscol în înalt

Interviu cu poeta Aida HANCER

Lucian Mănăilescu: *Mă grăbesc să-ți solicit acest interviu, înainte de debutul tău editorial și înainte de a deveni celebră. Spun celebră și cred în asta, cum mai cred că anunțata "moarte a poeziei" e contrazisă de talentul tău, al lui Ionuț Radu, al lui Răzvan-Ionuț Pricop și al altor poeți incredibil de tineri. Ce este pentru tine poezia, Aida Hancer?*

Aida Hancer: În primul rând aș încerca să definesc poezia ca viscol în înalt. Cred că mai bine decât mine ar face-o Nichita Stănescu, el însuși un mediator între poezie și stări de viscol interior. Sau poate că nu e numai viscol, ci și o plimbare lenoasă, a poetului, pe un scaun de lemn, pitic, prin Univers.

Poezia mea se vrea a fi delimitare și stare, mai mult decât peisaj sau văltoare. Și altfel decât poetă, prefer să fiu chiar subiectul poeziei mele, ca să-i pot controla, deci, viteza viscolului într-un spațiu și un timp dat.

L.M.: *Cum ai descoperit magia cuvintelor? Mai îți primele versuri pe care le-ai scris?*

A.H.: Primele mele versuri au fost scrise cu mult timp în urmă, sub auspiciile Crăciunului - ca stare de grație a copilăriei. Atunci mi s-a părut atât de frumoasă Nașterea, atât de cumplit de adevărat am văzut scena stelei din Betleem încât am început să scriu, și am descoperit că mai mult decât spectacolul a existat în mine, real, sentimentul. Și apoi părinți fericiți, uimiți - mai ales pentru că faptul depășea oarecum vârsta. A fost un poem cu rimă, prea puțin influențat de lecturi, pentru că mă aflam într-o perioadă "ireală" a vieții. Nu-mi mai amintesc decât că, pentru mine, Nichita Stănescu era fată. Dar primul poem s-a dus, și nici n-ar avea rost să-l amintim aici, poate pentru că o scriere care se realizează într-un moment de sinceritate cu tine, și care îți marchează cumva traiectul vieții nu trebuie demitizată.

L.M.: *E poezia ta „datoare” cuiva? Ai mod-*

ele, iubiri sau - de ce nu - invidii, în atât de frumoasă nina de spirit literatură română?

A.H.: Preafrumoasa literatură, aș voi considera-o mereu. Poezia datorează totul celorlalte arte, mai ales pentru că ea se constituie din fragmente, iar fragmentele sunt „autentic” și „acumulat” - în egală măsură. Ceea ce scrie tânărul poet și ceea ce citește se află într-o continuă autodeterminare, fiindcă îmi aleg lecturile iar ele mă influențează (chiar dacă, în final, e și puțină autodistrugere în asta). Cred că poezia mea datorează materialul din care se scrie - limbii, forma - Poetului Eminescu, iar sufletul și câteodată irealul - lui Nichita.

Cât despre invidii, ele consolidează tendința mea de identificare cu mine însămi. Fiindcă dorindu-mi statutul unui mai matur și talentat poet câtig idealul de a nu lupta pe același front cu acesta, ci pe un câmp nou, unic și delimitat. Stadiul în care a ajuns poezia mea, cât și intenția ei, le datorez și poezilor din generația 80, pentru care nutresc o mărturisită invidie izvorâtă din respect. Întotdeauna „mă sprijin” pe cârpile optzeciștilor.

L.M.: *Te sprijini dar eu sunt convins că acorzi foarte mare importanță originalității creațiilor tale...*

A.H.: Deși o totală sinceritate nu mi-ar fi aici prielnică, recunosc că cea mai mare teamă a mea e să nu le „amintesc” cititorilor mei de Nichita Stănescu. De aici probabil și constatarea dumneavoastră, pe care n-aș vrea s-o contest. Mizez pe originalitate, însă obținerea ei înseamnă, în multe situații, detașarea totală de poezia citită. Sigur că un Nichita Danilov, Virgil Mazilescu și alții ar putea influența, la un moment dat, ceea ce scriu. De asta între cartea citită și cartea scrisă trebuie să existe atât o distanță în timp, cât și una de viziune. Noi, ultimii sosiți în ale poeziei trebuie să recunoaștem că nu există nici o

(Continuare în pag 13)

temă literară nefructificată, și că ineditul va trebui să se manifeste fie în formă, fie în viziune. Totuși literatura, pe care poetul o iubește, să fie iertată atunci când revine, ca o grație, dinspre trecut înspre vârsta mică a poeziei.

L.M.: *Te afli aproape de o răscruce importantă a vieții: admiterea la facultate? Care e drumul pe care ți l-ai ales? Sau, mai exact, ce vrei să-i adaugi poeziei?*

A.H.: Trebuie să mărturisesc că și acum, aproape de momentul în care se vor aprinde scântei de lumină prin oraș - mă gândesc la cele ce vor veni nu peste mult timp; adică examenul de bacalaureat și admiterea la facultate. Dar, și atunci, admiterea nu mai e admitere, ci doar o trecere în listă a celor mai mari medii obținute de elevii de liceu. E un „test” nu tocmai avantajos pentru poeți, care sunt, prin firea lor, mai exclusiviști atunci când e vorba de studiu. Totuși, din momentul în care am conștientizat ce înseamnă devenirea am făcut puțin mai mult loc și celorlalte materii în biblioteca și în imaginația mea, pline până la refuz cu cărți. Prin urmare voi urma cursurile unei facultăți de litere, și poate că voi sfida puțin unele cursuri, pentru câteva ore de poezie. Nu știu. Dar asta urmează: un timp de acomodare cu literatura și de identificare a poeziei cu esența ei. Iar dacă după cinci ani voi fi la fel de inconștientă, voi urma cursurile facultății de filozofie, fiindcă nimic nu mi se pare mai nesigur, și prin asta interesant, decât să mă gândesc cum ar arăta poezia unui Descartes, Sartre, Aristotel.

L.M.: *Ce poți să spui despre primele tale cărți? Ai emoții pentru ce vor însemna ele în destinul tău literar? Le consideri niște „pietre rotunde” lustruite de apa limpede, care e sufletul tău, sau doar etape ale unei deveniri?*

A.H.: Odată cu proiectul acestor două cărți mi-am pus problema autenticității și a rezistenței în timp a poeziei mele. E mare lucru să poți vorbi în limba poeziei, dar și o mare responsabilitate să impui cititorului idei. Fiindcă atunci ele devin principii, și marea greșală ar fi să îți înșeli astfel propria creație, și să pari real în falsitate. Eu sunt nerăbdătoare să le citesc așa cum vor arăta, să le citesc din postura celui ce nu mai poate adăuga sau șterge nimic din ce e scris. Ceea ce îmi propun să se întâmple după *Amadiada* și *Eva nimănui* este o redefinire a artei poetice.

Nu vreau să mai scriu la fel și, cel mai important lucru, vreau să depășesc nivelul de poet debutant. Și mijloacele s-ar putea să se schimbe, dar mi-aș dori să păstrez aceeași voce, același stil, fără a jigni prin asta tendințele colegilor mei de generație. Sper ca cele două volume să reconfirme hotărârea mea față de destinul pe care mi l-am asumat.

Editarea lor va fi însă și un fel de eliberare de temele respective. Recunosc că nu privesc înapoi fără un dram de nemulțumire, dar ce am încheiat prin publicarea lor trebuie să continue, esențializat, în etapele viitoare mele evoluții. Și mai înseamnă disponibilitate și încurajarea, susținerea și votul unor oameni pe care mulțumesc că mi-a fost dat să-i întâlnesc!

L.M.: *O să închei cu o rugămintă, pe care sunt „mandatată” să ți-o adresez: promiți să-ți lansezi cartea (și) la Mizil?*

A.H.: Fiindcă am ajuns în spațiul destinat promisiunilor, aș spune că nici nu mă gândesc să lansez volumele în accepția pe care acest termen o are. Pentru mine există două moduri de a îți face cunoscută scrierea în lume. Primul, lansarea, se va întâmpla din respect pentru obiectul sacru al cărții și al instituției literaturii. Dar eu cred în prietenie, și mai cred într-o întâlnire a mea cu oamenii pe care-i stimez și respect din Mizil. Așa că lansarea se va transforma, în mod sigur, într-o întâlnire cu drept de veto. Poate într-un cenuclu. Unde îi stă cărții mai bine, dacă nu între prieteni? Și aici se întvede o promisiune, nu-i așa?

L.M.: *Și încă o rugămintă: te rog să le propui cititorilor câteva din poeziile tale!*

A.H.: Cu mare plăcere.

ca să taci și pe Dumnezeu să-l doară

ca să taci și pe Dumnezeu să-l doară
 să ții în gură cuburi de sare
 ca și cum ai muri și n-ai vrea să fii pământ
 ci o bucată de munte din țara ta
 fiindcă tu de fapt n-ai vrut niciodată
 să ieși un metru de respirație
 dintr-un imperiu de carne
 și n-ai vrut să schimbi cu ceilalți
 decât cuvinte frumoase
 dar ești prin singurătatea ta
 o bestie certată cu singurătatea
 ești prin lipsă de adevăr
 singurul trup primitiv răsucind pe degete veșnicia

dar vei crește
 pe gura ta se vor așeza cu întuneric
 câteva galaxii pline de sânge
 n-o să ai dragoste doar oase lungi
 ca niște clopote pentru vite
 vorbind din dreptul inimii tale
 o să ai nevoie de un loc ca al meu în tine
 unde să poți să te rogi cu pieptul
 înfășurat în medalii

ești important pentru zăpada din tine

(Continuare în pag. 14)

jur că mai zbor

privind cu încredere
în ochii omului
din autobuz am căzut
°i-am adormit la picioarele lui
ca o pungă de plastic
plină cu zăpadă
respirând °i ridicând ritmic
pori spre lumină

jur că mai pot să zbor
chiar dacă revin

privind cu încredere în ochii lui
am aprins o lumină
în iad
iar el
privind cu încredere
în ochii altuia
a stins-o

jur că mai pot zbura
cât încă
mă ridic

am privit în ochii lui
cum prive°ti la copilul tău
înainte să moară
iar el plângând răsând
s-a dus în iad

eu rămân
o pungă de plastic
plină ochi
cu zăpadă

căi încă murind

multe filosofii ale noastre
sunt urechi de copiii
care omoară în lume ecoul
oamenilor murind
numai pe noi
ne credem până la capăt
°i trupul nostru stă să se roage
la orice pas

trăind pe spate
cu lumea înfiptă în °olduri
trăind cu pământul pe umeri
ni se rod genunchii °i
rămâne în noi numai
sânge din sângele altora

există răbdare
pentru lini°tea noastră
°i vrem s-o trăim

să nu se spună că
în noi carnea a făcut
ce-a putut °i apoi
s-a retras

cântarea cântărilor

uite cum m-am ratat
mi se părea că în fața mea cântă
o pasăre fără vocație
e o zi deloc luminoasă
°i aproape extraterestră
prin lini°tea
pe care-o îngheșuie în arterele
corpului meu
°i atâția oameni
călăresc în sinele lor
nori de lumină
spunându-°i că pasărea
fără voce sau vocea
a cărei pasări aproape
că nu se vede
nu merită să fie văzută

atunci mi-a apărut
prima oară un zid înainte
un zid cople°itor
care se făcea din păsări moarte
una câte una puse
cu ciocul deschis
°i am înșelea că
din tot zidul de păsări aproape
putrede
una fără voce
°i fără vocație
e cumva
cea mai iubită
ea o să rescrie pentru mine
când va veni timpul
cântarea cântărilor.

nu ne mai ridicăm

în timpul lui 0 se născuse
un cal care pă°tea
din mere sămînța
albul lui era un lapte vărsat
în focul din ochi
iar coama aproape moartă
trecuse prin sfinți de câteva ori
cunoscuse mai multe ape
din alte grădini
°i setea lui atingea coastele pietrei
în timpul lui 0 aveam
câteva cuvinte în plus
°i aceea°i statură

aproape că nu ne venea
să strângem mâinile pumn
fiecare la alt capăt al luminii
timpul curgea prin noi
°i-aveam dreptul să-l
lăsăm mo°tenire
după oricare moarte
timpul lui 0 de atunci
vine în noi până se face
suflet cu cioc °i înfipt în copaci
măsoară vântul cu tâlpile
cu tâlpile noastre ceruite
acum ne cresc
zăbrele de metal pe umeri
°i nu ne mai ridicăm

idei fericite

cred în poemul meu pentru care
întotdeauna am pus deoparte bani
°i pentru lumină am pus °i
n-a fost destul
°i pentru pâine adun zilnic
însă doar mâinile o ating
cred în poemul meu
încheindu-l cu respirația
jumătate strălucite pe trepte
într-un fel de lumină ro°ie tăiată
°i cred pentru că voi avea
cuvinte de carne
°i un sânge străin în trup
cred în toate inimile
dacă asta mă fere°te
de a le cunoa°te
cred în timp atunci când nu vreau
să-l înșeleg °i oricum
timpul e mort sau a murit
legat de înșelepciune
legat da paler
de fericirea amant
°i în spatele oricărui
om care crede stă o umbră
a°teptând o pâine de secară
°i-o cană de lapte crud

Gheorghe ISTRATE

Scrisori esențiale

Poetul Paul Spirescu sau VOCATIVUL VOLUPTĂȚII

(„Domnule Judecător!”, Editura ANDREW -2007)

Paul Spirescu este un poet pe care nu-l poți cunoaște decât pe °optite. Pe °optitul vinului cinstit. Fiindcă a°a este °i Omul: luminos ca vinul adevărat.

Absolvent al Facultății de Filozofie - București (1974), coleg, printre alții, cu un alt remarcabil poet, °tefan Ioanid, Paul Spirescu °i-a transferat provizoriu (?) rădăcina din solul dâmbovișean natal în Adjud, într-o inimă nordică a Vrancei, unde s-a însă-mânșat perfect, de parcă l-ar fi mângâiat pe cre°tet, cândva, Doamna Vrâncioaia, ori °tefan cel Mare. El nu are aici un munte ci pe toți la un loc, iubindu-i deopotrivă, fiindcă munții lui sunt prietenii lui - printre care-l invoc, deocamdată, pe cel acoperit de zăpezile morții, pe inegalabilul Dumitru - Mitică Priocop.

Vrancea are o virtute secretă, vibratilă, purcesă, probabil, din muncile seismice ale cântarelor străfundului, din energiile paralele emanate de magma nucleară a planetei. °i eu am căzut, ca buzoian, pradă acestei chemări fosforescente °i fermecătoare totodată...

Apărut în vara eminesciană a anului 2007, volumul somativ „**Domnule Judecător!**” este, în sine, un scenariu liric al regretelor °i, în același timp, un fragmentarium dramatic al uimirii. E un memoriu al durerilor de cenu°ă, jurnalul unui poet ascuns în cerneala propriilor lacrimi meditative: „A fost demult... Dincolo de cuvinte / Doar carnea mea °i mai aduce - aminte”.

Paul Spirescu e un romantic, un eminescian învins. Să-l ascultăm: „Pe-acest tărâm de iască °i pustiu / De câteva milenii n-a mai căzut zăpadă / °i în amurgul toamnei etern °i sângeriu / Securea stă pe ceafa mea să cadă // mi-a° face vânt să evaderez în lună / dar fructele-i sunt acre °i necoapte / °i stelele-au fugit spre miază-noapte / °i cerul are gust de mără-gună // călăul stă încremenit în a°teptare / securea-i este gata ridicată / a°teaptă doar un gest discret de-ncurajare / °i gestul nu mai vine niciodată / îmi curg pe lângă tâmpile nori de fum / °i trupul meu se-nve°-

mănteză cu argilă / e ca °i cum sunt mort deja, e ca °i cum / călăului de moartea mea i-e silă.” (*Vis de octombrie*)

De°i punctase pesimist: „Mă sting cu fiecare poezie”, poetul solemnizează expresionist: „Orice poem e o rană deschisă spre Cer / °i un semn de-ntrebare” (!)

Paul Spirescu e un poet pregătit °i pentru rug °i pentru rugă. El psalmodiază ispă°it, concentrat însă într-o privire ageră: „Centrul universului se află chiar aici, / Pe punctul acesta geometric pe care am pus eu / Călăul vulnerabil al lui Achile, / Străfulgerat de toate răzvrătirile veacului. / Fierbe neființa în lucruri / Cum altădată soarele stătea tolănit / În oglinda fierbinte a Cerului. / Centrul universului se retrage în sine / Lent, / Tăcut, / Ca o spadă însăngerată / În teacă.” (*Poem în oglindă*)

Când verbul lui Paul Spirescu se ia în foarte serios emite un splendid dublu catren bacovian, unul dintre cele mai cutremurătoare din volum: „Cobori în stradă: strada e albă °i pustie. / Simți dintr-o dată că-i cumplit de frig °i simți / Cum oasele și se albesc de ve°nicie / °i sângele și se retrage în părinți, // Cu colți de lup din carne mu°că frigul, / Stejarii se tot despletesc în vânt, / Pe-a°a o vreme de prăpăd desigur / Se-ntorc sinuciga°ii din mormânt”. (*Vis de ianuarie*)

Pe adevăratul Paul Spirescu l-am mai întâlnit, excepțional, °i în poezia „**Metamorfoză**”, cu un început cosmic, philippidean: „Încetasem de mult să mai respir, / Călătoream prin pustietăți cople°ite de ar°ișă / Ca un sicriu plin cu rumegu° / °i bulgări sferici de zăpadă”.

°i totu°i, parcă voit, uneori un puf de obo-seală privighetorească se a°terne pe unele rime °i sintagme răslepe, precum ultima ninsoare pe trandafirul abia explodat. În cazul acestui poet, o poezie, oricât de scurtă, e înaltă cât o carte. O carte chemătoare. Poetul produce un lirism memorabil, demn

(Continuare în pag. 17)

de scenă, dar ȳi de iatac, o poezie melopeică incon-fundabilă.

Titlul volumului, în sine (superb), e o auto-referinȳă, o auto - interogație. E o somație asupra conȳtiinșei proprii, ca miez al spiritului liric. Eu, lângă semnul exclamării, „Domnule Judecător!” a ȳ fost tentat să mai aȳez ȳi un semn de întrebare („Domnule Judecător!?”).

Domnul Judecător e o instanșă necrușătoare, în fașă căreia poetul devine el însuȳi necrușător. E un superb duel cu săbiile în flăcări. Domnul Judecător este Destinul implacabil, inexorabil - ȳi poate că nu neapărat Dumnezeu, aȳa cum observa, într-o excelentă cronică literară *Mircea Dinutz*, apărută în „Pro Saeculum”, nr.1/2008. Dar, oare, Destinul nu

înseamnă chiar Dumnezeu?...

Fără - ndoială, Paul Spirescu este un poet de linia întâi, în gura căruia cuvintele ȳi au culcuȳ de rugăciune. Acest „encomiasm” mi-l asum cu asupră de măsură.

Prescurtat, numele poetului ne poartă pe hărtie un P.S. nelămurit ȳi discret, a căruia cheie o vom afla în următoarea lui carte interogativă (?) ori liturgică. Fiindcă Poetul are dreptate: „Orice poem e o rană deschisă spre Cer.”

În final, omagii speciale Doamnei Domniei Sale, *Phaevronia*, autoarea inspirată a copertelor ȳi ilustrațiilor interioare care conferă, complementar, o atmosferă misterioasă, metafizică, poeticii lui Paul Spirescu.

DEBUT

Laurenșia Ioana Pop

FRUNZE

Moto: „La fel ȳi eu, ca frunza care cade / M-agăș cu disperare de văzduh”

1. mi-au înmugurit ochii visându-te
ȳi brașele s-au risipit
printre crengile copacilor
ȳi părul meu e o apă blondă
trecând înfiorată
prin luncile vântului...
tu îmi spuneai, pe vremea
când erai nor
ȳi-mi înnoptai mâna cu lacrimi
că ascund în inimă
o privighetoare...
de fapt nu ȳtiu nici acum
ce pasare e aceea
doar îi aud dimineașă
tăcerile melodioase
ȳi ea cântă aȳa tăcând
până în ochi
îmi înflorește magnolia.
2. am să-șii dăruiesc
lumina mea verde...
ȳtiu că e tristă ȳi neadevărată
ca orice risipă...
dar am să-șii dăruiesc
lumina mea verde
să auzi ȳi tu gândurile de clorofilă
ale lui Dumnezeu să șii se facă
ȳi șie sete ȳi foame
atunci când din întâmplare

- măinilor mele
șii ating buzele foșnitoare.
3. fără să vreau
am alunecat în oglindă
pe urmă într-o zi de duminică
cu iarba înaltă, am alunecat
iarășii printre
buburuze ȳi greieri...
fi mai atentă - mi-ai spus -
întinzându-mi ziua de ieri
în timp ce eu alunecam
fără grabă în cer.
4. priveai preocupat
prin hubloul poemului...
eu tocmai venisem desculșă
prin prundișul verii, eu tocmai
mă întorsesem din copilărie
cu o aripă pe umărul stâng
să înflunzesc tristeșea
unui copac de mărgean...
prin hubloul poemului tău
nu mi-ai zărit decât umbra...
5. vara în care mi-ai dăruit
cântecul cucului
e acum într-un album cu poze

printre o mulșime de zămbete
ȳi alte nimicuri.
eram o amintire atunci
urcasem pe munte ȳi culegeam
boabe mici de lacrimi
din afinii unui anotimp rătăcit
între vară ȳi toamnă
cred că nu ne-am întors
niciodată
cu adevărat de acolo...

6. să accepșii moartea
ca pe o fiinșă vegetală
s-o plivești, să-i scuturi
îndoielile în văzduh ȳi
mai ales în serile de toamnă
să-i povestești despre zborurile
tale în flăcări ȳi despre cum
te-ai întors din copilărie
pierzând totul dintr-o singură
ȳi tăcută scufundare
în mările cerului.

Mihaele BURLACU

Pagini de
proza

Te iubesc e prea puțin

În opera scriitorilor fiecare creație reprezintă un nou univers oferit semenilor ca un dar de ocrotire, dar de mare frumusețe, ca un semn de comunicare, de credință în cel de lângă tine.

Emilia Dabu

Pe drumul de întoarcere, George m-a sărutat, discret, pe tâmpla dreaptă.. Mi-a° fi dorit să nu ne mai oprim niciodată... să mergem a°a mereu! Când am ajuns în fața blocului în care locuia, m-a întrebat:

– Eu când te mai pot vedea?

– Nu cred că se mai poate...

– De ce?

– Pentru că ce a fost, a fost °i nu se va mai repeta, am zis eu fermă.

– Păi... nu a fost nimic, de fapt!

– Ba da, a fost mai mult decât permit eu să se întâmple între mine °i studenții mei...

– Uîși că în curând nu voi mai fi student, ci absolvent.

– Iar tu uîși că între noi e o diferență de 7 ani...

– °i ce-i cu asta?

– E vorba de concepții, de felul în care privesc ceilalți lucrurile...

– Nu-mi pasă de concepții, nu-mi pasă de lume, nu-mi pasă de nimeni °i de nimic. Eu te vreau doar pe tine...

– Calmează-te, George! Probabil „măine” nu vei mai gândi la fel. A fost o zi lungă °i grea... suntem amândoi extrem de oșiși!

– Ba am să mă gândesc la tine tot timpul, a°a cum fac din clipa în care te-am văzut prima dată...

– Acum chiar trebuie să plec, i-am spus cu vocea u°or iritată, închizându-i portiera în nas.

– Nu pleca, te rog! a strigat el. Nu îmi face asta!

– E°ti tânăr, ai viitorul în față... o să-ți găse°ti repede pe cineva de vârsta ta, i-am replicat prin geamul deschis.

– De vârsta mea? Măpăitele alea pline de fițe, care nu se gândesc decât la haine de firmă °i la parfumuri franșuze°ti... Care strâmbă din nas dacă le inviși la un concert sau la teatru...

– Nu pot fi toate a°a; e°ti superficial dacă judeci o generație întreagă după cei pe care s-a întâmplat să-i cuno°ti.

– Nu, nimeni nu e ca tine! Am să te a°tept cât va fi nevoie, până o să vrei să vii la mine! Iar dacă nu vii, tot am să te a°tept °i o să mor bătrân °i singur.

– De ce nu vrei să înșelegi că s-a încheiat totul. °i mâine mai e o zi, am zis eu, demarând ca la raliu.

Îl vedeam în oglinda retrovizoare, alergând după ma°ină. Mă gândeam la ce vroia, de fapt. La tot ce ne spusese sau nu ne spusese °i la tot ce fuse între noi. Am zărit în ultima clipă mingea care se rostogolea în fața ma°inii °i mi-am amintit ce ne spusese instructorul de la °coala de °oferi: „După minge apare, de cele mai multe ori, °i un copil în fugă”. A avut dreptate...

Am tras puternic de volan, lovindu-mă de bordura care a proiectat autoturismul într-un gard de beton. Am simțit scrâ°netul fiarelor în tot trupul, apoi parbrizul s-a făcut pândări °i cerul s-a balansat într-o parte. A urmat °ocul năprasnic provocat de impactul frontal cu un stâlp °i lini°tea grea, nefirească. Am simțit brusc nevoia să mă odihnesc. Vroiam să dorm °i atât... „Să mori, să dormi...” - cine spusese asta?

Mi-a trecut prin gând faptul că ma°ina trebuie reparată după accident: „Poate nu e avariata, prea tare... Iar o să mă enerveze mecanicul auto cu ticurile lui verbale”.

Am simțit că sunt luată pe sus °i scoasă afară din habitacul. Erau brațele lui George... sigur erau brațele lui. Îi auzeam °i vocea, adresându-se cuiva: „Mai sună, domnule, o dată la ambulanșă! De ce nu vin? Cât timp le trebui ca să ajungă...” Apoi vocea, devenită °oaptă, s-a apropiat de urechea mea:

(Continuare în pag. 19)

– Iubita mea, te rog să nu mori! Avem atâtea de făcut împreună! Să nu mă la^oi să ajung bătrân ^oi singur!

Uneori vedeam cerul! Cobora întunericul ^oi soarele ce apunea lăsa o dără sângerie pe orizont. Se spune că oamenii, când sunt supărați sau când trec prin momente grele, dacă privesc cerul depă^oesc mai u^oor impasul... De acum încolo voi face ^oi eu, mult mai des, acest lucru. Începe vara, o să fie cald ^oi o să stau mai mult pe-afară. E iunie? Iunie... se zice că dacă te căsătore^oți în iunie, vei păstra ve^onic dragostea ta de mireasă. A^oa că mă voi căsători, obligatoriu... Îmi treceau prin minte o sumedenie de lucruri ^oi nu înțelegeam de ce e atâta agitație. Se pare că se petrecuse ceva grav, undeva, în apropiere. George mă zgâlțâia din când în când... Îmi striga

disperat să nu mor... Cum să mori în iunie? E a^oa de frumos totul în luna asta!...

– Să nu mori! - repeta George. Uite. ^atiu ^oi continuarea biletului ăla găsit în amfiteatru. Îți aminte^oți? Scria: „Te iubesc e prea pușin!” ^atiu ^oi care e continuarea! Dacă îmi promiți că trăie^oți, am să îți spun în fiecare zi....

– ^atiu ^oi eu... acum... am reu^oit să îngân, cu ultimele puteri...

Mi se umpluse gura de sânge. ^atiam continuarea cuvintelor... Reu^oisem s-o intuiesc... o intuiesem împreună: „Te iubesc e prea pușin, găse^ote tu ceva mai mult!” Dar acum e târziu ^oi sunt prea obosită. Am să i-o spun mâine! ^ai mâine e tot iunie... ^ai poimăine...

□

Constantin Ciubotaru

Ham și Nam

De fapt este vorba de Hâm ^oi Nâm. Să mă explic; Hâm este o interjecție, dar când noul coleg de bancă a fost întrebat cum se nume^ote, acesta a fost răspunsul: „hâm”.

– N-ai alt nume, l-am întrebat.

– Am, dar acesta mi se pare cel mai elocvent. De fapt, sincer să fiu, nici nu ^otiu bine cine sunt. Apoi am ^oi un frate, Nâm, pardon, Nam.

– Ce frate, frate al meu, omule, frate cu un căpel ?!

– N-ai dreptate, de fapt Nam, după concepția voastră, pământescă este... căpelică. La noi problema de sex se pune altfel. La fel, deosebit total de voi este văzută chestiunea trupului... Te rog închide gura ^oi să ai grijă să nu-ți iasă ochii afară din orbite...

– Nu pricep: Nam e băiat câine, ori fată căpel?

– E ceea ce-^oi dore^ote. E om. Fii^oșă. Ca tine ^oi ca toți colegii de clasă, de ^ocoală, ca toți muritorii de pe pământ ^oi din cos-

mos, care au suflet, voință, rașion. Noi am ajuns la un anume stadiu de emancipare încât putem să devenim bărbat sau femeie, după dorință, bineînțeles că această „transformare” nu se face cât ai bate din palme, dar dacă vrem, o putem realiza. Poate că o să te ^oocheze, dar putem face ^oi mai mult: Ne putem transfera sufletul în orice vîetate dorim, pricepi? Putem urca ori coborî pe scara evoluției vieții...

– Să înțeleg că Nam, ființă omenească, cum spui tu, un „frate de suflet”, care ^oi-a dorit, pentru moment sau pentru distracție, să se „îmbrace”, adică... să ia ambalajul canin?

– Exact.

– Iar eu, dacă a^o fi de pe planeta voastră ^oi a^o dori să fiu brunetă, înaltă, să am părul creș, ochii roșii, galbeni sau crem... Să devin gazelă ?

– Nici o problemă.

– Pot fi ^oi ca Nucu, ro^o-cat, sportiv?...

– Desigur.

– Pe rând, sau în același

timp?

– Cum vrei.

– Bine, bine, dar să devii câine? Are un motiv anume?

– Zice că da. A citit ni^ote articole despre euthanasierea câinilor vagabonzi. Nu înțelege fenomenul, de aceea ^oi-a caninizat trupul. Dore^ote să-i înțeleagă pe oameni, dar i s-a părut mai interesant să simtă personal ^oi câine^ote ceea ce trăiesc aceste simpatice patrupeze. În plus a mai vizitat ^oi o rezervație de maidanezi, ceea ce n-a mai întâlnit nicăieri în jumătatea universului prin care a trecut. A afectat-o profund ideea că poți lua viața unei ființe, fără ca în prealabil să i-o poți da.

– Ei, lasă-mă încolo, cum să pot face eu, om, un câine?

– Crede că nu-i o asanare morală, ci dimpotrivă, o morală asasinată...

– Adică, domni^orule Ham sau Hâm, cum să-ți zic, pentru a nu te supăra, vrei să spui că această javră simpatică este OM?! Privesc la potaia plină de scaieți,

(Continuare în pag. 20)

cu bucăți de blană atârându-i de pe pielea jegoasă, noroită ȳi din care picură sânge murdar...

- De ce i-ai dat acest costum de paiaa? Ce rol joacă?

- Costumul, ıntreb ıntregjorată : Ce-a papit? Mi se pare mie, sau ȳchioapata?

- Nam, fratele tuturor sufletelor bune din univers, e ȳti la ceasul când poi comunica ȳi oamenilor?

- Cum adică, poate să se facă ınteles ? Atunci de ce a ajuns ınt halul acesta?

- Este la fel cu credincioii care se roagă, deci nu pot să mai ȳi stea de vorbă cu ceilali. ȳi-a impus să fie vietatea pe care o vezi pentru o anume perioadă... Ar fi trebuit să stăm de vorbă. Ciudat: Nam este unul dintre sufletele despre care se ȳtia că are ca sentiment dominant veselie... Poate de aceea ȳi-a dorit să trăiască o altă existena. Nam, ıntrucipare a omului vesel din univers, ce ai?

Nam, parcă speriat, scheună tragic ȳi speriată se vari sub catedră. O vedeam cum ȳi lingea ranile ȳi gema tremurând.

- Parcă ziceai...

- Mai are ınta o jumătate de oră din cele trei zile cât ȳi-a propus să ducă această existena canină. Teoretic ar putea oricând să redevină om, dar asta l-ar cobori ınt ochii no ȳtri ȳi ai lui, adică ar dovedi că nu-i ınt stare să calculeze singur ce are de făcut, să raioneze care sunt consecinele propriilor hotărâri.

- Corect. Avem sportul. Mergi?

- Nu. ȳi propun să chiu-le ȳti ȳi tu; s-ar putea să afli ni ȳte lucruri interesante. I-am trimis ni ȳte semnale de calmare pentru situaia ınt care se află. Ceea ce mă nelini ȳte ȳte este faptul că nu-o mai recunosc. Telepativ mi-a comunicat că-i pur ȳi simplu zguduită de ce i s-a putut ıntampla. Refuză să transmită diagrama

afectivă. A uitat că tot ce simte i se ıntregistreaza pe un fel de case-ta, care este receptată de staia-pilot ȳi prelucrată. A ȳ putea să cer lămuriri, dar prefer să studiez, cum spunei voi, cazul pe viu.

- Să ınteleg că vi se ıntregistreaza tot ce simii, traii, cum fac ai no ȳtri când te spionează? Că putei da banda ıntainte ȳi ıntdarat...

- E cu mult mai complicat: Nu uita că suntem soli pe Pământ, deci pe o altă lume, pe altă treaptă de cultură ȳi civilizaie. Avem un fel de cipuri implantate ınt memorie cu care comunicăm, prin care cerem sfaturi pentru adaptare, pentru a evita unele situaii jenante sau chiar periculoase pentru voi, ȳi de ce să n-o recunoa ȳtem, pentru noi, cum mi se pare că a fost această bravadă a fratelui de suflet, care... Scuză-mă, trebuie să comunic ...sunt chemat de Centrul nostru Interstelar. Nam, poi vorbi? Ce zici ?

Ham ascultă puin concentrat, apoi se porni să rada ınt hohote :

- Ce ? Zice că nu vrea să mai fie niciodată om pe acest pământ

ȳl ascultam, dar cu ochii eram pe geam, la terenul de sport, unde locul meu ınt poarta de handbal ȳl luase Lena, care ıntcasase al treilea gol.

- Vorbim după oră, zic, ne omoară cei de la D.

Dau să ies, ıntorc ochii spre Ham, văd că de sub catedră apare un cap cu păr blond, buclat, cu breton, cam cum are Mary, colega mea de bancă. Mă apropi ȳi privindu-l exclam:

- Aoleu, are ochii roii, ca de câine !

- Nam, comandă-i ochi alba ȳtri, de om.

- Ce rochie să-mi pun, ıntreba ie ınt nudă ınt faa mea, care o priveam prostiit.

- N-ai zis că nu mai vrei fată ? Nadrugi ! ȳi fă-i pieptul mai

mic !

Nam se ıntoar-se fără jenă spre Ham, pescui, de undeva din aer ni ȳte nadrugi ȳi o bluză de trening. Acum avea pieptul ca baieii.

- Pecat, zic, nu mai e ȳti sexi.

- Să nu mai aud acest cuvânt scârbos, infect ȳi jegos! Nenorocii de bipezi, care ai adus câinii ınt situaia de animalitate. Scuză-mă, amice Ham, dau o fugă până la Pacific, sper să-mi ajungă apa să mă cura! Comandă o tonă de dizinfecant la Centru Interstelar! De abia a ȳtept să dau jos epiderma asta telurică, să ajung până la neutroni.

- Ca ınt pove ȳtile S.F. cu Superman, zic.

Nam se aruncă, de la etajul doi, pe geam, capata aripi, sau a ȳa mi se păru mie ȳi dispăru după clădirea din capătul străzii, cea cu opt etaje.

Ham nu mai radea. A pus pe catedră un fel de calculator ȳi urmărea concentrat puncte, linii, figuri geometrice ciudate, care se colorau, se mi ȳcau, se recombinau. Vedeam că se ıntcrunta

- Să plec, ıntrebai.

- Aceste semne, aparent cabalistice, sunt trăirile afective ale lui Nam, redate simbolic. Este zguduitor, incredibil ce ȳoc a avut fiina aceasta sensibilă ȳi veselă... Lovituri, mu ȳcaturi, de la oameni ȳi câini, pu ȳtoaica la vârsta când a descoperit ce este iubirea a fost violată de trei haite, obligată să devină femela tuturor javrelor bolnave... Doamne, cum putei permite acest lucru, aceste atrocitai ?

- Noi, ȳi mă străduiesc să nu pufnesc ınt ras, oamenii, zic, ınta nu putem controla ȳi stăpâni raporturile dintre oameni, dar să ne mai ocupăm ȳi de maidanezi. A ȳa a fost de când e lumea...

- Vorbe ȳte prostii, e vulgar, sare Mary la mine ȳi-mi dă cu

(Continuare ınt pag. 21)

cartea peste cap.
 – Ce  tiii despre acele fete care stau pe marginea  oselelor, pitite pe după tufe, care se duc să fie batjocorite de cei care au ma ini, ele de ce nu-s apărate, de ce fac aceste lucruri ru inoase, degradante ?

– Explică-i tu, Mary, de, e ti mai pudică...

– Sunt at tea de spus... Ce-s cu cercule ele astea de pe ecran ?

– Mai că nu-mi vine să cred că e adevărat ce s-a înregistrat... Vă rog să mă scuza i, sunt chemat la Centru nostru Interstelar, sper să ne mai vedem, să mă face i să  n eleg.

Ham s-a aruncat  i el pe fereastra deschisă  i cu aripile pe care doar eu i le-am văzut s-a depărtat spre acela i bloc de la capătul străzii., după care nu l-am mai zărit. Eu am ie it în curte  i mi-am desfăcut pache elul cu felia

de p ine unsă cu unt. O javră, apărută de după  coal  mi-a smuls-o din m n   i a început s-o  nfuleca lacomă. I-am dat cu piciorul, dar dobitocul m r ia  i m nca mai departe. M-au văzut ni te fete  i m-au spus domnului diriginte, care ne-a mustrat :

– Mi s-a părut că nu prea pute i face deosebirea dintre anumi i oameni  i c inii vagabonzi.

Mihai Athanasie PETRESCU

GUNOI

Partea  nt i

Acasă

– Nu găsesc încărcătorul de la celular, mor-m i el. L-ai pus tu pe undeva?

– Altă treabă n-am, decât să caut prin cotloane pe unde le arunci tu? Că e ti dezordonat  i z p ciiit ...

Nu era prima discu ie de acest gen. Dan  i făcea bagajele, umbl nd în zig-zag prin tot apartamentul, fără să găsească nimic din ce căuta, în timp ce Eliza  i lua un scaun în bucătărie, ca să nu stea în calea lui,  i fuma, bodogănind.

– Era mai bine daca plecai m ine, mă omule. Eu credeam că azi facem  i noi pu in curat prin casă...

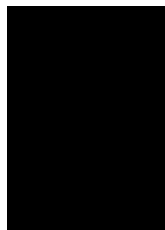
– Parcă am vrut eu să plec? Dar daca mă trimi   otia la cai verzi pe pere i ... il prind pe  la de 20⁴⁵, diminea a suntem în Arad, m ine ne facem treaba  i seara luăm un tren înapoi. Poim ine sunt acasă. Ei, asta e!

–  i mă la i pe mine să fac toată treaba. A a faci tu mereu, parca nici n-ai fi de- i casei... ba  edin a, ba delega ie...

– Hai, mă, n-o mai lua  i tu a a! Las' că facem curat s pt m na viitoare...    ... nu  tiii unde e pija-maua aia verde?

– A luat-o baubau! la locul ei, la rufe, unde să fie?! că nici m ncare pentru  la micu' n-am apucat să fac, dar tu te plimbi la Arad...

– Mă plimb! Toată noaptea, tranca-tranca, cu acceleratul, că nici bani de avion, nici de intercity, sau măcar de vagon-lit. Ca la pro ti!... Iar nu

găsesc batiste le alea. Ce, le-ai spălat?

– Le-ai lăsat în valiză de data trecută. N-ai zis că n-ai murdărit niciuna? Sigur vii poim ine?

– Normal, ce-o să fac, să mă însor la Arad? Hai, că-i bună!     ... aveam  i eu briceagu'  la cu furculi a, cred că l-am pierdut.

– L-ai pierdut în bucătărie, să  i-l spăl de gem. Vezi să nu- i ui i buletinul,  i cartela aia de telefon public.

– Le-am luat, sunt în portofel. Hai, că s-a făcut t rziu, c t e? Aoleo! Aproape  ase! Am fugit! Să fii cuminte!

Dan  i sărută, tandru, nevasta, pe obraz, o m ng ie p r  i, cu încă un „aoleo!” ie i, tr ntind u a în urma lui.

Rămasă singură, Eliza trecu la îndeplinirea îndatoririlor ei conjugale. Lucrurile r v ite de so ul ei  i reluară locul prin dulapuri  i sertare, cele c teva alimente cumpărate în drum de la serviciu de la Penny migrar  din saco a în frigider sau în crati a de pe aragaz, aspiratorul făcu o incursiune prin toate locurile prăfuite, mopul înlătură toate impurit bile din baie...

Venit de la  coal , D nu  găsi în bucătărie felul lui preferat, ca caval la capac. Spre bucuria Elizei, băiatul aducea o nota bună la matematică.

– Păcat că nu-i tata acasă, să mă laud... Dar

(Continuare în pag. 22)

unde e?

- A plecat iar în delegație.
- Iar? Tot la Iași?
- Nu, la Arad. Cică vine poimăine.
- Ai mie ce-mi aduce?
- Ce ți-a adus o data trecută.
- Un sanvi^o cu o nișel de pui de la tanti Mișu,

de după colț?

- Decât deloc ...

Programul de seară ordonat după ora de începere a filmului de pe Antena, se desfășură fără incidente, dacă ignorăm injurăturile din pauza pentru publicitate.

- Nu ți-am spus că nu-i frumos să vorbești urât? spuse, supărată, Eliza.

- Da' tata de ce are voie? ripostă copilul.

Filmul avu un happy-ending, ceea ce îi ajută pe mama o pe fiu să meargă liniștiți la culcare.

Partea a doua

În delegație

După ce trânti ușa în urma lui, Dan respiră ușurat. „Parcă a fost mai ușor de data asta”, îi spune el, trecându-i valiza în mâna cealaltă.

Ieșind din scara B a blocului, bărbatul mai aruncă o privire către ferestrele apartamentului său. Aștia că soția nu îl pândește niciodată, dar totuși... nu putea renunța la prudență. Se îndreptă spre stația de autobuz, dar își schimbă direcția printre blocuri. Uitându-se, din când în când, în urmă, Dan se înapoie la blocul lui, tastă o combinație pe interfonul de la scara A și intră.

Sorina îl aștepta în prag. Îl trase în apartament și, după ce închise ușa, se lipi de el într-o îmbrățișare nesfârșită.

- Ce dor mi-a fost de tine! gănguri ea.

- Ai eu m-am gândit la tine tot timpul, îi răspunse el, agățându-i haina în cuierul din hol și scoțând din valiză o sticlă de șampanie. O așeză pe masa din sufragerie, alături de încă două sticle și o mulțime de bucate apetisante, între două lumânări roșii.

Dineul care a urmat a fost de multe ori întrerupt pentru o sărutare sau o mângâiere. Apoi cei doi se ascuseră în bucătărie, pentru a spăla vasele împreună („Dacă ar oți Eliza că aici spăl vase, dar acasă...”). Apoi se instalară pe canapeaua din fața televizorului. Era film pe Antena.

- Mie îmi plac filmele de le dau aștia. Ai copilul meu tot la Antena se uită.

- Să oții că o noi cam tot pe ei îi preferăm, răspunse ea chicotind.

- Ce?

- Mă gândeam unde o fi văzând Jenică al meu filmul în seara asta!

- Lasă, nu-i duce tu grija! Nu oții ca ăia la Arad au hoteluri bune? Cu televizor, frigider, toate alea... Ce-i mai trebuie? Vreo femeie, ceva?

- Ce să facă cu ea?

Odată cu filmul se termină și șampania. Nemaivăzând nici un motiv să mai piardă timpul, Sorina și musafirul ei se retraseră în dormitor. Blocul se scufundase în întuneric și tăcere. Orele nopții se scurgeau inexorabil, ca orice ore.

La un moment dat, ușa dormitorului se deschise, făcându-i loc unui Dan năuc. Împleticindu-se, el intră în bucătărie și ieși după o clipă, înhămat la găleata de gunoi și bombănind.

- N-o duceai tu mâine, pe lumină?

- Să mă vadă lumea că am băut șampanie și să inventeze tot felul de bârfe?

- Măine seară?

- Vine ăla acasă și vede sticlele!

Nemaigăsind argumente, Dan își încheie, cu o singură mână, nasturii de la pijamaua sa verde și ieși din apartament, trântind ușa, după cum îi era obiceiul. Coborî încet scările și se îndreptă către containerul de gunoi dintre blocuri. Simțea cum i se învârtă capul, de la șampania de seara trecută, dar printre rotații își dădu o palmă peste frunte:

- Am uitat să iau cheia! P-a mă-sii, va trebui să sun, m-aude lumea!

Goli găleata cu grijă, să nu trezească mahalaua, punând fiecare sticlă încet în pubela. Apoi se întoarse, cu ochii pe jumătate închiși, spre blocul din care ieșise. Formă numărul la interfon și aproape că adormi până când se făcu auzit declicul necesar.

- Eu sunt, aruncă el, optit, spre microfonul aparatului. Apoi intră în scară și urcă, cu dificultate, treptele.

Eliza îl aștepta în prag.

„Fereastra” vă propune un autor

Nicolae ZĂRNESCU

Nicolae Zărnescu s-a născut la 2 mai 1960, în localitatea Lădești (Vâlcea), după terminarea studiilor fiind „adoptat” de orașul Slatina. Este absolvent al Facultății de Automatică și Calculatoare București, dar activitatea sa profesională a fost plină de meandre... pasiunii pentru literatură. De aceea, în cartea de muncă, are trecut și funcția de inginer șef de sistem, dar și pe cea de profesor, ziarist, reporter T.V., traducător (cunoaște: engleza, italiana, spaniola, franceza, germana) și... comisar de poliție (evident, în calitate de specialist). Pe lângă acestea a mai avut timp să fie: președintele cenaclului literar „Scaunele”, redactor șef al revistei „Semne”, președinte al clubului de umor „Pașaport de oltean” și președinte al laboratorului de poezie româno-italiană din Slatina. A colaborat la mai toate revistele literare importante din România (*Convorbiri literare*, *Lucefărul*, *Ramuri*, *Familia* etc.) și a publicat trei volume de versuri (*Drumul spre sens* - Editura „Anotimp”, Slatina, 1995; *Trei* - Editura Fundației „Universitatea pentru toți”, Slatina 1997 și *Clipa Regală*, - Editura Fundației „Universitatea pentru toți”, Slatina 2005). Semnează, de asemenea, în 9 antologii de versuri (3 în România și 6 în Italia). Despre premiile literare obținute ar trebui să scriem un... roman. În consecință vom menționa doar că numai în Italia a obținut 5 premii, ultimul dintre acestea fiind *il Premio Speciale "Migliore raccolta di autore straniero"-poezie, Triuggio, 2006*.

Poezii originale

Nocturnă

Cum stau la coadă gânduri efemere
din suflet să se-nfrupte ca din pâine,
eternitatea are-ntârziere,
cuvintele nu mai pornesc spre mâine...
Doar nostalgia de ceară mă veghează,
mă-nchid în așteptare ca-ntr-un chist
și mai tresar când luna se holbează
la buletinul meu de înger trist.

Sărbătoarea eurilor

Nodul care ține alături
toate clipele renăscute
este un nod de lumină,
o flacără ce arde în ea însăși.
Spune-mi, cât de mult
a coborât timpul umerii tăi?
Pentru sărbătoarea eurilor
nu este cuvântul
darul cel mai prețios?
Cu trupul și cu brațele
scriem pe aerul umed

fraze stângace.
Oare câte tăceri
ne vor fi înșeles?

Hara-kiri

Tăcerea mobilează harnică
golul ce crește între noi.
Rătăcind spre aiurări de fluturi,
liniștea sapă gropi adânci în auz.
Vămuit de priviri,
îmi fac hara-kiri cu o lacrimă.

Pribegia secundelor

Gândul adună mărturii
despre fapte neîntâmpate,
despre secunde pornite în pribegie.
Nu sunt eu trimisul
acelei clipe de nedumerire,
când s-a inventat totul.
Eu sunt doar partea de vină
a statorniciei,
preschimbată în umblet
înfrigorat și nesigur.

(Continuare în pag. 24)

Ofrandă tăcerilor

Îmi ademeneai sângele
către o aleasă nedumerire
și m-am oferit drept ofrandă tăcerilor
ca să te pot asculta.
Numai ochii tăi calzi îndulceau zborurile,
numai fruntea ta înseninată
fața aerul să ingenuncheze.
Îmi rămăseseră umerii grei
sub lumina tremurătoare, albastră.
Voiam să te strig,
dar cuvintele se întorceau asupra-mi,
biciuindu-mă,
frângându-mi trupul
ca pe un snop subțire.

Câinii solari

Dimineața-mi plonjează în ochi.
O pasăre hrănește depărtarea.

Îmi urcă sângele o barcă
și-aud lătrat de câini solari...

Printre roiuri de imagini cicatrizate
mâna scrie poeme cu firul de iarbă.

Dimineața cuvântului

Un zbor străbate dimineața cuvântului
către punctul cel mai nesigur.

Acolo toate chipurile se aseamănă,
iar limba vorbită are doar o singură silabă,
acolo lacrimile nu mai sunt de ajuns...

S-ar putea alcătui un toast numai din tăceri,
s-ar putea elibera aerul de trupurile păsărilor,
dar e mai bine să lăsăm lumina rătăcită
să se vindece de la sine, căci, iată,
cuvântul s-a trezit și a început să vorbească!

TRADUCERI

din James WRIGHT

Două poziții lângă foc

1.
În seara aceasta mă uit la părul tatălui meu,
Care stă visând lângă sobă.
Cunoscându-mi pana disperată
Mi-a trimis o pană iubitoare, de bufniță,
Ca nu cumva să uit, așă că am venit acasă.
În seara aceasta, Ohio, unde odată
Îmi hăituiam și-mi blestemam singurătatea
Mi-l înfățișează pe tata, care spârgea stânci,

Se lupta cu mașini uriașe, stăpânindu-le,
Odihnindu-se, umbrindu-și fața iubitoare.

2.
Nobile mâini împreunate spre odihnă.
E mândru de mine, crezând
Că am realizat lucruri mari
Printre oameni și am devenit
Omul potrivit la locul potrivit în marile orașe.
N-o să-l trezesc.
Am venit singur acasă, fără nevestă și copil
Pentru a-i face plăcere.
Trez, singuratic și binevenit,
M-am așezat și eu lângă sobă, cu liniile
Unei vârste urâte lăsând urme adânci pe fața mea
și cu mâinile spasmodice, nervoase.

**Pierzându-mi fii, înfrunt naufragiul lunii:
Crăciun, 1960**

După lăsarea întinericului
Lângă granița cu South Dakota,
Luna vânează trăgând foc după foc
Strecurându-se printre coridoarele
De diamant.

Din spatele copacului,
Ea luminează ruinele
Orașului alb: e ger, ger!

Unde s-au dus? Cine a trăit acolo?

Alungați departe sub aripi și fețe întunecate.
Sunt indispus și continuu să merg,
Trăind singur, singurel,
Pe lângă silozurile negricioase,
Pe lângă mormintele ascunse
Ale indienilor și norvegienilor.

**Stând întins în hamac la ferma lui
William Duffy în Pine Island, Minnesota**

Deasupra capului văd fluturele de bronz,
Adormit pe trunchiul negru,
Clătinându-se ca o frunză în umbra verde,
În josul defileului, în spatele casei părăsite,
Tinerii văcari se înșiruie
În distanțele amiezii.
La dreapta mea,
Pe un câmp înșorit, între doi pini,
Resturile lăsate de caii din ultimul an
Strălucesc ca niște nestemate.
Mă întorc odată cu înserarea.
Un pui de vultur plutește deasupra mea,
Căutându-și cuibul.
Mi-am irosit viața.

Ion ROȘIORU

Un poet care se grăbește încet

La *Editura Helis* (Slobozia, 2008), vede lumina tiparului cel de al 10-lea volum de versuri al lui **Costel Bunoaica**: „*ei zeii se tem*, abstracție făcând de debutul său într-un volum colectiv, așa cum se obișnuia în anii drastici ai epocii de tristă amintire: **Cântec pentru zorii de zi** (Editura Albatros, 1987).

Placheta aici în discuție are două părți foarte echilibrate, ambele cicluri numărând fiecare tot atâtea piese câți ani a trăit lisus, adică 33, aspect deloc întâmplător în arhitectura editorială. Poezia lui Costel Bunoaica e, nu doar în volumul de față, un reflex al urcării Golgotei noastre cea de toate zilele culminând cu răstignirea pe o cruce: „*tăpile goale bătătorind zorii / și tu într-o încercare abstractă de a / ucide întinericul // e târziu ! / numele meu fume-gă deasupra / unei cruci imateriale ca un semn / de întrebare zădărnicit între lacrimi*” (**încercare abstractă**). Poetul își trăiește disconfortabil timpul care i-a fost dat și în care s-a născut suficient de târziu spre a intra în contradicție cu valorile social-morale în vigoare. E un timp al tuturor desacralizărilor forțate, al artefactelor, al noncomunicării afective între semeni și îndeosebi între membrii binomului erotic condamnat la incompatibilitate sentimentală ori la virtualitate veșnică (**naștere atemporală**). Și totuși altă soluție de ieșire din această stare apăsătoare nu se întrevede în afara iubirii mântuitoare sau, cel puțin, a iluziei ei: „*...departe de mine / nu lăsa întinericul să mă înveșmânte / până la capăt - / întotdeauna există o cale prin care / se strecoară licuricii în vis // dacă nu tu, / cine altcineva să alunge tristețea / de care m-am îndrăgostit ca un / adolescent tomnatic ?*” (**întotdeauna există**). Dragostea e singura care mai poate contracara frigul existențial ce poate veni de oriunde și în orice moment. Bărbatul își asumă întreaga suferință a cuplului, chiar și atunci când, ca un alt Meșter Manole, își vede iubita zidită „*într-o himeră obosită*” (**ctitorii**). Poetul realizează o diagramă a sentimentului de dragoste ce se vrea cantonată într-un spațiu al purității absolute. Apar frecvent simboluri ca: zăpada, roua, aurora, feericul etc., îndeosebi în poeme ca **dinții de zăpadă**,

înfrigorat clatin roua, o. a. Dorința de înveșnicire rămâne doar vis pentru că timpul, vorba poetului latin, fuge în chip ireparabil și plasează orice trăire sub zodia caducității: „*dragostea noastră a început luni, / apoi / s-a declanșat o isterie generală de / fluturi // și parcă, / din toată povestea / doar tristețea a învățat pribegia / spre casa cu ferestre deschise feeric / spre noapte*” (**isterie**).

Încercarea cu care ființele se agață de existență e întotdeauna umilită de moartea inerentă și atotbiruitoare (**slăbiciune, doar disperarea**) Extincției îi e opusă iluzia întreținută prin actul scrisului care poate fi sinonim cu un pact al nemuririi (**înavușire**). Discursul poetului e întemeiat pe pendularea între disperări și amăgiri de salvare prin operă, respectiv prin supradimensionarea clipei paroxistice de contopire cu ființa iubită: „*tu nu trebuie să mă cauți, / tu mă ai / verde și inconfundabil / mă amestec cu tine // strigă-mă / și ai să vezi pietrele / năruind idealuri / într-un veritabil tangou // tu nu trebuie să mă cauți / tu mă ai / chiar și printr-un tremur leno / de frunză*” (**tangou**) Iar această ființă din ceremonialul adresativ are puteri transfiguratoare: „*numai făcându-te că ești / mă despoi de privire // oh, / nerostite, / cuvintele miros iarăși / a tine*” (**poem de fiecare zi**). Prezența ei benefică umple clipele care altminteri ar duce la pierzanie. În timp absența iubitei se înscrie în derapajul fenomenelor cosmice zămislițoare de angoase: „*nici o altă orbire nu e mai altfel / decât lipsa de tine, / nici o altă eclipsă nu mă întunecă // neîndurătoare, înfiorătoare, / liniștea de care-ți vorbeam / se afundă cu spaimă în mine*” (**domino**). Declarațiile de dragoste au o forță și o prospețime imagistică rară, măreția lor tragică fiind asigurată de conștiința acută a trecerii timpului și de fiorul metafizic care responsabilizează ființa umană și o obligă la o reconsiderare a perindării ei prin univers.

În ciclul secund al plachetei, poetul își pune acut problema limpezirii destinului și dorește „*îmbarcarea într-o primăvară*”. Caravanele pustiului

(Continuare în pag. 26)

ii înnoptează în sânge, în timp ce singurătatea nu pregetă să-i liciteze ființa (*noapte de sânziene, dă-mi mâna* etc). Întrebările existențiale devin tot mai grave.

Poetul îi face cu febrilitate bilanțul și se implică responsabil în clipa căreia vrea să-i confere un sens major: „pe lună plină se întorc vânătorii damnați // au puți cu alice de ger / și mâini de groenlandă bizară / trag cu acuze dramatice / și vâneză întâmplări imaginare dintr-un / veac pe sfârșite // o, iartă-mă, doamne, / torn peste viermi formolul clipei prezente!” (*braconieri*). Curgerea timpului și apropierea morții sunt resimțite cu acuitate. Poetul vrea să se sustragă vidului și întinericului secătuitor de gânduri (*mai presus de orice, orgolii, fil scurt*)

Costel Bunoaica e un poet care se grăbește încet însă sigur și-i face simțită vocea din ce în ce mai distinctă într-o lume literară sufocată de veleitari care știu cum să iasă în față și de ce tertipuri să uziteze spre a-i crea iluzia că sunt cu totul altceva decât sunt în realitate.

Dr. în filologie

Corneliu Vasile

Un jurnal sentimental (liric și grafic) despre Capitală

Antologia de versuri apărută în 2007 se datorează lui *Dan Mircea Cipariu*, președintele secției poezie din Asociația Scriitorilor București a Uniunii Scriitorilor din România și a beneficiat de sprijinul financiar al primarului sectorului 2 și de parteneriatul media și de producție al TV Cultural. Fotografiile dintr-un București sentimental, al arcadelor și barocului, sunt realizate de *Mihaela Marin*. Cartea este însoțită de un CD cu versurile în lectura autorilor.

Criteriile, anunțate în „Argument(e)”, pen-

tru selecția poezilor, sunt apartenența la filiala București și câștigarea unui premiu al asociației sau al uniunii, din 1994 încoace. Tot aici este considerată Capitala ca topos poetic și reper inspirator, prezentat în evantai de patru generații de poeți.

Fotografiile formează, ele însele, o frescă a Bucureștiului de azi, continuator în mare măsură al celui de ieri, astfel că putem vedea un pescar care își încearcă norocul, pe Dâmbovița, având pe fundal Palatul de Justiție, o trecere aglomerată de pietoni din Piața Unirii, graffiti lângă care câșiva copilași își fac de joacă, imagine sugestivă pentru lipsa spațiilor destinate lor, balcoane din fier forjat și clădiri cu cornișe, imaginea unuia dintre autori, așezat pe un fotoliu, în aer liber, monumente împodobite cu statui, luminate de reflectoare și cu zidul mâncat de ploii, tineri stând pe trotuar, în apropierea unui club, fațada pieței George Coșbuc, oameni jucând table lângă câteva schele, lampadare, firme, fațade, grilaje, prăvălii. Așine de tramvai, figuri de tineri și bătrâni, electrocasnice scoase în stradă, Foișorul de Foc, străzi pustii, afișiere și mizeria străzii, perechi de tineri, pe bănci, într-un parc, grădini și terase, colonade, câini care mișună printre oameni și lucruri, cel mai frapant fiind sentimentul patinei timpului pe vechile clădiri.

Cum simte fiecare poet acest București trepidant de azi, în care sărăcia și efemerul stau alături de opulență și valoare? După sensibilitatea proprie și după modul cum a receptat suflul Capitalei, dacă ținem seama de faptul că sunt bucureșteni născuți aici, aș cum vedem în Notele bio-bibliografice de la finele volumului, doar un sfert dintre autori, fiecare creează un univers anume, în care sufletul rezonează la metropola asemănătoare unui uriaș violoncel.

Constantin Abălușă se imaginează ordonând lumea străzilor, pe care le conduce către mare, iar, în dimineața în care va muri, străzile vor rămâne fără niciun sprijin în extensia lor haotică. Un fel de terorism al străzilor este prezentarea situației unor orașe „ce abia pot respira legate fedele de propriile străzi” (*Poemul străzilor*).

Pentru *Mircea Bârsilă*, orașele mint, înșală, domină, sunt blestemate, iar dorul de locurile natale aduce frământări aparținând numai visului („*Încotro îmi duci, orașule, sângele?*”)

Ana Blandiana aduce în prim plan *Piața Buzești*, în poezia cu același titlu, unde un copil și un câine mușcă din aceeași bucată de pâine, la care se reduce orizontul lor, „*Printre grămezi de moloz / și grămezi de gunoai*” cei doi adorm „*Încolăciți și mpăcați*”, iar în bucata de pâine - imagine-viziune -

(Continuare în pag. 27)

CRONICI LITERARE

„se mai văd / Dinpii îngerului”.

În versuri de o caldă muzicalitate, **Constanța Buzea** sugerează atmosfera orașului oriental, cu balcoane care sunt plaje vara și patinoare iarna, unde „aerul dispare / Într-o neagră silă de murdar”. Până la decizia deschiderii golului interior celui „din pași”, semnaleză „Dorul ca o moarte mult mai de temut” (**Prilej**). Parcul este, toamna, „spital nocturn / Al disperării vegetale”, asociat cu tusea și tulumbele „împinse de măturătoare” (**Tu, tuse...**)

Orașul ca un teritoriu al morții apare în versurile lui **Gabriel Chifu**, podurile nu duc nicăieri, câinii așteaptă să sfâșie inima unui înger, de la atașamentul poetului față de oraș se ajunge la distrugerea atât a orașului, cât și a poetului, sub impactul unui cuvânt uriaș, care cade din ceruri (**Orașul meu**).

Cele două poezii ale inițiatorului volumului, **Dan Mircea Cipariu**, sunt dedicate cartierului Vatra Luminoasă, iar universul cromatic este bine reprezentat: „De la etajul opt spre Calea Lactee / din Vatra Luminoasă / bastoane albe și licurici” (**Vatra Luminoasă**). Simbolic este și „poemul matrișă, ilustrată din Vatra Luminoasă”, unde, în timp ce tatăl poetului, ca un instalator cu un „arpe de opele”, scoate răul „din țevi și din oase”, distrugând întunericul, „orbii stau la masă cu Dumnezeu”.

Limbajul străzii este prezent în versurile lui **Traian T. Coșovei**: „Tacsu a luat-o razna!”, „cum dracu zici”, „băi nene”, „mă spârgeam în figuri”, una dintre cele două piese avându-l ca interlocutor pe Nichita Stănescu, întrebând insistent despre felul cum ploua (**Să plouă!**).

Imagini terifiante, cu morți, crime, teroarea nazistă și bolșevică, ipochimeni deveniți miniștri, excremente și ceretori, conțin versurile **Gabrielei Crețan**. Răul proliferază prin unirea celor răi, înarmați, în aceeași coloană alăturăși cămășile negre și brigăzile roșii, „curgând ca un val uriaș de mocirlă / acidă”. Portretul dictatorului este venerat de acolișii lui, care incendiază și siluiesc (**În Piața Palatului cântă pucoacele**) - evocare a întunericului unei epoci trecute.

Paul Daian privește Bucureștii la zi, începând cu titlul **Bucharest Mall**, ilustrând tema singurătății și izolării, detenția și revolta, credința și umanitatea. Suferința și înșelăciunea îl determină pe poet să aleagă, respingând ceea ce este dureros, nedrept și josnic. Este o poezie dominată de ideea morală, în cel mai înalt grad.

O poezie, „în care arta coboară pe plajă”, este spațiul unde **Mihail Gălăbanu** adună expresii și atitudini din aria suburbană: „un vagon de foliculină în mișcare”, „lapi aurii”, „își mișcă, spre noi, nuri”, „faci trotuarul”, „ne-ar iubi pe rând - și ne-ar rupe

gâtul”, „se culcă și cu frumosul, și cu urâtul”, „poartă tanga”. Arta desenează „dumnezeiași și norișori”.

Frecvente sunt neologismele din domeniul tehnic, al vieții moderne, în poemul **drumuri publice** al lui **Horia Gârbea**: manechine, autostradă, viaducte, mașini cu calculator (GPS), luna-park, terrieri. Aceste elemente lexicale ascund suprimarea sentimentului, tandreții, umanității, acoperite de „cântece înălțătoare”, mândrie, lumină, steaguri și fals entuziasm. Este un univers al mistificării.

Aplecat concret asupra temei volumului, **Bogdan Ghiu** se referă direct la orașul București, având ca modele declarate pe Baudelaire („Poeme în proză despre Paris”) și pe Whitman („Cântec despre mine însumi”). El surprinde spectacolul, interioritatea, misterul, caracterul oriental și viețuirea la exterior. Orașul se află, de fapt, în altă parte, cheia lui ne scapă: „Orașul acesta trăiește în altă lume, pe care nu ne lasă să-o vedem” (**PASI**).

Pentru **Nora Iuga**, Capitala are înfățișări concrete: florărese, bătrâni cărora le crește câte un cactus din mâna dreaptă, chioșcuri de ziare, vitrine. Piața Romană, Calea Griviței și biserica „Sfinții Voievozi” sunt părți ale acestui topos. Vin și impresii puternice dintr-o lume exterioară, îndepărtată, cum ar fi veștile sugerate de imaginile din provincia inundată Moldova (**Fetișă cu o mie de riduri**).

Universul bolii, cu sugestia numeroaselor privațiuni și interdicții, apare în poezia **Soarele cenușiu** a **Iolande Malamen**, unde dialogul cu medicul care îl îngrijește pe fratele poetului pare a fi o negociere cu destinul și moartea. „Tăietura de bisturiu a fost închisă cu sârmă ghimpată”, pe care poeta și-o înfăoară în jurul gâtului și aleargă către metrou, pentru ca să-i fie smulsă de un necunoscut, care dispare în „bezna din Parcul Tineretului”. Melanjul dintre viziunea copilului și realitatea dură este remarcabil urzit.

O sensibilitate aleasă sugerează poezia **Angelei Marinescu**, o toamnă ca oricare alta, în care avertismentele nemiloase ale vieții despart copilăria de faptele tragice pe care le resimte adultul, precum pierderea tatălui, care evocă însă aceeași copilărie fără griji. Propoziția „melancolică” din titlu provoacă o deziluzie nemărginită.

Asfaltul, ferestrele de zid și sentimentul, asemănat cu o victorie, că va muri în acest oraș, dar că este încă „pe partea asta a lumii”, asemănarea corpului omenesc cu un sfenic, în care degetele sunt lumânări, sunt imagini sugestive din poezia **Oraș** a **Irinei Mavrodin**.

Ion Mircea merge în stilul persiflant al postmoderniștilor, care păstrează totuși în memorie culturalul mental colectiv: „Pe-un picior de plai pe-o gură de canal / mai întâi apare un miel (pe numele lui

mic Vasilică) / pe urmă aurolacul". Sunt versuri ale înstrăinării și inaderenței la un univers pe care poetul îl simte ca ostil sau cel puțin rece (**Strălucind strălucind**).

Un alt poet inclus aici ca bucureștean este **Ioan Es. Pop**. În versul lui, autobuzele și blocurile de locuințe sunt pline cu morți, între care poetul însuși. Cu cât se roagă, cu atât răul și spaima devin mai puternice (**pantelimon 113 bis**).

Admirarea frumoaselor picioare ale femeilor, preț de câteva țigări, a mărcilor de mașini japoneze și o discuție despre lipsa de asemănare a două ouă de prepeliță sunt subiectele pe care le surprinde **Valeriu Mircea Popa** ca preocupări ale tânărului bucureștean (**pe marginea trotuarului**).

Nicolae Prelipceanu, redactor-șef al unei importante reviste literare (ca și Gabriel Chifu sau Lucian Vasilescu), surprinde prăpastia dintre cuvinte și faptele realității, cu români murdari care dorm în Gara de Nord, recunoscându-se iluzorii în cuvintele unui imn (**deșteaptă-te rămâne**). Este tot un postmodernist, la care amărăciunea domină asupra umorului.

Radu Sergiu Ruba ni se înfățișează cu poza unui acordeonist la colț de stradă, care militează pentru reintroducerea pedepsei cu moartea. Cântă la instituțiile importante din București, mai cântând, mai fiind furat și își apropie taximetriștii sau preoții. Zgomotul produs are scopul de a acoperi un alter ego, al ocnașului care își preferă soarta, celei de călău în Valahia (**O zi în Valahia**).

Manifestarea unei anumite stări de conștiință, în strânsă legătură cu toposul Capitalei și cu specificul poveștilor pline de întrebări cu răspunsuri grave, într-o țară „frău / răsucit la încheietura mâinii stângi” ne propune poeta **Cornelia Maria Savu** (**parousia (8)**). tatuaj cu victorie).

Marele oraș are culorile lui, determinate de praful imens, care însă nu poate îneca și opri evoluția vieții, în aspectele ei cele mai mărunte: scaieți, maci, vrăbii, omizi. Picăturile negre sunt ploile care mătură vîndrile, ies din gurile de aer, vin „dinspre / pădurile statului Andronache”, unde „cresc în libertate”, spune **Viorel Sâmpetean**.

Iar **Octavian Soviany** se prezintă cu un jurnal de salon de spital, în care dorințele, visurile și realitatea se împletesc, cele mai frumoase versuri fiind acelea în care poetul rememorează clipele de dragoste și împărțirea sentimentului cu femeia pe care o iubește. Tutunul și votca devin mijloace de protest contra claustrării.

Imagini memorabile cultivă **Liviu Ioan Stoițiu**, creând o frumoasă poveste de iubire între o pământeancă și zeii recunoscători. În spirit postmodernist, el aduce în fața cititorului o altă săteancă,

mănată de dorința de a face la fel, fără ca acest ideal să fie împărțit sau apreciat de urmașii ei (**I se năzărea**).

Poetul trăiește cu intensitate incompatibilitatea dintre lumea elevată a artei și realitatea faptelor și lucrurilor mărunte, astfel că dorința lui de a lichida apartenența la una dintre aceste lumi devine evidentă, ca în versurile lui **Lucian Vasilescu** (**Chopin, Reacții adverse**).

Orașul mare, înelător, opresiv, „sclifosit”, al singurătății și nenorocirii, unde etajul la care te așteaptă fericirea nu se potrivește cu cel la care se oprește ascensorul, și totuși un oraș în care „și totuși / e bine”, prezintă **Paul Vinicius**, care încheie tot în nota inițială, comparându-l cu „un și mai mare cimitir” (**brațul meu obosit**).

După ce am scris câteva cuvinte despre autorii acestei antologii, vom remarca, atât în versuri, cât și în ilustrații, predilecția spre Bucureștiul vechi, cu pasajele din zonele Calea Victoriei și Lipscani, din spatele blocurilor uriașe de la Piața Unirii sau de pe cheiul Dâmboviței. Imaginile sunt mohorâte sau de-a dreptul dramatice, iar autorii par, din această cauză, mai degrabă trecători prin acest univers, în intervalul dintre două trenuri sau autobuze.

La sfârșitul cărții 27. Poezie de București, sunt înregistrate locurile din Capitală pe care poezii din antologie le-au considerat demne de a fi evocate. Mai sunt prezentate date personale ale poezilor incluși aici.

Sorin MATEI

Epica realității

Mihaela Burlacu a debutat editorial în anul 2006, cu o carte de povestiri (**Te iubesc e prea puțin**, Editura „Punct ochit”, Constanța, 2006), premiata de Filiala Dobrogea a Uniunii Scriitorilor.

Punându-și prozele sub genericul unui deziderat al lui Octavian Paler („Să visezi fără măsură, să ai curaj fără măsură, să iubești fără măsură!”), autoa

(Continuare în pag. 29)

CRONICI LITERARE

rea îşi incită personajele să „evadeze” din monotonia cotidiană, prima proză din volum fiind, de fapt, o confesiune autorială sui-generis: **Copacul nebun** - de fapt copacii nebuni: o magnolie „doar crengi uscate şi flori mari, albe” şi un brad de Crăciun: „foarte înalt, fără vârf, cu crengile total asimetrice” îi lasă cititorului o ansă de a-şi aminti propriile sale asimetrării, tăceri şi foşnete viscolite. Un astfel de „copac nebun” visează eroina din **Crăciunul Mihai**, încercând să vadă în tânărul, oarecum banal, care i-a restituit poezia găsită în tramvai, mai mult decât figurantul ce i-a traversat scena vieţii, absolut din întâmplare. Tot o „experienţă” de Crăciun dezvoltă şi următoarea proză, intitulată **EI**. Meritul autoarei este acela de a-şi scrie în tăcere, într-o lume interioară, a posibilului, „copacul” ce nu vrea să se lase viscolit de iubire. Consolarea, puşin patetică („Ar trebui să facem în a-ia fel încât, în vieşile noastre, să fie Crăciun în fiecare zi”) oferă totuşi o soluţie: iubirea poate fi o împlinire în sine, ca speranţă sau disperare, chiar şi atunci când „el” sau „ea” îi întorc spatele. Sau, cum spune autoarea într-o altă proză: „Iubirii îi e de ajuns iubirea, restul nu mai contează”.

Exploatarea banalului, a ceea ce se întâmplă ca o „repetabilă povară” mereu şi mereu în jurul nostru, devine - printr-un gest sau o întâmplare, - experienţă unică. Prejudecăţile profesoarei din **Te iubesc... e prea puşin** „triumfă” în faţa iubirii, dar nu şi în faţa „confruntării” cu un posibil sfârşit fatal. După accidentul de maşină eroina oştie nu doar că: „În iunie nu se poate muri”, ci şi altceva, mult mai important: „Descoperisem amândoi conţinutul bileţului acela: «Te iubesc e prea puşin, gâseşte tu ceva mai mult...» Însă acum e prea târziu. Am să i-l spun mâine... azi sunt tare obosită... şi mâine e tot iunie! şi poimâine!”. De fapt, torturată de laitatea comodă a obişnuinţei şi de prejudecăţi (Ce vor spune ceilalţi? ...dar diferenţa de vârstă... etc) gâseşte forţa de a accepta ceea ce îi dictează inima, nu conştiinţa.

Binomul uman - un „personaj” favorit al autoarei - devine uneori, fără a înceta să existe, androginul prins în capcana monologului. Din ecuaţia: doi este egal cu unu care e infinit, se naşte un labirint al oglinzilor transcendente: „În lumea asta plină de măşti există şi un lucru adevărat: ploaia...”; sau: „Pi-a-ă arăta răsăritul şi apusul pe plajă... şi marea cea neagră, şi albastră, şi verde!”. Notăpille fulgurante conturează o singurădată vastă, dulce-amară: „Trebuie să îmi făuresc şi eu imperiile mele. Din nisip sau din cenuşă? Din cai verzi poate...” (**Ploaia**).

Cea mai densă proză din volum este, totuşi, ultima, intitulată **Casa cu stele**. Aici cotidianul fragil

cotrobăie febril prin birouri anoste, se speră cu disperare şi se „uită” cu priviri spre cer: „Îmi doream o casă care să aibă acoperiş de sticlă, să pot vedea stelele noaptea!”. Numai că, a-ia cum spunea Eugen Ionesco: „Dacă oamenii ar privi stelele în fiecare noapte şi ar putea înţelege ceea ce văd, atunci ar înnebuni” (citată din memorie); De aici, poate, şi simplitatea dramatică a întrebărilor, pe care şi le pune ea, făcând „un fel de bilanş contabil” al triadei implinirilor umane - să construieşti o casă, să creşti un copil şi să sâdeşti un pom: „Ce mai era de făcut? Să mă gândesc: casa e pentru societate, copilul va creşte şi va pleca, pomii sunt la cheremul tuturor celor care vor să-i culegă sau să-i taie... Dar pie? Pie ca om ce îşi rămâne? (...) Nu le poţi lua cu tine, dincolo, când îţi va veni rândul (...) Povestea de dragoste, însă, da!”. Totul se termină, ca în viaţă, cu stănjinitoarea conversaţie telefonică, la capătul celălalt al firului aflându-se nu doar fostul iubit, omul din casa cu stele, ci şi... neantul amintirii.

Multe din „temele” primului volum sunt reluate în romanul apărut ulterior: **Rugaţi-vă pentru îngerii ascunşi**, Editura „Ex Ponto”, Constanţa, 2007.

Personajul principal al cărţii, Casiana, dincolo de succesele profesionale, nu se are nici măcar pe sine. Familia, micile bucurii, copilul, sunt fundalul biroului-cavou în care-şi îngroapă viaţa de director. Bătăliile inoportune cu mediocritatea mioritică nu se sfârşesc niciodată, iar familia este doar un zid aparent, în spatele căruia se ascund ipocriziile cele de toate zilele, ale unor „foşti!”. Revolta se sperie şi ea, în faţa evidenţelor de „bun simţ”, venite dintr-un fel de fatalism românesc, pentru care a fi moral înseamnă a accepta să trăieşti în conformitate cu normele general valabile: „Adică ce i-ai putea reproşa unui soş model cu nişte părinţi model?”. Singura evadare a Casiane o reprezintă câpiva metri pătraţi de singurătate, aflaţi în spatele instituţiei, pe şarmul mării, unde încearcă, în puşinele-i clipe de răgaz, să uite „roboteii de făcut afaceri” şi „iubirea” cerberilor din temniţa conjugală. Însă acolo, pe acel petec de libertate, la care are dreptul orice încarcerat, se produc, uneori, şi miracole. Cum ar fi acela de a-şi scrie demisia, de a le spune celor din jur adevărul tău şi de a accepta că: „Chiar dacă reuşeşti să îi minţi pe ceilalţi, de tine nu te poţi ascunde!”.

La fel cum nu te poţi ascunde de iubire, pentru că Dumnezeu este iubire. Apariţia „timidului din umbră”, Cristi, „sparge” monotonia cerului, lăsând cerul şi marea, să se spațializeze, recăpătând sens. Desigur, romanul Mihaelei Burlacu nu este, mai ales din punct de vedere stilistic, impecabil. Dar are „embrionul epic” al cotidianului, trăit şi murit zilnic de „copacii nebuni”, ceea ce înseamnă, deja, un bun câştig şi o perspectivă autorială.

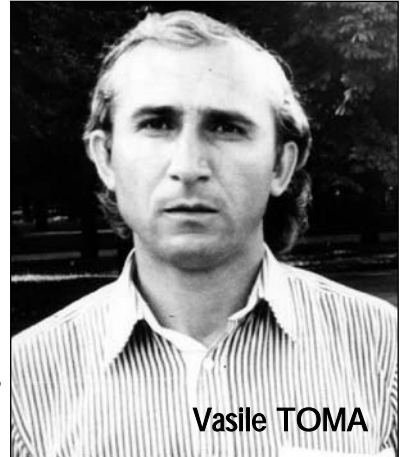

Umbra păsării cu clonț ca rubinul

Uneori, asupra celor născuți cu harul luptătorilor pentru adevăr, se năpustește, din vidul nesfârșit, umbra păsării cu clonț de rubin. Numai că ea, pasărea neagră, nu-i poate ucide; le poate răpi viața sau trupul, nu și spiritul.

Poetul **Vasile Toma** s-a născut, la 2 ianuarie 1954, în Moldova de peste Prul (satul Cioara, jud. Lăpușna). În 1980 a absolvit Facultatea de litere a Universității de Stat din Chișinău, după care, de la catedră sau din agora literară, a militat pentru drepturile Patriei sale primordiale - Limba Română. De-a lungul timpului a publicat în revistele chișinăuene „Literatura și arta”, „Post scriptum”, „Glasul națiunii”, „Viața Basarabiei” ș.a. Inclus în mai multe antologii de poezie și epigramă.

În 2006, la Chișinău îi apare volumul de poeme **Între iubire și nimic** pentru care autorului i s-a decernat **Premiul Uniunii scriitorilor din Republica Moldova**.

Vasile TOMA

Un accident tragic a schimbat însă, radical, cursul vieții poetului. Dar, de acolo, din tranșeele patului de suferință, trasoarele cuvintelor lui, dictate celor apropiați, continuă să lumineze tenebrele: „*loane al nostru cel fără de moarte, / Te-așteaptă urmașii tăi dornici de carte, / Pe care pornise-i din ziua-nălțării / S-o scrii, Mareșale, pe-ntr-un cerul Pării. / Preaplin de simțire, de dor și de patimi / Să-ți aperi moșia stropită cu lacrimi, / Treceai prin Câmpia Română de astre, / Pe drumul știut al cetăților noastre, / Pe care le-avem între cer și pământ, / loane al nostru cel fără mormânt. (...) / Revino la noi, cât ai fi de departe, / loane al nostru cel fără de moarte. / din nou să le zici, cum le-ai spus mai-nainte, / Să plece de-aici cu tot cu morminte.*”

„*Vasile Toma își construiește cartea așa precum un filosof își construiește sistemul, meticolos, cu o idee care anunță altă idee, laitmotivul poemelor sale scrise între tăcere și liniște, între moarte și inexistență, între ce a fost și ce a trecut, fiind fixat în titlul cărții: Între iubire și nimic.*”

(**Nicolae Dabija**, în prefața la cartea „Între iubire și nimic”)

Poemă sarmată

De tine mi-e dor ca de limba română,
Acasă-n câmpie un freamăt de grâu
Îmi iese la drum și mă duce de mână
Până departe în ape de râu.

În amurg mă cuprinde un bocet de greier,
Atât de năvalnic și de cunoscut,
Sârma ghimpată-mi mai trece prin creier,
La timpul prezent, care mi-e și trecut.

Te simt și acum undeva pe aproape,
Te caut în cârpi și te chem în cuvinte,
Ard nuferii toți pe întinsele ape
și iarăși te văd cum erai înainte.

Ce mult te gândeam la băiatul tău mic,
Credința-n Iisus îți era mărturia;
Să nu i se-ntâmpale din rele nimic
Te rugai și în zori la Fecioara Maria.

Nu e nici un cânt să mă strige-n cuvânt,
Mai vechi decât apa aceasta sărată,
Ce-mi bate în tâmpale cu tot cu pământ
și verbe de dor din Câmpia Sarmată.

Ceva am uitat, dar așa vrea să m-auzi,
Oriunde m-aștepti, peste tot să rămână
Un freamăt de tine ce trece prin duzi,
Urmând mai departe în limba română.

(Continuare în pag. 31)

Biografie

Mi-au furat Copilăria -
Para de dincolo de râu:
Părinții n-au cerut
nimic în schimb,
Când am fost smuls
din brațele lor,
M-au dat „de bunăvoie”.
La poarta noastră
Fanfara militară cânta *Slaveanka*.
Pe tata l-au pofțit
să joace kazaciok-ul,
Că trebuie să se integreze
în „marea cultură”...
Se veselea satul -
De la un capăt la altul.
Mai ales cei cu fundul gol,
Că era vară și li se făcea
Peste măsură de cald...
Soldașilor le plăcea la nebunie
să tragă câte un glonte
În lemnul butoaielor,
Din care țâșnea lacrima
dealurilor noastre.
Ca mai apoi să-i apuce
rânchezatul
După fiicele celor încălziți
peste măsură.
...Am crescut la orfelinat,
Pe malul unei ape plângătoare,
În care nu puteam să mă văd.
În zilele de duminică,
Fata primarului mă ruga
s-o iubesc,
Dar „subiectul” și „predicatul”
Mi-au stricat toată socoteala...
Când mă petrecea în lume,
O mătușă m-a sfătuit
să citesc Biblia.
„Sunt acolo niște porunci...” -
zicea dânsa.
La Alma Mater am fost notat
cu „trei”
Pentru cunoștințele
de „comunism revoluționar”.
„Ăștia care se uită peste ape
Nu trag la mai mult” -
zicea profesorul Gușă.
...Au mai trecut niște ani...
Una mai hrăpărească decât toate
A zis că sunt din cale-afară
de bogat
și m-a lăsat fără mamă-mea.
Pentru osul ce i l-au aruncat

Prietenul drag
Mi-a furat răsăritul soarelui...

Cine să mă mai fure?
Ce să-mi mai fure?

Acasă

(Lui Nicolae Dabija)

„Hai, poete, că va fi și bine,
Mai deunăzi cineva mi-a spus,
Cerul te-a ales din toți pe tine
Pentru crucea ce o ai de dus.”

...Maică-mea nu pricepea la carte,
Dar purta în suflet pe Hristos;
La biserică în alte sate
Drumurile le trecea pe jos.

Cum Iisus călca ușor pe ape,
Ea pășea pe aburii din zări,
Ca de cele rele să ne scape,
Ar fi revenit de peste mări.

„Cei ce din lăcășurile sfinte
Case au făcut pentru nebuni
Să nu aibă loc nici în morminte” -
Zicea mama sara-n rugăciuni.

Ca lumina lină de frumoasă,
Ea ne apăra de hădul zmeu,
Când era suflarea ei în casă,
Lângă noi era și Dumnezeu.

...Toate îmi păreau atât de simple,
Nu știam că țării minciunesc,
Multe câte-au fost să se întâmple
Ei spuneau că sunt un dar ceresc.

Alergam spre Râul suferinței,
După care Para ne-au ascuns,
Dar, oprit de sârma umilinței,
Niciodată nu am mai ajuns.

Cerul de deasupra-n orice vară
Tresărea și el - mereu rănit -
Când cu frații ne rugam să moară
Roșul împărat din Răsărit.

...Sună a pustiu în casa noastră,
E atâta iarnă printre foi,
De îngheață florile în glastră
și se face noapte peste noi.

„Hai, poete, că va fi și bine,
Bunul meu prieten azi mi-a spus,
Cerul te-a ales din toți pe tine
Pentru crucea ce o ai de dus.”

Ars poetica

Cuvântule, ușor ca vântul,
Mai greu ca piatra și mormântul,
Ce mi te-au dat

La mine să ajungi pe tavă,
În chip de miere și otravă,
Să mi te beau,

Ca pe o apă,
De care nimenea nu scapă
Înastă lume,

Din care voi pleca, firesc,
În alte lumi să te găesc
Pe tine iarăși,

Între lumini și ghimpi de floare,
În alte forme vorbitoare,
Să pot

Pe ceruri să te scriu,
Pe scânduri grele de sicriu,
și în poeme.

Fiicele mele Melania

Bună seara, frumoasă idee,
Ăsta-s eu, Cavaler de suspans,
Te invit să intrăm în marea,
Într-o lume a marelui dans.

Va urma să cunoști armonie
Între orice mișcare de gând
și această din cer simfonie
Peste seara de azi luminând.

Vei pricepe durerea ovală
și dulceașă de timp risipit
Pentru orice cuvânt și vocală
și că bardu-i puțin obosit.

E un timp ca de nuntă, copilă,
Care vreau să-l cunoști
de curând.

Ah, ce dans se arată pe filă,
Mintea mea, ochii tăi, bucurând.

Să ieșim din toate afară,
Ai văzut cum mă mișc tot mai fals?
Sărut inima ta de vioară,
Pentru mine e ultimul vals...

Prof. dr. Adrian BOTEZ

Kali Yuga. Pericolul prin "științe" /vs/ șansa soteriologică prin ȘTIINȚĂ... Dar "CREANȚA"...?!

„Fructul copt cade la rădăcina copacului” - citează René Guénon un străvechi proverb buddhist chinez. Este cea mai elegantă și rafinată metaforă a sfârșitului de ciclu uman-spiritual (Manvantara), a căderii lumii din Vârsta Întunecată (Kali Yuga), până la cel mai de jos capăt al Osiei Lumii - cădere care aduce, după ea, toate inconvenientele orbirii și renegării spirituale, scufundării în materialismul, egoismul și pragmatismul cele mai sinistre, revoltătoare și dezgustătoare. Căci, peste toate aceste miasme ale Sfârșitului - plutește aroganța supremă, suficiența prostească și cu aere doctorale, intoleranța brutală și neghioabă, cu aere de triumfalism ȋtiințific, cu pretenții de atotȋtiință - ale lui Lucifer.

„Actuala supremăție a Occidentului prezintă, de altfel, o corespondență foarte semnificativă cu sfârșitul de ciclu (...). Dominanța occidentală însăși nu este decât o expresie a «domniei cantității»”¹.

Din păcate, acesta este adevărul. Sau, poate, **din fericire**. Omenirea a ajuns „la rădăcina copacului”, la capătul de jos, înfundat în borboros, al lui „axis mundi”, încheind, în zona spirituală Kali Yuga (Vârsta de Fier, Vârsta Întunecată, Bătrâneșea Senilă a Omenirii) un ciclu de creație, un Manvantara. Oamenii de acum nu mai cred în **spiritualitate** - ci în **tehnicitate**, nu mai cred în aerul tare al Olimpului, Sinaiului, Taborului, Golgotei - nu mai cred în pura și ameșitoarea **pneuma**, în **ether-aitheros**, în **băutura zellor** (ambrozie și nectar, soma, amrita, hydromel etc.) - ci în mlațina bolborositoare, pestilențială - dar fascinantă, în maleficul ei ultim - a Materiei Brute-Prakrti. Și nici măcar în aspectul ei inițial, de Mamă Pasivă, ce se pregătește să-l primească pe Făt-Frumosul-Demiurg (Spiritul-Purusha) - ci în aspectul ei putrid, de ultimă fază a descompunerii - nu doar inutil, sterp - dar și otrăvitor.

Și, fiind la sfârșit de ciclu inițial, e și firesc acest lucru. Ei, oamenii sfârșitului de Manvantara, slăvesc cojile sterile (ebraic: Keliphot-uri) - și-i batjocoresc pe „căutătorii aurului spiritual”. Sau îi tratează cu un dispreț stupid, cu o „suveranitate atot-

știutoare” jalnică. Ei, oamenii sfârșitului de Manvantara - le ȋtiu pe toate, le pot pe toate... Nu sunt, oare, dovadă, mașinăriile tot mai entuziasmante de complicate? Mai multe și mai captivante (de la **captură-prizonierat**, evident!). Și această omenire sclavă mașinilor, această omenire ajunsă în culmea lenei de a ființa **REAL** - această omenire pe cale de a fi înghețată de o paralizie spirituală totală - își exhibă mașinile de tot felul (expresii ale impotenței și sterilității spirituale tot mai totale), cu o mândrie neroadă, inconștientă. Căci tocmai „vânzarea sufletului” către **mașini** („high tech”!) este una dintre dovezile majore ale vidării spirituale, ale haosului axiologic și vital, ale amplificării zonei de entropie spirituală, în care a intrat omenirea. În loc să se consolideze pe dinăuntru, pentru a fi capabilă să înțeleagă și să determine ea însăși Minunile Învierii, la care a făcut-o părtașă Hristos-Dumnezeu, acum 2000 de ani - ea, omenirea paraplegică se complăce în a-și exhiba fragilitatea sterilă, în a-și admira neputința spirituală, disipată în monștrii de fier negru și în ecranele, fulgerând luciferic, din zona siliciului - ale calculatoarelor, branșate la Molohul Central, la perversul ucigaș de personalitate, vampirul care extrage din minți ultima picătură de orientare spre Adevărul sacru: Monstrul Caracatiform, Tentacular - **Internetul**.

Superbele Idei Platoniciene zac, leșinate, agonizante, în sinistrele cuști de fier ale „tehnologiei înalte” („high tech”). E jalnic, neliniștitor - și dezvoltă (sau ar trebui să dezvolte) în noi un imens sentiment de culpabilitate și insecuritate spirituală. Pe Hristos îl răstignim, zilnic, pe crucea fascinației față de propriile noastre cărje spirituale înjositoare, de propriile noastre ticăloase dezertări spirituale, atențate împotriva Spiritului: dezertăm în armata arogantă și stupidă, vicleană, alienantă prin continua stare de minciună - armata **MOLOHULUI DE AUR**, a fal-

¹-René Guénon, *Domnia cantității și semnele vremurilor*, Humanitas, Buc., 1995, p. 12.

(Continuare în pag. 33 - 36)

selor valori - întrucât se trimite la **virtualități**: bănci le, banii - și iarăși computerele - devin zeii noștri, ridică ficțiunea egoistă, brutală, lacomă, sanguinară - la rang de Divinitate Atotputernică. De fapt, Atotnihilatoare (din punct de vedere spiritual).

„Pragmatismul reprezintă împlinirea întregii filozofii moderne și totodată ultima treaptă în mersul ei descendent; dar există, de asemenea, și încă de mult, în afara filozofiei, un «pragmatism» difuz și nesistematic, care reprezintă, față de primul, ceea ce materialismul practic e față de cel teoretic - și care se confundă cu ceea ce vulgul numește «bunul simț». Acest utilitarism aproape instinctiv e, de altfel, inseparabil de tendința materialistă: «bunul simț» constă într-o limitare strictă la orizontul terestru, într-o lipsă de preocupare pentru tot ceea ce nu prezintă interes practic imediat; pentru el, lumea perceptibilă este singura «reală», iar cunoașterea provine exclusiv pe calea simțurilor; «bunul simț» prețuiește această cunoaștere restrânsă doar în măsura în care ea îngăduie satisfacerea unor nevoi materiale și încurajează un anume sentimentalism, pentru că, trebuie să spunem, cu riscul de a oca «moralismul» contemporan, sentimentul se află, în fond, foarte aproape de materie. Inteligența este, în acest context, pur și simplu izgonită sau acceptată doar cu condiția aservirii ei pentru realizarea unor scopuri practice, devenind astfel o simplă unealtă, supusă exigențelor laturii inferioare și corporale a individului, ceea ce, după o ciudată expresie a lui Bergson, s-ar putea numi «o unealtă de făcut unelte»; sub toate formele sale, pragmatismul este, în mod esențial, caracterizat prin indiferență față de adevăr».²

Umanitatea și-a înjosit corpul astral (corpul sentimental) și și-a pervertit inteligența, pentru a înjosi **TIINȚA** - în „științele” derizorii, strict pragmatice. În fapt, nimic nu e știință - în afară de **TIINȚA SACRĂ**: „Sub pretextul de a le asigura independența, concepția modernă a separat radical științele de orice principiu superior și le-a privat astfel de orice semnificație profundă, și chiar de orice interes real, din punctul de vedere al cunoașterii; incluzându-le într-un domeniu iremediabil mărginit, ea nu putea ajunge decât într-un impas. Dezvoltarea în interiorul acestui domeniu nu reprezintă, de altfel, nici măcar o aprofundare, cum par să creadă unii; dimpotrivă, ea rămâne superficială și constă doar într-o dispersie în detaliu - pe care am semnalat-o deja - într-o analiză sterilă și penibilă, care poate fi continuată la nesfârșit, fără a se înainta însă pe calea adevăratei cunoașteri. Trebuie spus că o asemenea știință nu e cultivată de occidentali pentru ea însăși: ceea ce urmăresc ei, în general, nu e o cunoaștere, chiar inferioară - ci niște aplicații practice».³

și, mai jos⁴ : „știința modernă a fost construită, așadar, cu ajutorul resturilor vechilor științe, din materialele respinse de acestea și abandonate ignoranților și «profanilor»” - René Guénon terminând ideea clar și în forță, cu o concluzie zdrobitoare, despre prostituția științelor profane⁵ : „Unicul țel este o producție tot mai mare; nu calitatea, ci cantitatea contează(...) civilizația modernă este într-adevăr o civilizație cantitativă, sau, altfel spus, una materială(...). Industria, comerțul, finanțele par a fi singurele care contează (...) concurența financiară exercită o influență preponderantă în relațiile dintre popoare (...) în mentalitatea generală contemporană, aspectele economice sunt considerate ca aproape singurele ce decid derularea evenimentelor istorice și, mai mult, se crede că totdeauna a fost așa (...). Astăzi e de ajuns, pentru a conduce masele, să dispui de mijloace materiale, în sensul cel mai obișnuit al cuvântului, ceea ce arată limpede gradul de decadență al epocii noastre; în același timp, maselor li se dă de înțeles că nu sunt nicidecum conduse, că acțiunea lor e spontană și că se guvernează singure, iar faptul că o cred, arată nivelul lor de înșelare.”

Da - acesta este adevărul: prostia ne este indusă, parțial, de forțe luciferice extrem de puternice - dar, în general, ne prostim de bună-voie și cu bună-știință. Ne luciferizăm de dragul lui Lucifer. Trăim în Imperiul Marii Umbre a Sfârșitului - iar glasul amăgitor al Anticristului devine tot mai seducător - iar noi, tot mai vulnerabili în fața acestei seducții malefice. Anticristul nici nu mai are nevoie de prea mult rafinament, în acțiunea sa pervertitoare și distructivă: noi, oricum, în proporție de masă, suntem pregătiți să-l credem și să-l adoptăm ca Maestru al Pseudo-Înșelării. Marea majoritate a oamenilor se lasă chiar, încântată, să fie îmbrățișată de gelatina hidoasă a mlaștinii materiei. Domnia materiei pare a fi invincibilă - și asigurată pentru cel puțin 1.000 de ani. Cine mai ascultă azi glasul firav, de aur și cristal diamantin, al basmelor? Am asurzit cu toții, se pare. Cine mai crede și mai vede, extaziat, minunea firului de iarbă, a rourei, a mirabilelor insecte și stele, a zborului fluturilor-ingeri, păsărilor-ingeri? Am orbit - și, ca orbii lui Brueghel, ne tragem, unii pe alții, în groapa pierzaniei spirituale. Cum glăsuiește și **Evanghelia după Matei**: „Orb pe orb de va povățui, amândoi vor cădea în groapă.”

Vârsta de aur, miturile, resurecția spiritului, speranțele și iubirea autosacrificială? Unii spun: „Pala-

2. - René Guénon, *Criza lumii moderne*, Humanitas, Buc., 1993, pp. 146-147.

3. - René Guénon, op. cit., pp. 88-89.

4. - Idem, p. 94.

5. - Idem, p. 148.

6. - **Biblia**, Institutul biblic și de misiune al BOR, Buc., 1944, p.1117.

vre! Prostii! Totul este aici ^oi acum - ^oi aici ^oi acum se ^oi epuizează totul!" Altceva decât: „*trăie^ote-^{fi} cli-pa!*” (dar cât de rău este înșeles Horășiu, dacă nu e îmblânzit înșept-cristic cu Sfântul Paul: „*Trăie^ote-^{fi} ziua de azi, ca ^oi cum ar fi cea de pe urmă!*”) - „după noi, potopul!” - nici nu merită (se zice...) să fie luat în seamă ca deviză. Alții spun: „Ce tot ne boscorodii? Ce, parcă noi nu analizăm simbolurile spirituale? Ba, încă, ce frumos - ^oi, mai ales, cu ce folos! Psih-analiza ce-i, oare, decât rezolvarea totală, profundă - panaceul problemelor noastre interioare(???)!”.

O, nu! Nu. Psihanaliza este o farsă sinistră (rămășiță, pervertită caricatural ^oi periculos, a tehnicilor sacre, magice, alchimice) - promovată de cei mai perverși „profesi” care ne cheamă în cele mai josnice ^oi înșositoare cercuri ale infernului sexual (neexorcizat, în lipsa magiei *sublimării sattvice* a sexului, a transfigurării lui Putifar sau Pasiphae - în Maria-Mama Cosmică). Or, sexul (conștientizat inferior) a fost motivul căderii lui Adam Protogonos - motivul despăcării-disipării lui Unu-Unitatea Divin-Spirituală, Absolut Armonică.

Altă categorie de rătăciți își proiectează „visul izbăvirii” în viitor: „Nu vedeți cum *progresăm?*” Acolo, în viitor, e vârsta de aur!”

O, nu! Nu. Acolo, în viitor, în mod logic, este sfârșitul actualului Manvantara. Dar, deocamdată, este **KALI YUGA - VÂRSTA FIERULUI ÎNTUNECAT**⁷ (după **BRONZ**, care a urmat **ARGINTULUI**...). Dacă vreți să învățați ceva, pentru a vă revigora ^oi înălța spiritual, pentru a putea „sări” pragul finalului de Manvantara - priviți **NU** spre miturile false ale progresului ^oi high tech-ului (jalnice capcane ale finalului de Kali Yuga, încălcite mreje ale forțelor *asurice*, care determină alternarea fascinației naive cu complexul lui lehoa, în sinele nostru compromis, degradat, sufocat de alterități malefice). Priviți spre singurele structuri valabile, dotate cu forțe soteriologice concentrate: *miturile trecutului*, ca realitate reiterată ciclic, spre originaritatea energetică - ca recuperare (soteriologică) a adevăratei *vârste de aur* - pentru spiritualitatea umanității terestre.

Nu permiteți răsturnarea simbolurilor⁸ - căci vă răpiți singura ^oansă de mântuire, eliberare spirituală. Nu lăsați „*adversarul*” *satanic să pună stăpânire „pe locurile care au fost sediile unor străvechi centre spirituale*”.⁹ Nu-l lăsați pe „vrăjma” să transforme totul în pulbere atomică. Pulverizarea lumii reprezintă, evident, „*una din formele posibile ale disoluției lumii*”¹⁰ - dar, poate, veți conștientiza că nu în felul acesta veți „sălta” dintr-un Manvantara în următorul. Ci, în felul acesta, vă veți pierde sufletele (mai exact, capacitatea de evoluție spirituală va fi sever inhibată, grav întârziată) - ceea ce, într-

adevăr, este catastrofa supremă, care vă va prefăce, din identități spirituale renăscute, înviate divin, cooperante la demiurgie - în spectre etern rătăcitoare: „*Căci cine voie^ote să-^oi mântuiască sufletul său, îl va pierde, iar cine-^oi va pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla. Căci ce va folosi omul, de ar dobândi lumea toată, iar sufletul ^oi l-ar pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?*”¹¹ - sună, clar ^oi definitiv, mesajul cristic. Este nevoie de *efortul inițiativ de a discerne* ^oi, apoi, de *a acționa hotărât*, în plan spiritual exclusiv; altfel, e^oecul ființei va fi nu doar lamentabil, ci esențial: „*Nevoiți-vă să intrați pe poarta cea strâmtă; că vă spun: mulți vor căuta să intre ^oi nu vor putea*”.¹²

lătă ce spune ^oi inițiatul spiritual René Guénon, în veacul nostru, despre falsul mit al progresului ^oi consecințele sale în plan spiritual: „*Partizanii «progresului» au obiceiul să spună că «vârsta de aur» nu e situată în trecut, ci în viitor; adevărul, dimpotrivă, este că, în ce privește Manvantara al nostru, el se află cu adevărat în trecut, deoarece el nu reprezintă altceva decât starea primordială însăși. Într-un anume sens, totuși, el este în același timp în trecut ^oi în viitor, dar numai cu condiția de a nu ne mârșini la Manvantara prezent ^oi de a lua în considerare succesiunea ciclurilor terestre, pentru că, în ceea ce privește viitorul, este vorba de «vârsta de aur» a unui alt Manvantara; el e, deci, separat de epoca noastră printr-o barieră de netrecut, pentru profanii care vorbesc astfel ^oi care nu ^otiu ce spun, când anunță venirea apropiată a unei «ere noi» raportând-o la umanitatea actuală.*”¹³ *Eroarea lor, adusă la gradul extrem, va fi aceea a Anticristului însuși (s.n.), pretinzând că instaurează «vârsta de*

7. - **Kali-Yuga** - lumea de față, a „fierului”, ultima din ciclul erelor vedice. Este pomenită prima oară în Aitareya Brahmana, VII, 14, succedând Krita-yuga, Treta-yuga ^oi Dvapara-Yuga. Este vârsta damnării, decadenței, nenorocului ^oi suferinței, patronată de zeița Kali, spiritul Răului.

8. - Spre exemplu, numărul 666 era, la dacii zalmoieni, numărul sacralității suprem-benefice...A intervenit, în istoria demonizantă a antichității Orientului Apropiat (mai precis, în civilizația babiloniano-israelită) o inversare simbolică cu implicații cosmice extrem de grave, semnalate de *Cartea Apocalipsei*. Cf. atât N. Densușianu, *Dacia preistorică*, Obiectiv, Craiova, 2000 - cât ^oi alte lucrări mai recente, din ciclul *Secretele Terrei*, de Paul Lazăr Tonciulescu-E. Delcea, tot la Editura Obiectiv-Craiova, 2000-2005, Adrian Bucurescu, *Dacia secretă*, Arhetip, Buc., 1997 etc.

9. - Cf. René Guénon, *Domnia cantităților ^oi semnele vremurilor*, Humanitas, Buc., 1995, p. 194.

10. - Idem, p. 172.

11. - Cf. *Evanghelia după Matei*, în Biblia, Institutul biblic ^oi de misiune al BOR, Buc., 1944, p. 1118.

12. - Cf. *Evanghelia după Luca*, în Biblia, Institutul biblic ^oi de misiune al BOR, Buc., 1944, p. 1182.

13. - Atenție ^oi prudență, față de „hristoși” mincinoși, care bolborosesc fără conținere despre „New Age”!!!...

aur», prin domnia «contra-tradiției» și dându-i chiar această aparență, într-un mod pe cât de înelător, pe atât de efemer, prin contrafacerea ideii tradiționale de SANCTUM REGNUM; se poate înțelege prin aceasta de ce, în toate **pseudotradițiile**, care nu sunt decât prefigurări parțiale și terse ale «contra-tradiției», dar care tind inconștient să o pregătească desigur mai direct decât oricare alt lucru, concepțiile «evoluționiste» joacă, în mod constant, rolul predominant pe care l-am și semnalat. Bineînțeles, **bariera**, de care vorbeam adineaori și care-i obligă, într-un fel, pe cei pentru care ea există, să se închidă în interiorul ciclului actual - este un obstacol mai decisiv pentru reprezentanții **contra - inițierii**, decât pentru simplii profani, deoarece, fiind orientați doar spre disoluție, ei sunt, într-adevăr, cei pentru care nimic n-ar putea exista dincolo de acest ciclu și astfel, pentru ei mai ales, sfârșitul acestuia trebuie să fie cu adevărat «sfârșitul lumii», în sensul cel mai deplin al expresiei.¹⁴

În concluzie, disoluția absolută îi pânzește, în primul rând, pe „preoții disoluției”, pe „preoții Anticristului-Evoluției”, pe cei care se erijează în „inițiați”, fiind pseudo-inițiați (**contra-inițiați**, pentru că sunt „preoții contra-tradiției”) - întronându-se în locul Satanei (de fapt, dimpreună cu Satana stând pe tronul lumii...), pentru a momi lumea umană (a actualului Manvantara) către pierzanie:

„Civilizația modernă, ca orice alt lucru, are răpiunea ei de a fi, iar, dacă această civilizație este încheierea unui ciclu, atunci putem spune că ea e într-adevăr ceea ce trebuie să fie, că survine la locul și la timpul potrivit; ea va trebui însă judecată după cuvântul **Evangheliei**, adeseori prost înțeles: «**Smintea!** trebuie să fie, însă vai de cel prin care vine smintea!»¹⁵

În aceste condiții obiective, are vreun rost să ne legăm de vreo speranță de izbăvire spirituală - și care speranță va avea capacitatea internă de a nu se confunda cu iluzia? La prima parte a întrebării - răspunsul este: în mod cert - **DA**. La partea a doua a întrebării, răspunsul l-am formulat cam așa: prepararea inițiativ-spirituală reală, cu bună-credință, în litera și spiritul învățaturii străvechi, a adevăraților Maeștri Spirituali, care au străbătut istoria „pe dedesubtul ei” (sau, poate, „pe deasupra ei”? - oricum, indiferenți la accidente-istorie) - Maeștri situați în imergența organizațiilor secrete tradiționale (de **povestă** și, ca Ion Creangă - de **inițiați în ațiința Sacră** - ceea ce, esențial, e cam același lucru ca „povestă” - doar că au relevanță în mediile așezate „culte” - ca Templierii Evului Mediu, ca Rozicrucienii sau ca Vasile Lovinescu însuși, fiu spiritual al lui Guénon, Schuon, Titus Burckhardt etc. - emergențe personalizate în vremurile noastre) - ne va aju-

ta să scăpăm de iluzia „lumii moderne” și de falsele ei speranțe. Și să ne însușim forțele spirituale foarte reale, miraculoase tocmai pentru că sunt adevărate, extrem de reale, aparținând spiritului curat, deparazit de ficțiuni malefice - spiritul atotputernic și întemeietor al noului Manvantara (numit de cărpile sfinte **Ierusalimul Ceresc**). Dar, pentru aceasta, trebuie să conștientizăm foarte clar că „lumea modernă!” este terminalul dinspre Apus al Vârstei de Fier, al Umbrei Amurgului Omenirii, Kali Yuga, sau Ragnarökr - Amurgul Zeilor, al germanicilor, rudele de sânge și spirit ale dacilor-daoi (fii ai Lupului Fenrir, dar și Fii ai Căii Drepte-Dao).

„Din punctul de vedere a ceea ce trebuie distrus, deoarece manifestarea sa este împlinită, acest sfârșit este, în mod firesc, «catastrofal», în sensul etimologic în care termenul evocă ideea unei căderi bruște și iremediabile; dar, pe de altă parte, din punctul de vedere în care manifestarea, dispărând ca atare, se află redusă la principiul ei, în tot ceea ce ea are ca existență pozitivă, același sfârșit apare, dimpotrivă, ca «redresarea» prin care, cum am spus, toate lucrurile sunt brusc restabilite «în starea lor primordială». Aceasta se poate de altminteri aplica analog la toate nivelele, fie că e vorba de o ființă sau de o lume: întotdeauna, în fond, punctul de vedere total sau relativ total, în raport cu primul - este **benefic**, deoarece toate dezordinile posibile nu sunt dezordini decât dacă le privim în ele însele și separat, și pentru că aceste dezordini parțiale se erteg în întregime, în fața ordinii totale, în care intră,

14. - René Guénon, op. cit, pp. 279-280.

15. - „**Cacravartin** este, în sens literal, acela care face să se «invărtească roata» - ceea ce înseamnă că el e așezat în centrul tuturor lucrurilor, în timp ce **Anticristul**, dimpotrivă, este ființa care va fi cea mai depărtată de centru; el va pretinde, totuși, la rândul său, că «face să se invărtească roata», dar în sens invers mișcării ciclice normale (ceea ce «prefigurează», de altfel inconștient, ideea modernă a «progresului»), când în realitate orice schimbare în rotație e imposibilă, înainte de «răsturnarea polilor», adică înainte de «redresarea» care nu poate fi împlinită decât prin intervenția celui de-al 10-lea **Avatara**; dar dacă el e socotit **Anticrist**, aceasta se datorează tocmai faptului că va parodia, în felul său, însuși rolul acestui **Avatara** final, care e reprezentat în tradiția creștină ca «a doua venire a lui Cristos» (...) - cf. Idem, p. 274-276.

„Nu s-a observat suficient analogia care există între doctrina adevărată și doctrina falsă: Sf. Ipolit, în opusculul său despre **Anticrist**, dă un exemplu memorabil, care nu-i va surprinde pe cei care au studiat simbolismul: **Mesia** și **Anticrist** au, amândoi, ca emblemă, **LEUL!**” - cf. P. Vulliaud, **La Kabbale juive**, vol. II, p. 373.

„Motivul profund, din punct de vedere cabalistic, se află în considerarea celor două fețe, luminoasă și obscură, ale lui **Metatron**; iată de ce numărul apocaliptic 666, «numărul Fiarei», este și un număr solar. (Acest număr este format mai ales de numele Sorath, demon al soarelui, fiind opus ca atare îngerului Mihael)» - cf. René Guénon, **Regele Lumii**, Rosmarin, Buc., 1994, p. 30.

până la urmă, ^oî careia îi sunt, despuiate de aspectul lor negativ, elemente constitutive - la fel ca orice alt lucru; în definitiv, nu e nimic **malefic** în afara limitării care condiționează în mod necesar orice existență contingentă, iar această limitare nu are în realitate decât o existență pur negativă. Am vorbit la început ca ^oî cum cele două puncte de vedere, **benefic** ^oî **malefic**, ar fi cumva simetrice; dar e u^oor de înșeles că nu e a^oa ^oî că al 2-lea termen nu exprimă decât un lucru tranzitoriu ^oî instabil, pe când primul are un caracter permanent ^oî definitiv, astfel încât aspectul **benefic** nu poate să nu triumfe în cele din urmă, în timp ce aspectul **malefic** piere în întregime, pentru că, în fond, nu era decât o iluzie inerentă «separativității». Numai că, de fapt, nu se mai poate vorbi atunci de **malefic** ^oî **benefic**, în măsura în care ace^oti doi termeni sunt esențial corelativi ^oî marchează o opoziție care nu mai există, întrucât, ca orice opoziție, ea aparține unui anumit domeniu relativ ^oî limitat; odată ce ea e depă^oită, rămâne doar ceea ce este; astfel, dacă vrem să mergem până la realitatea cea mai profundă, putem spune cu toată rigoarea că «sfârșitul unei lumi» nu este ^oî nici nu poate fi vreodată altceva decât sfârșitul unei iluzii.¹⁶

Am citat atât de copios din R. Guénon, Marele Inițiat (inițiat în **sufism** - dar, de fapt, inițiat în Unica ^oîtiință Sacră) - în speranța că se vor afla cel puțin câteva spirite receptive, căpiva cititori convin^oi (sau care vor accepta să fie convin^oi) să părăsească atitudinea, malefică, de scepticism - ^oî să ne urmeze, prin labirintul simbolurilor ^oîtiinței Sacre, spre lumina mântuitoare. Căci ce altceva sunt **Amințirile din copilărie**, ale lui Ion Creangă - decât un superb pleonasm pentru **anamneză** - pentru ceea ce sufismul islamic numește **Dhikr**¹⁷ = **Amintirea verbului divin întemeietor (DEMIURGIC)**, Incantație a Verbului Divin?

Să încercăm să ne reintegrăm demersului inițiat, real, pentru a simți, în final, transfigurarea propriei noastre ființe. Căci acesta este scopul cu care a scris Maestrul Spiritual **Ion Creangă** cartea sa inițiativă: pentru obținerea rezonanței cu „stările superioare ale ființei ^oî cu Divinitatea însăși”. Pentru obținerea unui traseu, identic cu ceea ce numea Iisus Hristos „Calea, Adevărul ^oî Viața”. La finalul parcurgerii acestui traseu, va trebui să simțim că ne-am auto-depă^oit, auto-sacrificial, ființa umană trecută, ^oî că suntem în preajma a ceea ce suflăm numesc **hudur** - prezența reală a divinității.

Fructul copt, căzut de-a lungul osiei lumii, se va reinstaura ca Fruct Verde, Fructul de Smarald (sau Creanga de Aur), în Vârful Copacului Cosmic.

16. - René Guénon, Domnia cantității ^oî semnele vremurilor, Humanitas, Buc, 1995, pp. 282-283.

Ruxandra
Dobre

Poți să începi să te sperii

Obsesii la care nu ai vrea să participi... măceluri de gânduri ^oî visele mi-au făcut plecăciunea de rigoare, preiau conducerea, de acum poți să începi să te sperii pentru că eu uit de limite sau nu le recunosc ^oî chiar dacă te ascunzi o să te găesc ^oî o să te distrug a^oa cum nu te-ai fi a^oteptat nicio dată. Nu vreau să mor dar câteodată îmi doresc să nu mă fi născut, nu vreau să te rănesc dar ți-ai asumat riscul să pierzi cunoscându-mă.

Mergând pe strada te țin de mână... Astfel încep tornada de la care ai să amețe^oti ^oî apoi ai să mă rogi să mă opresc ^oî eu o să mă uit la tine nevinovată ^oî ai să-ți ieși din minți pentru că nu mai îmi pasă, totul este totul, ai totul, ai pielea mea, ai ochii mei, ai mintea mea, ai toată tăcerea mea... începi să te bălbăi pentru că totul este totul ^oî noi mergem mai departe, temperamentul meu se revoltă împotriva mea, personalitatea mea se revoltă împotriva ta ^oî iubirea ta o să ne facă să dispărem în înaltul cerului. Odată începută lupta, eu o să fiu prima care atacă, eu o să fiu prima care își asumă riscurile, eu o să fiu prima care renunță, eu o să fiu prima care ... eu sunt cea care...

Renunți să-ți mai cauți cuvintele ^oî te treze^oti întrebându-mă ceva ce ai uitat ^oî conversația rămâne într-un punct mort. Sunt a^oa de îndrăgostită de muzica mea, sunt a^oa de îndrăgostită de chitara mea, nu vezi?? Ți-am promis ceva ce nu ai mai avut nicio dată, mi-am ținut promisiunea; ține-ți promisiunea nespuse ^oî acceptă că eu ți-am adus liniștea dar ți-am ^oî luat-o... Mă scoți din minți când te uiți a^oa la mine!!! Nu o să cedez, nu o să mă ascund, o să-ți spun tot ce gândesc ^oî ai să vezi cum e să te ură^oti!

Urcăm scările, nu mă uit la tine, descui u^oa, îmi las haina, mă descalț, e prea multă liniștea ^oî vid, nimic de care să te sprijini, nici măcar un zid... Ai să mă întrebi de ce m-am schimbat, iar eu nu o să ți-tu ce să răspund dar sigur o să zămbesc... Aerul curat intră pe fereastră ^oî te amăgește în canapeaua ta, iar eu a^otept să se umple cada, în aburi mă uit spre u^oa cu toate că nu te văd ^oî amândoi ^otim că în seara asta tot pe pieptul tău adorm.

**Mai plătesc acum impozit pentru marea lor prostie
De a crede că sunt zdraveni, într-o lume de bolnavi**

Fabulă electorală

Cum urna să se aleagă Parlamentul din ogradă,
Toată strușo-câmilimea se trezise dând din coadă:
- N-ar fi rău, sări găina, ce-oi clocea ouăle-n co°,
Să votăm, cu mic, cu mare oi s-alegem un coco°!
- Ba un porc! - zise purcelul. ^atiși oi voi că tot

coco°ul

A privit spre răsărit oi-a cântat în mărul ro°u...
- Cum, se răpoi răpoiul, voi nu vreți democrație?
Dacă ne conduce porcul va fi iar o porcărie!
- Stați pușin! - lătră din cu°că, incitată, o potaie,
Pentru ce atâta zarvă oi atâta hărmălaie?
Dintre noi cred că dulăul este primu-n bătătură,
Trage tot la „Ham!” sâracu' ca oi-n fosta dictatură
^ai-n plus are totdeauna o opinie subțire,
Stăpânind oratoria - că e lătrător din fire.
- Nu e bun, necheză calul, °tim cu toșii, oi ne-ajunge,
Că visează doar la oase oi la pulpe nibelunge...

**Ascultându-le disputa, rumega - discret - o oaie:
Ei se ceartă; vara trece, oi la iarnă... mîncăm paie!**

Jungla bunăstării noastre

Animalele pădurii strigă-n cor: „Ne-am săturat!”
^ai, oricât pare de straniu, asta e adevărat.
Suspin cerbii, bunăoară - cu ale°ii nu te pui! -:
„Am crezut în ei, ca pro°tii oi acum suntem sătui!”
Iar în toată jungla mare, care zilnic se agită
Rasa marilor feline este oi mai mulțumită.
Leii, râ°ii, jaguarii, tigrii cei cu blana-n dungi,
Proslăvesc democrația oi îi ling ghearele lungi.
Chiar oi iepurii, sârmanii, care sunt slujba°i la stat,
Au mereu câte un morcov... deci oi ei s-au săturat.
**Pentru ce săraci, morala este bine cunoscută:
Plecă mai bine-n altă junglă, unde leii sunt... valută!**

^aobolanul oi popândăii

(Unui fost senator „de bine“)

După câteva anchete întreprinse-n păpu°oi
(Erau multe reclamații despre ni°te popândăi
Care ronșând la boabe se mândreau pe arătură
Că doar ei mai au producții bune în agricultură),
Un director, de la Centru, ca să nu fie confuzii,
A sintetizat problema - noi cităm doar din concluzii:
„Subsemnatul ^aobo Lanul, cercetând foarte atent
Împreună cu Guș Ganul desemnat de Parlament,
N-am găsit nici o dovadă despre jaf oi impostură
Sau că huzuresc prin borte popândăii care fură...
Sigur, mai există pierderi, mai iau unii din căpișă,
Da-n atât amar de spice, ce-i o trișă-fărâmișă?

Adevărul e că vina risipirilor în vânt
O au cei ce, conform legii, au primit recent pământ
^ai în loc să îl lucreze, chiar de-l au doar pe hârtie,
Îi pierd vremea-n tribunale sau la cozi în primărie.

Morală:

**^ai în fabulă oi-n viață e dreptatea schimbătoare
Când o face ^aobo Lanul pentru casta rozătoare!**

Basmo-fabulă

(Din vremea premierului Nicolae Văcăroiu)

Prin nămeși, în fapt de seară a plecat către ora°
Mo° bătrân oi pățima° învățat la „sănioară”.
^ai copii, ca pe vremuri, dau năvală la ferestre,
A°teptând să spună Mo°ul iscusita lui poveste.
Cu alean, privindu-oi sacul peticit oi traistă goală
Îi începe mo°ul basmul cu... bugetul oi Păcală:
„Cic-a fost demult, odată, într-o țară-a nimănu,
Undeva prin Europa sau la mama dracului,
Un buget ca în poveste, fără pic de datorii...
Azi bugetul nu mai este. Noapte bună, dragi copii!”

Legea junglei

După ce a fost votată „Legea junglei”, în Senat,
Prin hăpi°urile vieșii multe lucruri s-au schimbat:
Vulpea, investindu-oi blana, în găinării, prin țară
^ai-n afaceri dubioase a ajuns miliardară,
Lupul, angajat la stână ca să latre adevărul,
Când a fost numit inspector oi-a schimbat, îndată,
părul...

Porcul ce putea să fie? Diplomat, deoi tot porc,
A ajuns la ambasadă, că era de rasă... York.
**Numai răsul, ce blamase, cândva, fostele structuri
E acela oi răs de jale, în acelea oi vechi păduri.**

Antifabulă

De ce să râdem de maimușă, când azi suntem
cu toșii în pom?
De ce să acuzăm un tigrul, când mai sălbatic e
un om?
De ce mereu să ne prefacem că dăm regate pe
un cal
Mutând menajeria fricii într-o incintă de spital?
De ce Adam îi rupe-o coastă, pentru
ispitele perechi?
De ce e jungla vieșii noastre un cimitir de
fiare... vechi?

Antimorală:

**La Polul Nord, ultima focă moare pe ghețuri de
trotil
În timp ce Dumnezeu visează... mult prea frumos oi
inutil!**

CARTEA STRĂINĂ

Note de lectură

Constantin MUNTEANU

Știința înțelepciunii

Esurile lui **Alain Botton**, scriitor englez născut în Elveția (1969) sunt încercări de a limpezi apele învolburate ale gândirii umane, cititorul fiind surprins, nu o dată, de fațetele neașteptate ale unor lucruri pe care le credea obișnuite. În **Consolările filozofiei** - volum apărut la Editura „Cartea veche” (traducerea **Veronica Tomescu** și **Cristina Drăgulin**) - asistăm la „rezumate existențiale” ale vieții și operei a oaze filozofice, care au crezut în harul lor de înțelepți mai mult decât în statul de învățați, care le fusese acordat.

Primul dintre ei este **Socrate**. Străin de dorința de înăvuiere, umblând desculț și purtând aceleași haine tot anul, oprindu-se să discute cu oamenii simpli sau cu generalii cetății, el demonstrează că binele, morala sau bunul simț nu sunt cele impuse de normele unui timp sau loc. Atunci când Lahes susține că nimic nu e mai rușinos pentru un soldat decât să se retragă din fața inamicului, Socrate, invocând bătălia de la Plateea, cărtăgată de lacedemonieni după ce s-au retras în fața mulțimii perșilor și atacându-i abia când aceștia și-au risipit formațiile inexpugnabile pe câmpul de luptă, i-a demonstrat generalului că, de fapt: „curajul e o răbdare a inteligenței”. Iată cum rezumă Alain de Botton înțelepciunea socratică, sau ce a răzbătut din ea până la noi, prin intermediul **Dialogurilor** lui Platon: „Metoda socratică are etape clare, ea poate fi prezentată într-un limbaj specific de manual sau de carte de rețete și poate fi aplicată oricărui idei pe care cineva se simte obligat să-o accepte sau să o respingă”. Dar filozoful nu putea fi iertat, de ateniții ce-l vor condamna să bea cupa cu otravă, pentru o mare și inprescriptibilă vină: spunea adevărul despre oricine și despre orice. El știa însă că moartea nu putea fi mai rea decât Xantipa și îi avertizează concetățenii: „Dacă mă osândiți la moarte, nu veți mai găsi ușor pe altul care să-mi ia locul.”. Nu vor găsi, în schimb îi vor ridica ulterior statui, pentru că popoarele sunt, întotdeauna, recunoscătoare celor pe care îi trimit, din greșeală, la moarte.

Al doilea „personaj” al cărții este **Epicur**. Născut în anul 341 î.C., pe insula Samos, a afirmat, fără ezitare: „Plăcerea este începutul și scopul vieții fericite”. Prilej de aplauze, din partea extravaganților

și de huiduieli din partea moralizatorilor. Numai că ambele tabere se învâneau: „*Cei care pleaseră urechea la zvonuri - scrie Botton - trebuie să fi fost foarte surprinși când au aflat adevăratele gusturi ale filozofului plăcerii (...): bea apă mai degrabă decât vin și era mulțumit cu o cină alcătuită din pâine, legume și un pumn de măsline. Din fericire pentru cei cu venituri modeste - continuă autorul - ingredientele esențiale ale plăcerii, deși ne scapă printre degete, nu sunt foarte scumpe*”. Așadar: „*Epicur ar sugera că nevoile pe care caută să le îndeplinească bucuriile scumpe nu pot fi aceleași cu cele de care depinde fericirea noastră*”.

Capitolul III, intitulat **Consolare pentru frustrare**, îi este dedicat lui **Seneca**. În anul 65 d.C., un centurion venise la vila stoicului, aflată lângă Roma, aducând instrucțiunile prin care Nero îi poruncește mentorului său să se sinucidă. Un ordin pe măsura celui ce își omorâse fratele, mama și soția și care exclamase: „*Ce bine ar fi ca voi, romanii, să aveți un singur gând*”. În panica generală, filozoful rămâne calm, urmându-și, până la capăt propriile principii: „*Fortuna nu ne dă nimic care să fie al nostru cu adevărat. Nimic - fie public, fie privat - nu e stabil; destinele oamenilor, la fel ca acelea ale cetățitorilor, sunt prinse în vârtejul vieții. Orice construcție care a fost ridicată într-un lung șir de ani, cu multă trudă și datorită marii bunăvoințe a zeilor, se dărâmă și se împrășteie într-o singură zi. Trăim în mijlocul unor lucruri al căror destin este să moară. Muritor te-ai născut, și-ai dat naștere unor muritori la fel ca tine. Gândește-te la acestea și așteaptă-te la orice*”.

Moartea lui Seneca a fost un calvar greu de imaginat: „*Sângele nu curgea destul de repede din trupul său îmbătrânit - nici măcar după ce și-a tăiat venele de la glezne și pe cele din spatele genunchilor. Atunci (...) i-a cerut doctorului să-i pregătească o cupă de cucută (...) dar aceasta nu și-a făcut efectul. După două încercări nereușite, a cerut, în cele din urmă, să fie înțuiat într-o baie de aburi, unde s-a sufocat lent, în chinuri dar în liniște, netulburat de capriciile Destinului*”. Au rămas, ca un remember, cuvintele acestea, care spun totul: „*La ce bun să vărsăm lacrimi în anumite momente ale vieții? Întreaga viață cere lacrimi*.” (continuare în pag. 40)

Uitați multă vreme, filozofii greci și romani sunt redescoperiți în secolul XVI. Unul dintre cei ce se apleacă stăruiitor asupra înțelepciunii antice este francezul **Michel de Montaigne**, cel care preferă să își petreacă timpul mai mult în biblioteca circulară a castelului său, din apropiere de Bordeaux, decât administrându-și domeniile. Paradoxal face asta cu un pesimism pus în evidență de cele cincizeci și opte de *inscripții* (scurte citate din biblie sau din antici), gravate pe grinzile de lemn din bibliotecă. Scurmând în cenușa vechilor concepții, nobilul francez vrea să descopere omul, studiind un anumit om: pe sine. Într-un limbaj fără menajamente își descrie părțile cele mai intime ale corpului, sau inevitabilele, dar atât de dizgrațioasele necesități fiziologice: De ce face asta? Pur și simplu pentru că visează la un nou adevăr, coborât din înalte sfere în cea mai crudă realitate. Această sinceritate extremă îl ajută să constate cât de false sunt multe din ideile noastre: „*Omul numește barbar orice lucru cu care nu este obișnuit el însuși; nu avem nici un criteriu pentru a afla adevărul sau dreptatea, în afară de exemplul și de forma părerilor și a obiceiurilor (noastre)*”.

Trecând granița prejudecăților Montaigne nu poate decât să constate, împăcat cu sine: „*Revin cu plăcere la tema absurdității învățământului nostru: el nu are drept scop să ne facă buni și înțelepți, ci învățați. și reușește. Ne întipărește în minte derivări și etimologii... Ar trebui să aflăm nu cine înțelege mai multe, ci dacă înțelege mai bine. Muncim numai și numai să ne umplem memoria, lăsând gâunoase înțelegera și simțul binelui și al răului*”.

Arthur Schopenhauer, se „consolează”, și el, considerând viața: „*un episod care tulbură fără rost odihna binecuvântată a neantului*”. Pesimismul lui însă este mai curând o formă a orgoliului, din moment ce le spune puținilor studenți ce-i urmăreau cursurile de filozofie la Universitatea din Berlin, referindu-se la „rivalul” său, Hegel: „*Ideile (sale) fundamentale sunt închipuirea cea mai absurdă, o lume cu susul în jos, o bufonerie filozofică*”.

Ce vrea, de fapt, acest sumbru personaj: Să ne sinucidem? Să trăim lăsându-ne în voia destinului. În nici un caz. Ne sugerează doar să nu alergăm după fericire, pentru a nu ajunge nefericiți (Cu toate că, în toate poveștile lui de iubire, a alergat și el, cu limba scoasă, după iluzia fericirii). Pentru că: „*de-a lungul propriei sale vieți și în nenorocirile aduse de ea (omul trebuie) să se uite mai puțin la soarta sa individuală și mai mult la soarta omenirii întregi și, prin urmare, să se comporte mai mult ca un cunoscător și mai puțin ca un suferind*”. „*De la o perioadă de săpat în întuneric până la alta - concluzionează Botton -, trebuie să căutăm întotdeauna să preschimbăm lacrimile în cunoaștere*”.

Descoperindu-l pe Schopenhauer și pe Montaigne, **Fredrich Nietzsche** la va continua îndoielile și pesimismul, dar într-o formă nouă, de „aventurier” al spiritului, căruia îi place să privească lumea de pe înălțimi: „*Destinul m-a făcut să fiu prima ființă omenească reușită. Mă tem nespun că într-o zi voi fi declarat sfânt*”, scria Nietzsche în 1888.

Felul în care el „interpretează” viața are ceva halucinant și măreț; vorbește despre rău și bine în alți termeni decât cei ce căutau separarea termenilor în planuri divergente: „*lubirea și ura, recunoștința și răzbunarea, bunăvoința și mânia... sunt legate între ele. (...) Dacă trăiești suferința și neplăcerea ca pe niște lucruri rele, demne de ură, care trebuie anihilate (...) atunci e limpede că ai în inimă religia comodității. Cât de puțin îți vei desprețui fericirea umană, voi, cei comozi, căci fericirea și nefericirea sunt surori, chiar gemene, care fie cresc împreună, fie, în cazul vostru, rămân mici împreună*”.

În opinia celui ce se visa supraom, dezavuând, în egală măsură, alcoolul și... creștinismul („*Totul este laitate în Noul Testament, totul este auto-înțelare și orbire față de sine*”), starea jalnică a lumii în care trăia se datora: „*vulgarității europene*” și „*plebeismului ideilor moderne*” inventate (se putea altfel?) de englezi: „*Omul nu se străduiește să ajungă la fericire - numai englezii*”.

În 1889 - când avea 44 de ani - linia fragilă a acestei filozofii, va trece de la strălucirea fulgerelor, la întunericul nebuniei, Nietzsche „*declarând că e - în funcție de ora din zi - Dionysos, Isus, Dumnezeu, Napoleon, Buddha, Alexandru cel Mare, Cezar Voltaire*” etc.

Cuvintele pe care le scrisese odinioară, analizând relele lumii, deveniseră o profecie pentru sine: „*Cea mai rea boală a oamenilor s-a născut din felul în care aceștia și-au combătut bolile. Ceea ce părea un leac a produs, pe termen lung, ceva mai rău decât ce trebuia de fapt să vindece. Mijloacele care aveau efect pe moment, anestezind și intoxicând, aș-zisele consolări, au fost considerate, în mod ignorant, lecurile însele. Nu s-a observat... că aceste alinări spontane erau plătite, adeseori, cu o înrăutățire generală și profundă a suferinței*”.

Cartea lui Botton este, așadar, mai puțin decât filozofie, dar și mai mult decât atât: o combinație ingenioasă de citate, un colaj cu întrebările esențiale și o evaluare a celor ce s-au încumetat să se gândească la răspunsuri aproximative, acceptând că: „*Restul e tăcere!*”. Ea reprezintă, așadar cum scria cineva: „*un ecou peste secole al «originalelor» care sună așadar cum ne așteptăm să sune înțelepciunea, adică enunțând fermecător și inteligent câteva meditații care ne fac să ne revizuiem părerile despre lucruri (dacă nu cumva le răstoarnă cu totul)*”

Căci ele mi-amintesc povestea
Cea tragică a satelor...

Privind mulțimea ce se strânge
Sub lampioane ce scilpesc,
În roșul razelor văd sînge
Nevinovat și românesc !

POEZIE UMORISTICĂ

Amintire

Divina mea bucătăreasă,
O ungueroaică durdulie,
Avea un păr ca de mătășă
și ochii plini de poesie.

Părea o drăgălașă zână
Din basme aevea întrupată;
Spre a-mi găti, cu alba-i mână
Cea mai superbă marinată.

Indură-te, crudelă Roză!
Fii milostiva și cuminte;
Voiesc să uit a vieții proză
În sărutarea ta fierbinte.

Dar ea ne-ndurătoare, rece,
Mi-a zis: „La mine am bărbat
Nem larmă, altfel mine place

Eu spui lui Ianoș ce-ntâmplat“.

S-a dus infama făr-o vorbă
Dar mi-a lăsat ca amintire
În ziua aceea chiar în ciorbă...
O buclă blondă și subțire!

Rapsodia Dâmboviței (D-rei Elena Văcărescu)

Unde-i bardul să repete,
punând dreapta lui pe cruce,
Că ești dulce și că cine
te-a băut nu se mai duce?...
Un poet spune cam multe.

Pentr-o rimă, pentr-un fleac,
El, senin, jertfește-o roză
de hatâr' unui dovleac,
și-o sonoră nerozie
cu solemnitate-azvârlă!
Adevăru-i că-ntr-o gârle
tu ești cea mai proastă gărlă,
Dâmboviță! și Destinul
a fost mare imbecil

Când în București te puse
și nu te-a pus la Mizil! [...]
Însă-n Dâmbovița noastră
(dar-ar Dumnezeu să sece!)

Nu pot nici măcar nebunii
din amor ca să se-nece!

EPIGRAME

lubitei

Se poate-o lege mai stupidă:
Să iasă fluturi din omidă?!
Din spin urât - roze șarmante!
Dintr-un cărbune - diamante,
și dintr-o soacră - ce rușine!
Să iasă-un îngerăș ca tine!

„Ochiul boului“

Păcat că floarea ce cu lux
se-mbracă
Are un nume cam de mahală!...
Dar ochii boilor de-ar fi așă,
Chiar și-o marchiză-ar vrea
să fie vacă.

Unei pianiste începătoare

Domnișoara Miișă are
La clavier, răbdare mare.
Dar socot că cei ce-ascultă
Au răbdare și mai multă.

Răsfoind presa literară

În „*Supus criogeniei și izolării în adâncuri*“, **Eugen Negrici** schișează destinul unui poet - **Ilie Constantin** - plecat din țară în 1973 și revenit în 1993 „în calitate de poet de limbă franceză și de doctor în filologie“. Ceea ce criticului i se pare surprinzător, în cazul celui ce „intrase în subteran tânăr-zeu și ieșise de acolo - ca într-o inițiere inversă - om“, este lipsa de interes a românilor față de această recuperare: „Sub impulsul valorilor regăsite, mulți scriitori români reintroduși în circuit după un anumit număr de ani de exil intern sau extern (...) au fost priviți cu simpatie și chiar au devenit intangibili sub raport critic (...). Din păcate, în cazul lui **Ilie Constantin**, al celui care a ales să-și dea suferința cu var și să-și urmeze drumul în deplină tăcere, nu a avut loc acel fenomen de simpatie și chiar de mitizare pe care îl precipită recuperarea larilor căminului național“. Explicațiile pot fi multe: „Absent vreme de

două decenii dintre noi (...) a revenit relativ târziu în literatura română (...). Atmosfera în care a reintrat era, însă, una toxică pentru un poet format în anii '60, învățat să aspire, și în orice caz deprins să respire altfel decât tinerii poeți și prozatori de azi cu limbajul lor despletit, dedați plăcerii mirosurilor grele, tentațiilor mizeriei și ale cotidianului pestilențial“.

Dar - lucru subliniat în final - poetul aduce cu sine „optimismul și lumina anilor '60“: "

(**România literară**, nr. 15)

Numărul 16 al celei mai importante reviste literare din România îi dedică, sub genericul „*In memoriam*“, trei pagini scriitoarei **Monica Lovinescu**, plecată în eternitate la 21 aprilie a.c. Iată ce spune, despre marea dispărută, **Nicolae Manolescu**: „Cu **Monica Lovinescu**, astăzi, trec în istorie o epocă și o lume. Nu ne vom putea niciodată plăti datoria pe care am contactat-o față de ea. Dumnezeu s-o aibă în paza Lui pe Marea Doamnă, a cărei voce inconfundabilă, de la **Radio Europa liberă**, ne va suna în urechi pentru tot restul vieții noastre!“

(Continuare în pag. 43)

Mircea Mihăie^o, în incitantul articol **Vă place Sagan?**, vorbește despre celebra scriitoare **Françoise Sagan** pentru a-l pune pe cititor în fața unei întâmplări biografice incredibile (la români sau în România!): „Acestă femeie care a fost plătită regește, care a risipit însă totul (...) la începutul anilor '90 se vede implicată în una din marile escrocherii ale deceniului. E vorba de o inginerie economico-financiară de proporții, în care corupția politică și interesele oligarhiei petroliere au zguduit puternic bazele „blândului socialism” francez. Ca apropiată a președintelui Mitterrand, Sagan intervine în favoarea unuia din **aranjorii din zona petrolului**”. Când justiția franceză intră „pe fir” Sagan e condamnată la un an închisoare și la plata unui milion de euro, către fiscul francez (...). „Denis Westoff mărturisea, cu mândrie filială, că în ultimii ani a reușit să achite cam patruzeci la sută din milionul datorat”. După cum vedeți, în occident nici moartea nu te scapă de datoriile pe care le ai la stat.

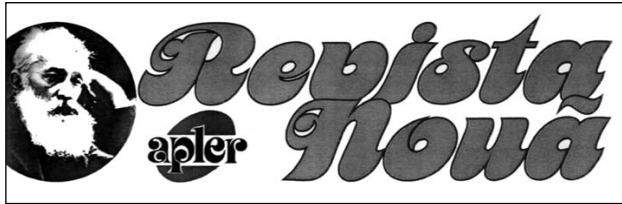
Noua echipă managerială a **Luceafărului** (director: **Dan Cristea**, redactor-șef **Horia Gârbea**) reușește ceea ce și-a propus: să promoveze tinerele talente, să imprime un dinamism și o implicare mult mai consistente ale revistei în viața literară. Dintre poezii promovate în ultimul timp, se detașează **Răzvan Ionuț Pricop** și **Bogdan G. Stoian**.

Când toată lumea era mioritic mulțumită de Summit-ul NATO de la București, **Stelian Tăbăra**^o ne aduce aminte un alt 4 aprilie, în numele eternei ironii a istoriei: „În mod firesc, jurnaliștii formați în grabă, fără exigențe, au urmărit pas cu pas traseul președintelui american, cu tonuri de Cântarea României, cu clișee și hiperbole din «epoca de aur». Dacă măcar unul dintre ei ar fi avut o brumă de cultură istorică, ar fi folosit expresia «arc peste timp». 4 aprilie 1944. Ziua teribilelor bombardamente americane asupra Bucureștilor. Se exersa pe orașe românești bombardamentul «în covor» ori «în oah»; grupuri compacte de bombardiere aruncau alternativ asupra zonelor populate cu civili amărăși (câci nu mai erau pe-acolo soldați germani...) bombe incendiare și explozive, pregătind loviturile care aveau să fie și mai bine țintite asupra orașelor vestice (...).

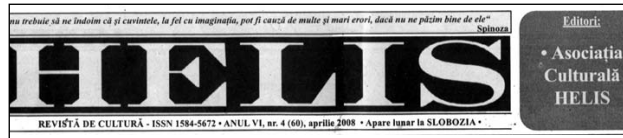
Sigur e normal să privești înainte; e cu siguranță politic să o gazdă să nu-i amintească musafirlui faptele rușinoase (chiar dacă acesta nu și-a

cerut încă scuze) dar pare totuși cinică aplaudarea unui președinte american tocmai în 4 aprilie, la București” (Luceafărul nr. 13)

În nr. 14 - 15 al revistei este anunțată „năsterea Cenuclului de la Muzeu”. Aședințele vor avea loc de două ori pe lună, moderator fiind **Radu Călin Cristea** iar echipa critică avându-i în componență pe **Paul Cernat**, **Daniel-Cristea Enache** și **Tudorel Urian**. Cei ce vor să citească trebuie să trimită manuscrisele, însoțite de un scurt CV și o fotografie, pe adresa: Muzeul Literaturii Române, Bd. Dacia, nr. 12, sector 1, București, 010412 (Persoană de contact: **Luminița Dușu**).

„Nu mai avem o critică literară bună în momentul de față. Sunt oameni care fac cârpi despre oameni, despre scriitori, dar nu mai avem o critică de întâmpinare a poezilor, a scriitorilor tineri, care să-i lanseze, să-i susțină, să-i arate, să-i descrie cititorului” - e de părere **Radu Cârnelci**, într-un interviu acordat Mariei Diana Popescu, pentru nr. 1 - 2/2008 din **Revista Nouă**, care apare la Câmpina.

Din cuprinsul nr. 4 (60)/aprilie 2008 al revistei **Helis** (Slobozia) am remarcat materialele semnate de: **Arban Codrin** (Blondul), **Nicolae Stan** (Apocalipsa istoriei) și grupajul de poezii semnat de **Nicolae Teoharie** („Profitând de vijelie și de revoluția în direct / am ucis peste o mie de fluturi și sentimente. / M-am simțit vinovat de izgonirea diavolului / (și am motivele mele / să deschid acest atelier de săruturi). / Nu-ți trebuie mai mult de treizeci de arginți.”)

O revistă interesantă (**Ilustrația culturală** - redactor șef **George Lixandru**) apare în... comuna buzoiană Cislău. În nr. 4, primit recent la redacție, semnează, printre alții: prof. dr. **Adrian Botez**, **Aurel Ganea**, **Constantin Ghinișă**, **Corneliu Floriceanu** și **Ioan Lupu**. Deosebit de interesante sunt amintirile lui **Nicolae Steihardt** despre Măgura Buzăului.

Revista FEREAȘTRA

Publicație editată la Mizil de:
**Asociația Culturală
 „Agatha Grigorescu Bacovia”**

(Str. Agatha Grigorescu Bacovia, nr. 13 A)

Telefoane:

0244251144; 0728989264; 0722653808.

E-mail:

lucian_manailescu@yahoo.com

Înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor al Judecătoriei Mizil (Dosar nr. 1848/259/2008)

Codul fiscal: 23032460

Cont IBAN:

RO60RZBR0000060010080523,

deschis la „Raiffeizen BANK” - Filiala Mizil

Redacția:

Director: **Emil PRO^aCAN**;

Redactor șef: **Lucian MĂNĂILESCU**;

Redactori: **Sorin MATEI, Constantin MUNTEANU**

La acest număr au mai colaborat:

Prof. univ. dr. Dan Bruda^ocu (pag.2), Ion Gheorghe (pag. 7), Aurel Ganea (pag. 10), Anca Elisei (pag. 11), Răzvan Ionescu (pag.12), Aida Hancer (pag. 13), Ghe. Istrate (pag.16), Laurenția Ioana Pop (pag.17), Mihaela Burlacu (pag. 18), Constantin Ciubotaru (pag. 19), Mihai Petrescu (pag. 21), Nicolae Zărnescu (pag.23), Ion Ro^oioru (pag. 25), dr. în filologie Corneliu Vasile (pag. 26), Vasile Toma (pag. 30), prof. dr. Adrian Botez (pag. 32), Ruxandra Dragomir (pag. 36), Ioan Todera^ocu (cop. 3).

Abonamentele se pot face la sediul redacției, inclusiv prin mandat po^otal și se expediază, gratuit, prin po^otă de către redacție. (Prețul abonamentului: 3 luni - 10 lei, 6 luni - 10 lei, 12 luni - 40 lei)

Prețul acestui număr - 4 lei.

I.S.S.N. 1844 - 2749

ȘTIRI CULTURALE

Un centenar pentru toți scriitorii români

Joi, 22 aprilie, Uniunea Scriitorilor din România a marcat, printr-un simpozion festiv, organizat la „Casa Monteoru-Catargi”, împlinirea a o sută de ani de la înființarea **Societății Scriitorilor Români** a cărei succesoare este **Uniunea Scriitorilor din România**.

Cu această ocazie, ministrul culturii, dl. **Adrian Iorgulescu** a subliniat că MCC face eforturi pentru sprijinirea editării și difuzării cărților valoroase.

La rândul său, dl. **Nicolae Manolescu**, președintele U.S.R. a ținut să menționeze: *„Dacă dorim a adevărat să venim în întâmpinarea greutăților cu care ne confruntăm, este nevoie de eforturi din partea tuturor membrilor obștei și nu doar a unora”*

„Alo, Păstorel!”

Academia Libera „PĂSTOREL”, din Iași, lansează Concursul „Alo, Păstorel!” cu tema: *„Omul între plus și minus”*, la următoarele „secțiuni”

Epigramă: Se vor trimite trei epigrame la temă și trei la liberă alegere (Care nu au mai fost publicate).

Poezie: Trei poezii la temă, trei la liberă alegere. Se va ține cont de forma, structura și conținutul umoristic al creațiilor.

Proză: Două proze scurte cu tema dată, maximum 3 pagini A4, cu corp 14, la 1,5 rânduri.

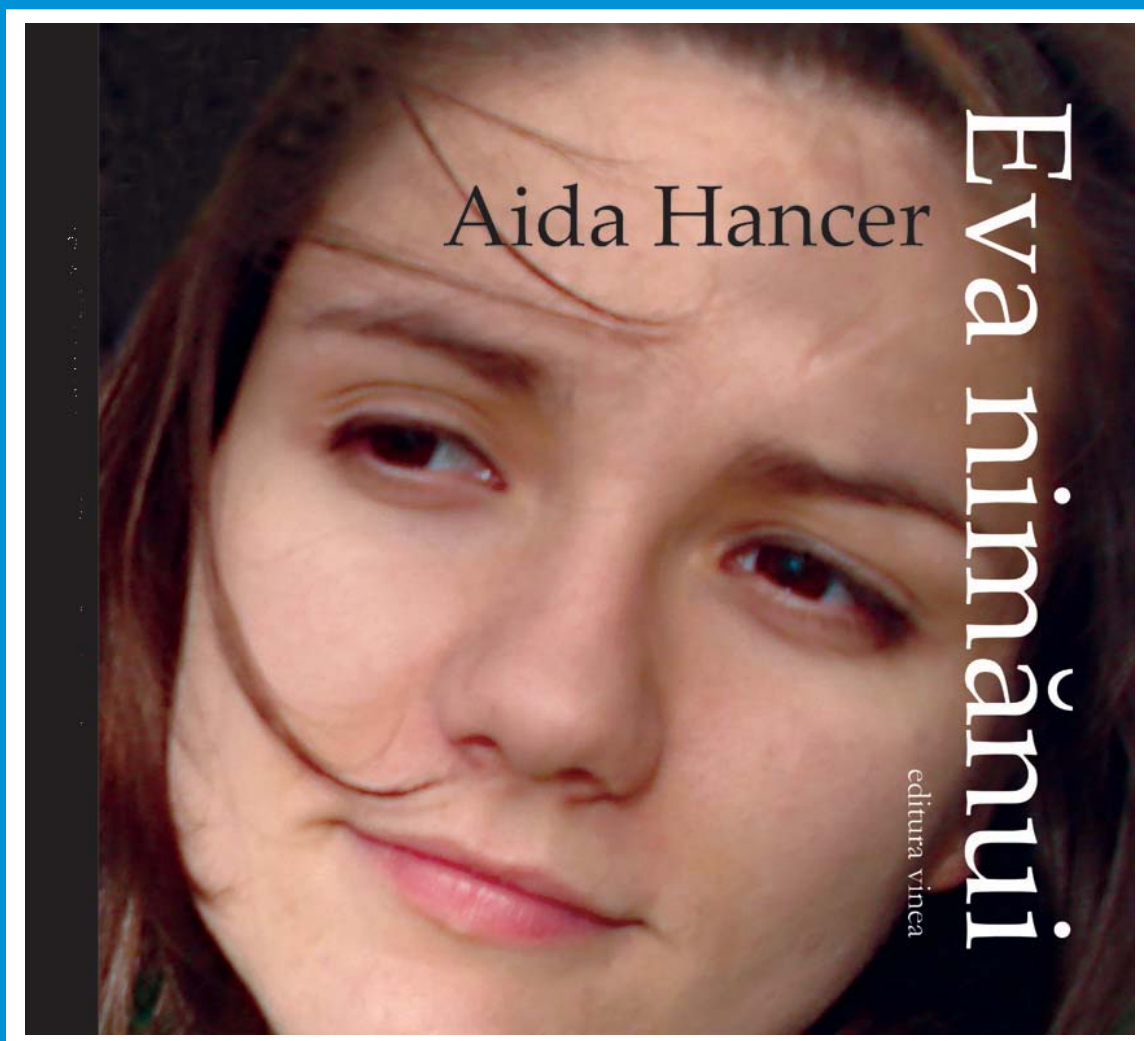
Caricatură: De preferat în culori, format A4, pe carto. Se trimit un desen la tema Booklook și unul la liberă alegere. (Desenele vor fi însoțite de un CV)

Lucrările (mai puțin desenele) se vor trimite în două exemplare, cu moto în plic sigilat, având mențiunea *„Pentru concursul: „Alo, Păstorel” - Iași 2008”*, la adresa **Mihai Batog - Bujenișă, str. George Coșbuc, nr. 19, cod 700469, Iași** (până la 15 septembrie a.c.).

Premiile și diplomele vor fi trimise câștigătorilor prin po^otă, după data de 15 octombrie 2008.

Cenaclul de la MUZEU

Revista **Luceafărul** (nr. 14 - 15/2008) anunță înființarea *„Cenaclului de la Muzeu”*. Ședințele vor avea loc de două ori pe lună, moderator fiind **Radu Călin Cristea**, „echipa critică” avându-i în componență pe **Paul Cernat**, **Daniel-Cristea Enache** și **Tudorel Urian**. Cei ce vor să citească trebuie să trimită manuscrisele, însoțite de un scurt CV și o fotografie, pe adresa: **Muzeul Literaturii Române, Bd. Dacia, nr. 12, sector 1, București, 010412** (Persoană de contact: **Luminișă Dușu**).

„De°i o totală sinceritate nu mi-ar fi aici prielnică, recunosc că cea mai mare teamă a mea e să nu le « amintesc » cititorilor mei de Nichita Stănescu.

Mizez pe originalitate, însă obținerea ei înseamnă, în multe situații, detaarea totală de poezia citită. Sigur că un Nichita Danilov, un Virgil Mazilescu °i alții ar putea influența, la un moment dat, ceea ce scriu. De aceea între cartea citită °i cartea scrisă trebuie să existe atât o distanță în timp, cât °i una de viziune.

Noi, ultimii sosiți în ale poeziei trebuie să recunoa°tem că nu există nici o temă literară nefructificată, °i că ineditul va trebui să se manifeste fie în formă, fie în viziune. Totu°i literatura, pe care poetul o iube°te, să fie iertată atunci când revine, ca o grăbie, dinspre trecut înspre vârsta mică a poeziei.”